

СОВЕТ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ
«КАРКАЛИНСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ»
ЛЕНИНОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛЕНИНОГОРСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«КЕРКӘЛЕ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

13.02.2025 ел

№2

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү объектларын чисталыкта һәм тәртиптә тотуга карата бердәй таләпләр билгеләү максатларында «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүнең кушымтада бирелә торган кагыйдәләрен яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының түбәндәге карарларын үз көчләрен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре турында»; 20.11.2015;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Керкәле авыл жирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрдәге 52 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 07.02.2017 ел, №1;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Керкәле авыл жирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрдәге 52 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 02.07.2018 №16;

- Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Керкәле авыл жирлеге Советының 2015 елның 20 ноябрдәге 52 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл

3. Әлеге карарны түбәндәге адреслар: Лениногорск районы, Кerkәле авылы, Советская урамы, 93 нчы йорт буенча урнашкан мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә, Лениногорск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://leninogorsk.tatarstan.ru>) «Авыл жирлекләре» бүлегендә һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплыгымда калдырам.

«Кerkәле авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы,
Совет рәисе

Л.И.Бигманов

Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының 2025 елның 13 февралендәге 2 номерлы карары белән расланды

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре

1бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1 статья

1. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Житештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 2021 елның 29 декабрендәге боерыгы белән «Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү нормаларын һәм кагыйдәләрен эшләү буенча Методик тәкъдимнәрне раслау турында» 1042/пр номерлы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «Гражданның, аларның берләшмәләрен һәм башка затларны шәһәр мохитен үстерү мәсьәләләрен хәл итүгә җәлеп итү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында» 2020 елның 30 декабрендәге 913/пр номерлы боерыгы белән эшләнгән.

1.2 статья

1. Әлеге кагыйдәләр түбәндәгеләрне билгели: алар урнашкан биналарны (торақ йортларны да кертеп), корылмаларны һәм җир кишәрлекләрен карап тоту, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы күренешенә карата таләпләр, төзекләндерү эшләре исемлеге һәм аларны үтәүнең ешлыгы; биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләренең янәшәдәге территорияләренә төзекләндерүдә катнашу тәртибе; «Керкәле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен (алга таба - җирлек территориясен) төзекләндерүне оештыруны (урамнарны яктыртуны, территорияләренә яшелләндерүне, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр куюны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп); янәшәдәге территорияләренә тотуда биналар, төзелешләр, корылмалар, җир кишәрлекләре милекчеләренең һәм (яисә) башка законлы хужаларының (җир кишәрлекләре мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларынан тыш) катнашуы.

Статья 1.3

1. Өлеге кагыйдэләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан, аларның оештыру-хокукий рәвешләренә карамастан, үтәлүе мәжбүри.

1.4 статья

1. Беркетелгән территорияләрне һәм ишегалды территорияләрен карап тоту һәм жыештыру өчен җаваплы затлар (алга таба текст буенча-җаваплы затлар) - жир кишәрлекләренең, биналарның, корылмаларның, корылмаларның һәм ясалма корылмаларның, жир асты һәм жир өсте инженерлык коммуникацияләренең, аларның конструктив элементларының һәм инженерлык белән тәэмин итү объектларының милекчеләре, алардан файдаланучылары һәм хужалары булган гражданныр, вазыйфай һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, шулай ук территорияләрне карап тоту һәм жыештыру эшләрен башкаручы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә.

2. Муниципаль территорияләрне карап тоту һәм жыештыру Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Керкәле авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) белән шартнамәләр нигезендә тиешле финанс елына муниципаль берәмлек бюджетында шушы максатларга каралган акчалар исәбеннән махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.5 статья

1. Өлеге кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп торуну прокуратура (киләшү буенча), Эчке эшләр органнары (киләшү буенча), санитар-эпидемиологик күзәтчелек (киләшү буенча), административ комиссия һәм башка вәкаләтле органнар, оешмалар ярдәмендә аларның компетенциясе нигезендә Башкарма комитет тәэмин итә. 2. Жәмәгать оешмалары чисталык һәм тәртипне тәэмин итүгә жәмәгать контролен гамәлгә ашырырга хокуклы, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан гражданнырның һәм юридик затларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар эзерләүдә һәм кабул итүдә катнашу юлы белән, жирле үзидарә органнарына чисталык һәм тәртипне тәэмин итү өлкәсендәге законнарыны бозулар турында мәгълүмат бирү юлы белән.

2 бүлек. Төп төшенчәләр

2.1 статья

1. Өлеге кагыйдәләренә гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

- авария хәлендәге жир эшләре - аварияләренә һәм авария хәлләрен бөтерү максатыннан башкарыла торган, шулай ук жир асты корылмаларында һәм коммуникацияләрендә, биналарда, юлларда һәм башка корылмаларда кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә булган куркынычны, гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бөтерү өчен башкарыла торган ашыгыч башкаруны таләп итә торган эшләр;

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлы-гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объекты;

- жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендәге жир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементларны) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын, саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл

корылмаларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты, житештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

хужасыз транспорт чарасы-милекчесе булмаган яисә милекчесе билгеле булмаган йә, әгәр законнарда башкасы каралмаган булса, милекчесе милек хокукыннан баш тарткан транспорт чарасы;

- территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәмин итүгә һәм арттыруга юнәлдерелгән муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек территориясенә санитар һәм эстетик торышын саклап калу һәм яхшырту, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны карап тоту буенча эшчәнлек;

- Сосновский борщевигы - эре үләнчел үсемлек, зонтиklar семьялыгының борщевик ыругы төре. Үсемлек озак төзәлми торган көчле пешүләп китереп чыгарырга сәләтле;

Ташландык транспорт чарасы - милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка башка затларның аңа ирекле керүен булдырмаслык хәлдә калдырылган (ишекләп, кузовның пыяла элементлары, кузовның башка элементлары, бикләнгән ишекләп, ишекләпне бикләп булмау һ. б. аркасында), шулай ук тиешенчә файдалана алмау билгеләренә ия булган (төшерелгән тәгәрмәчләп, тәгәрмәчләп, башка конструктив детальләп булмау) транспорт чарасы яки башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдаланудагы урыннарда (йорт яны территорияләрендә) булган, транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән, жәяүләп йөрүенә, узуына комачаулый торган, территорияне жыештыру, махсус транспортның һәм чүп жыю машиналарының подъездларга һәм чүп контейнерларына бару һәм (яисә) әлеге кагыйдәләп таләпләрен бозып урнаштырылган;

- эре габаритлы калдыкларны туплау өчен билгеләнгән бункер-чүп жыючы;

- велосипед парковкасы (велопарковка) - велосипедларны кыска вакытлы саклау өчен аларның тотрыкылыгын һәм сакланышын тәмин итү өчен стойкалар яисә башка махсус конструкцияләп белән жиһазландырылган урын;

- вертикаль яшелләндерү - биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләреннән, балконларны, лоджияләрен, галереяларны, терәк диварларны һ. б. кертәп, аларда стационар һәм мобиль яшеллекләп урнаштыру өчен файдалану;

- коммуникацияләп хужалары-жир асты коммуникацияләп һәм корылмалары, шул исәптән элементә, газ, су, су һәм жылылык белән тәмин итү чөлтәрләп, шулай ук әлеге объектлар үз милкәндә булган физик затлар балансында булган оешмалар;

- квартал эчендәге (жирлә) юл - транспорт һәм жәяүләп хәрәкәтә өчен магистраль урамнан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына билгеләнгән автомобиль юлы;

- төзекләндерүне торгызу-юлның, тротуарның бөтен киңлегенә ясалма өслекне сыйфатлы итәп торгызу, бордюп ташын кире урнаштыру, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, тырма астындагы газонларны ремонтлау, газон үләннәп чөчү һәм бозылган яшел үсентеләп утырту, реклама конструкцияләп һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызу;

- каты коммуналь калдыкларны чыгару-каты коммуналь калдыкларны тупланган урыннан (мәйданчыклардан) каты коммуналь калдыкларны эшкөртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү өчен файдаланыла торган объектларга кадәр ташу;

- газон-махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чөчү нәтижәсендә барлыкка килә торган үлән капламы, ул утыртулар, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенә мәстәкыйль элементы булып тора;

- кунактар урыны-торақ зоналарына килүчеләрнең жиңел автомобильләрән кую өчен билгеләнгән ачық мәйданчык;

- ишегалды корылмалары-жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (баз, Күгәрчен оялары, сарайлар һ. б.);

- ишегалды территориясе-күпфатирлы бер яки берничә йорт янәшәсендә төзелгән һәм анда яшәүче затларның яисә жәмәгать биналарының гомуми файдалануында булган һәм аларның эшләвен тәмин итә торган территория. Күпфатирлы йортларның ишегалды территориясендә балалар мәйданчыклары, ял итү, кер киптерү, автомобильләр кую урыннары, яшеллекләр һәм жәмәгать файдалануындагы башка объектлар урнаштырыла;

- балалар мәйданчыгы-өслегендә балалар уеннары өчен билгеләнгән объектлар (таучыктар, карусельләр, таган, комлыктар һәм (яисә) башка шундый объектлар)урнашкан жир кишәрлеге;

- йорт биләмәсе-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торақ йорт һәм әлеге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

- йорт билгеләре - аншлаг (урам, мәйдан, проспект исеме күрсәткече), номер билгесе (йорт һәм корпус номеры күрсәткече), подъезд һәм фатир номеры күрсәткече, инвалидлар өчен объектның һәркем файдалана алуының халыкара символы, флаг тоткычлар, истәлек такталары, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм коелар күрсәткечләре суүткәргеч челтәре, канализация күрсәткече, жир асты газүткәргече корылмалары күрсәткече;

- эшләрнең заказчысы-объектның йө жир кишәрлегенең хужасы (яисә үзе хужасы) тарафыннан вәкаләт бирелгән, объектларны төзүне, реконструкцияләүне һәм ремонтлауны (капиталь ремонтлауны), шулай ук инженерлык эшләнүләрән башкаруны, объектларны төзү, реконструкцияләү, ремонтлау (капиталь ремонтлау) өчен проект документациясен әзерләүне тәмин итүче юридик яисә физик зат;

- беркетелгән территория-жирлек территориясенә Россия Федерациясе граждандар законнарында каралган хокукларда билгеләнгән тәртиптә юридик яисә физик затларга тапшырылган өләше.

Тоту һәм жыю өчен беркетелгән территория булып:

1) жир кишәрлекләренең кадастр планнарында билгеләнгән чикләрдәге территория;

2) янәшәдәге территория;

3) ишегалды территориясе;

4) юридик затлар тоту һәм жыештыру эшләрән башкара торган территория.

- яшел утыртмалар-билгеле бер территориядәге агач-куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы;

- жир кишәрлеге-чикләре федераль законнар нигезендә билгеләнгән жир өслегенең өләше;

- жир эшләре-жирлек территориясен төзекләндерүгә бәйлә комплекслы эшләр, аңа грунт казу (эшкәртү), аны күчерү, грунтны тигезләп салу һәм тыгызлау, шуның белән бәйлә эшләр керә.;

- кышкы чор-туфрақ һәм тышкы һава температурасы жир эшләрән, яшеллекләренә, өслекләренә торгызу эшләрән, шулай ук төзекләндерү буенча башка эшләрне башкарырга мөмкинлек бирми торган вакыт чоры (1 ноябрь - 31 март);

- эшләр алып бару зонасы-төзелеш, инженерлык коммуникацияләре салу, капитал һәм башка ремонт эшләре рөхсәт ителгән киртәләнгән территория. Төрле эшләрне башкару (авария хәлендәгеләрәннән тыш), жиһазларны, материалларны, калдыктарны, техник инвентарыны тиешле киртәләрдән читкә жыю тыела;

- инженерлык коммуникацияләре-инженер-техник тәмин итү челтәрләре: Суүткәргеч, канализация, жылыту, торбаүткәргечләр, электр тапшыру, элементә

линияләре һәм җирлек территориясендә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

- каты коммуналь калдыкларны, эре габаритлы калдыклардан тыш, жыю өчен билгеләнгән чүп жыю контейнеры;

- төзелеш, инженерлык коммуникацияләре салу, капитал һәм башка ремонт эшләрен башкарганда җирлек территориясенә иминлеген тәэмин итү, санитария нормаларын үтәү һәм эстетик торышын саклап калу чаралары комплексы-дәүләт һәм муниципаль стандартларга туры килә торган чаралар булу:

1) киртәләр;

2) биеклектәге эшләрен һәм беренче каттан югарырак эшләгәндә-саклагыч козыреклы төзелеш тротуарлары һәм кирәк булганда саклагыч челтәр;

3) мәгълүмат стенды;

4) билгеләр һәм язмалар;

5) биотуалет (20 эшчедән артык - кимендә ике биотуалет);

6) көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар;

7) тәгәрмәчләрне юу пункты;

8) башка чаралар.

- бозылган төзекләндерүне комплекслы торгызу-юлның, тротуарның бөтен киңлегенә ясалма өслекне сыйфатлы итеп торгызу, кире бордюр ташы кую, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, тырма астындагы газоннарны ремонтлау, газон үләннәре чөчү һәм бозылган яшел үсентеләр утырту, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызу;

контейнер майданчыгы-Россия Федерациясенә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнары һәм Россия Федерациясенә халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнары таләпләренә туры китереп төзелгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән каты коммуналь калдыклар туплау урыны (майданчыгы) ;

- эре габаритлы калдыклар-каты коммуналь калдыклар (мебель, көнкүреш техникасы, торак урыннарны агымдагы ремонтлаудан калган калдыклар һ. б.), аларның күләме аларны контейнерларга жыю мөмкинлеген бирми;

- яңгыр канализациясе (яңгыр сулары) - технологик яктан үзара бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (улаклар, яңгыр кабул итү җайланмалары, лотоклар һәм торбалар), ул яңгыр суларын, кар суларын, су сибү-юу суларын һәм дренаж суларын ташу өчен билгеләнгән.;

- кешеләр күпләп йөри торган урыннар-бер үк вакытта күп кеше була ала торган территорияләр: вокзалларга, административ һәм офис биналарына, ваклап сату, социаль тәэмин итү, фән, мәгариф, сәламәтлек саклау һәм мәдәният объектларына яқынлашу юллары, торак йортларга керү юллары, транспорт тукталышлары, базарлар, ярминкәләр, сәүдә зоналары, үзәкләр, кинотеатрлар территорияләре, торак пунктлардагы майданнар, скверлар, парклар, стадионнар;

- чүп өеме-контейнер майданчыгында яисә теләсә кайсы территориядә каты көнкүреш калдыклары һәм эре габаритлы чүп-чарның 1 кубометрдан артаган күләмдә ташлануы;

- тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында юлларны, урамнарны, майданнарны, паркларны, скверларны, ишегалларын һәм җәяүлеләр юлларын яктырту өчен билгеләнгән элементлар җыелмасы;

- капитал булмаган корылмалар, Корылмалар - корылмалар, җир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчерүне һәм (яисә) демонтажлауны һәм алга таба жыюны билгеләнешкә зур зыян китермичә һәм корылмаларның, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның, корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә

башкарырга мөмкинлек бирә торган корылмалар, Корылмалар-Корылмалар, Корылмалар);

- рөхсәтсез чүплек-юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, башка чүп-чарны 50 кв. м дан артык майданда һәм 30 куб. м дан артык күләмдә үз белдеге белән (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яки жыю;

- төзекләндерү объектлары-жир кишәрлекләренең ясалма өслекләре (асфальт-бетон, бетон өслек һ. б.), ижтимагый-эшлекле, торак һәм рекреация зоналарында жир кишәрлекләренең биналар һәм корылмалар биләмәгән башка өлешләре, шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, юллар, велосипед хәрәкәте өчен инфраструктура объектлары һәм жәяүлеләр коммуникацияләре, ишегалды эчендәге пространство, балалар, спорт һәм спорт-уен майданчыклары, хужалык майданчыклары; жирле эһәмияттәге автомобиль юллары; махсус сакланылучы табигать объектлары һәм тарихи-мәдәни эһәмияткә ия жирләр территорияләрен, шулай ук зиратларны, яшел утыртмаларны (агачлар, куаклар, газоннар һ. б.); тышкы яктырту һәм архитектура-сәнгатьчә яктырту жайланмаларын; коймаларны, коймаларны, капкаларны; балалар, спорт һәм спорт-уен майданчыкларын жиһазлау объектларын; бәйрәм предметларын төзекләндерү элементлары буларак карала торган ландшафт һәм башка бизәлеш; территорияне санитар карап тоту өчен билгеләнгән урыннар, жайланмалар һәм корылмалар, шул исәптән чүп-чарны, житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару өчен жайланмалар һәм корылмалар; житештерү зоналары һәм аерым житештерү объектлары территорияләрен, инженерлык инфраструктурасы зоналарын, махсус билгеләнештәге зоналарны төзекләндерү объектлары сыйфатында карала торган, шулай ук тиешле санитар-яклау зоналары; аерым торак биналар, житештерү һәм инженерлык корылмалары; хокук субъектларының гамәлләре законнарда билгеләнгән төзекләндерү кагыйдәләре һәм нормалары белән жайга салына торган башка объектлар;

- инженерлык коммуникацияләрен салуга, үзгәртеп коруга һәм ремонтлауга бәйле биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны төзү, ремонтлау һәм реконструкцияләү эшләрен, яшелләндерү чараларын, жир эшләрен алып баруга, стационар булмаган объектларны, төзекләндерүнең ясалма объектларын урнаштыруга, юллар төзүгә һәм ремонтлауга мәжбүри таләпләр - билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән рөхсәт һәм проект документларының, махсуслаштырылган оешмалар белән шартнамәләренең булуы һәм дөүләт һәм муниципаль стандартлар нигезендә жирлек территориясенең иминлеген тәэмин итү, санитария нормаларын үтәү һәм эстетик торышын саклау буенча чаралар комплексын үтәү;

- яшелләндерү - элементы төзекләндерү һәм ландшафтной оешмасы территориясендә, обеспечивающий формалаштыру мохит, шәһәр белән актив куллану үсемлек компонентлар, шулай ук комплекслы процессы белән бәйле, үткөрү эшләренең төрле төрләре буенча инженер эзерләү (вертикальная планлаштыру, террасирование, кронирование һ. б.) һәм төзекләндерү озелененных территорияләрен юлы белән непосредственной агач утырту, шул исәптән крупномеров, куаклар, булдыру травянистых газонов, цветников, альпинариев һәм рокариев, төзелеше махсуслаштырылган бакчалары һ. б.;

- гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - төрле ял итү рәвешләре өчен билгеләнгән яшелләндерелгән территория (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар, шәһәр урманнары);

- чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр-дөваллау, балалар уку һәм фәнни учреждениеләренең, сәнәгать предприятиеләренең, спорт комплексларының, торак кварталларның яшелләндерелгән территориясе;

- махсус билгеләнештәге яшелләнделерелгән территорияләр-санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшелләнделерү, үсентеләр питомниклары;
- үз белдегең белән ташлау нәтижәсендә барлыкка килгән каты коммуналь калдыклар, эре габаритлы калдыклар 50 м² га кадәр майдандагы территориядә 30 м³ га кадәр күләмдә жыела;

- жир эшләрән башкаруга рәхсәт (ордер) - күрсәтелгән эшләрне башкаруны координацияләү һәм эшләр башкару барышында бозылган төзекләнделерү элементларының торгызылуын тикшереп тору максатларында бирелә торган жир эшләрән башкаруга хокук бирә торган документ;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре - махсус табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия, жирле үзидәрә органнары карарлары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән табигать комплекслары һәм объектлары урнашкан жир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлегә кишәрлекләре;

- жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталыш зонасы, пассажирларны утырту һәм төшереп калдыру зонасы, жәмәгать транспорты пассажирларын көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган майданчык;

- пандус-халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен төрле объектлардан файдалану мөмкинлеген тәэмин итү өчен сөзәк авыш майданчык;

- парковка (парковка урыны) - махсус билгеләнгән һәм кирәк булганда төзекләнделерелгән һәм жиһазландырылган урын, ул шул исәптән автомобиль юлының бер өлеше булып тора һәм (яисә) машина йөрү өлешенә һәм (яисә) тротуарга, юл читенә, эстакадага яисә күпергә терәлеп тора йә эстакадага яисә күпер асты киңлекләренә, майданнарның һәм урам-юл челтәренә башка объектларының бер өлеше булып тора һәм оештырылган автомобиль юлы милекчесе яисә башка хужасы, жир кишәрлегә милекчесе карары буенча транспорт чараларын түләүле нигездә яисә түләү алынмыйча кую;

- бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле чишелеше) - бердәм архитектура һәм төсле чишелешне билгели торган һәм аерым торган бина фасадының тышкы бизәлешенә таләпләр билгели торган килештерелгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ;

- жәяүлеләр коммуникацияләре-тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар, алар шәһәр территориясендә жәяүлеләр элементсен һәм хәрәкәтен тәэмин итә. Жәяүлеләр коммуникацияләре муниципаль берәмлек территориясендә жәяүлеләр элементсен һәм хәрәкәтен тәэмин итә. Торак пункт территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен урнаштырганда түбәндәгеләрне тәэмин итәргә кирәк: транспорт коммуникацияләре белән кисешүләренә минималь санын, жәяүлеләр коммуникацияләре системасының өзлексезлеген, инвалидларны һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен дә кертеп, кешеләренә имин, тоткарлыксыз һәм уңайлы хәрәкәт итү мөмкинлеген;

- су басу - елгаларда, сусаклагычларда су күтәрелү аркасында грунт суларының күтәрелүе, атмосфера явым-төшемнәре, кар эрү, юлларга, тротуарларга сыйфатсыз асфальт-бетон жәю, инженерлык системаларыннан һәм коммуникацияләреннән су агып чыгу яисә агып чыгу нәтижәсендә юл участогын, транспорт тоннельләрен, территорияләренә бер өлешен су басу, төзексезлек йә жәяүлеләр, автотранспорт, пассажир транспорты хәрәкәтенә комачаулый торган су кабул итү жайланмаларына һәм су агызу корылмаларына хезмәт күрсәтү кагыйдәләрен бозу. 2 квадрат метрдан артык майданлы территория су астында калган дип санала. 3 см дан артыграк тирәнлеккә су сибелгән м;

- йорт яны территориясе-хосусый йорт биләмәсенә яисә күпфатирлы йортка турыдан-туры тоташкан, технологик һәм функциональ яктан алар белән бәйлә территория;

- янәшәдәге территория-гомуми файдаланудагы территория, ул, әгәр мондый җир кишәрлеге төзелгән булса, бинага, төзелешкә, корылмага, җир кишәрлегенә янәшә тора һәм аның чикләре Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән булса;

- эш житештерүче-жир эшләрен башкаручы физик яисә юридик зат, әгәр ул эшләренә үз көче белән башкарсан, ул заказчы да, эш житештерүче булып торса, һәм эшләрен башкаруга рәхсәте (ордеры) булган башка зат та булырга мөмкин;

- үсемлек калдыклары-яшел утыртмаларны (ботакларны, яфракларны, агач калдыкларын) карап тоту процессында барлыкка килә торган калдыклар;

- территорияне санитар чистарту - каты коммуналь калдыкларны туплау (шул исәптән аерым туплау) һәм ташу эшчәнлеген оештыруда катнашу;

- территорияләрен карап тоту-жир кишәрлегендә урнашкан биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, җир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының фасадларын, транспорт инфраструктурасы объектларын вакытында ремонтлауға һәм карап тотуға бәйлә чаралар комплексы;

- юлларны, квартал эчендәге машина юлларын һәм башка юл инфраструктурасын карап тоту-аларны тиешле тәртиптә һәм чисталыкта тоту, автомобильләренә һәм жәяүлеләренә юллар, тротуарлар, юл кырыйлары, квартал эчендәге машина юллары һәм юл хужалыгының башка элементлары буйлап ел дәвамында тоткарлыксыз хәрәкәттен тәэмин итү чаралары комплексы;

- ишегалды территорияләрен карап тоту-ишегалды территорияләрен тиешле норматив санитар-техник хәлдә тоту өчен башкарыла торган техник хезмәт күрсәтү һәм ағымдагы ремонт эшләре комплексы.

- күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр канализациясен), җир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту-гамәлдәге дөүләт һәм муниципаль таләпләр нигезендә тиешле хезмәтләренә эшчәнлегенә, иминлегенә, аларның һәркем файдалана алырлык булуына, төрле билгеләнештәге җир асты коеларының һәм камераларының эстетик күренешенә, яңгыр канализациясенә һәм җир асты инфраструктурасының башка элементларына булышлык күрсәтү чаралары комплексы стандартлар;

- махсуслаштырылган автостоянка-ташландык хәлдә калдырылган, хужасыз транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән махсус жиһазландырылган һәм саклана торган майданчык;

- махсуслаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә җирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы, шул исәптән транспорт чараларын махсуслаштырылган автостоянкага күчәрүче төрле оештыру-хокукый формадагы юридик затлар;

- транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус бүлеп бирелгән урыннар - законнар нигезендә оештырылган автомобильләр кую урыннары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән башка биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советы - Хөкүмәтенең 23.10.1993 №1090 карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары) «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»;

- спорт майданчыгы-жир кишәрлеге, аның өслегендә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән объектлар (баскетбол щитлары, борыслар,

гимнастика стеналары, турниклар һәм (яисә) башка шундый объектлар)урнашкан территория;

- тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә күрсәтү мәжбүри булган мәгълүматны (оешманың фирма исеме, аның урнашу урыны (адресы) һәм аның эш режимы турында), шулай ук «Кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәгълүматны кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү, хезмәтләр күрсәтү урынында билгеләнә торган территорияне төзекләндерү элементы закон нигезендә яки эшлекле әйләнеш гадәте нигезендә урнаштыру мәжбүри һәм реклама белән бәйлә максатларны күздә тотмый;

- төзелеш майданчыгы-яңаларын (шул исәптән төгәлләнмәгән төзелеш объектларын) төзү, шулай ук гамәлдәге күчемсез мөлкәт объектларын реконструкцияләү, техник яктан яңадан коралландыру һәм (яисә) ремонтлау, демонтажлау урыны, шулай ук корылмаларны төзү һәм (яисә) монтажлау, ремонтлау, реконструкцияләү һәм (яисә) техник яктан яңадан коралландыру урыны;

- тактиль өслек-өске катламның фактурасы сизелерлек үзгәрә торган өслек;

- гомуми файдаланудагы территорияләр-чикләнмәгән затлар даирәсе тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән гомуми файдаланудагы су объектларының майданнары, урамнары, юллары, яр буйлары, яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

- «Керкәле авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясе-жирлек территориясе чикләрендәге территория;

- транспорт чарасы-юллар буйлап кешеләрне, йөкләрне яисә анда урнаштырылган жиһазларны (шул исәптән прицеplarны, ярымприцеplarны һәм транспорт чарасы составында хәрәкәт итү өчен кирәкле башка жайланмаларны) йөртү өчен билгеләнгән жайланма.;

- каты коммуналь калдыклар-физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан торак урыннарда алардан файдалану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге барышында барлыкка килә торган һәм физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыкларның составы буенча охшаш калдыклар керә.;

- территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны жыюга, махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруга бәйлә эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

- вәкаләтле органнар-Башкарма комитетның үз компетенциясе чикләрендә Лениногорск шәһәре территориясен төзекләндерүне оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыручы функциональ һәм территориаль органнары;

- урна - күләме 0,2 куб метрдан алып 0,5 куб метрга кадәр булган, чүп жыю өчен хезмәт итә торган махсус савыт (чиләкләр, тартмалар һәм башка шундый савытлардан тыш);

- - фасад - бинаның тышкы ягы (төп, ян, ишегалды). Бинаның төп фасады иң зур күрү зонасына ия, кагыйдә буларак, үзек һәм/яки башка әһәмияттәге урамнарны кабул итүгә юнәлдерелгән;

- төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән бина, корылма, корылма фасадлары, кече архитектура формалары,

стационар булмаган капитал булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр.

3 бүлек. Шундый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) янәшәдәге территорияләр каравында күпфатирлы йортлардагы биналарның, биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) катнашуы

Статья 3.1

3.1 статья

1. Күпфатирлы йортлардагы биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренең милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужалары (мондый йортларның чикләре буйлап төзелмәгән яисә төзелмәгән яисә төзелгән жир кишәрлекләре, һәм дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр) шул исәптән яқындагы территорияләргә тотуда финанс яктан катнаша.

2. Яқын территорияне карап тоту эшләре түбәндәгеләргә үз эченә ала:

- үлән чаптыру (үлән капламының биеклеге 15 см дан артмаска тиеш);
- чүп-чар жыю;
- язгы-жәйге чорда жәяүлеләр зоналарын себерү;
- жәяүлеләр зоналарын кардан жыештыру, бозлавыкка каршы материаллар (комнан тыш) белән эшкәртү;
- территорияне төзекләндерү проекты яисә гамәлдәге колористик карар нигезендә кече архитектура формаларының төсө;
- урналарны һәм чүп-чар жыючыларны, муниципаль милектәге чүп-чардан тыш, жыйган саен чүп-чардан чистарту;
- яшелләндерү элементларының торышы.

4 бүлек. Төзекләндерүгә, оешмаларга гомуми таләпләр территорияләргә тоту һәм жыештыру

4.1 статья

1. Муниципаль берәмлекнең бөтен территориясә Лениногорск шәһәре һәм анда урнашкан барлык биналар (торақ йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндереләргә, эчтәлеккә һәм жыештырылырга тиеш.

2. Гомуми файдаланудагы территорияләргә, шул исәптән мәйданнар, урамнар, машина юллары, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр бие, скверлар, пляжлар, башка объектлар белән шөгыйльләнүче жир кишәрлекләргә карап тотуны һәм жыештыруны жирле үзидарә органы, йә вәкаләтле органнар үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыралар.

3. Физик һәм юридик затларга, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, милек хокукында, башка асыл яисә мәжбүри хокукта булган жир кишәрлегендә (алга таба - жир кишәрлекләргә хокук ияләре), шулай ук законнарда һәм әлегә Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналар, корылмалар чисталыгын сакларга, территорияне кардан (чүп үләннән) жыештырырга, йортларның түбәләргә кардан һәм наратлардан чистартырга, чөчәк утыртуны оештырырга кирәк.

4. Әгәр дә бина, корылма милек хокукында яисә башка әйбер хокукында яисә берничә затның мәжбүри хокукында булса, жыештырылырга тиешле территория

милек хокукындагы яисә күчемсез милек объектына башка хокуктагы өлешкә пропорциональ рәвештә билгеләнә.

5. Жир кишәрлеге территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне тоту һәм жыештыру чикләре яklar килешүе белән билгеләнергә мөмкин. Килешү булмаса, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яисә биналарның, корылмаларның башка хужалары арасында тигез өлешләрдә билгеләнә. Физик яисә юридик зат биләмәсендәге жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләмәсендәге фактта урнашкан жир кишәрлеге чиге, шулай ук аның янәшәсендәге территория жыештырылырга тиеш.

6. Керкәле авыл жирлеге территориясенә тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне муниципаль берәмлек территориясен пычратудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында аларны жыештыру һәм санитар карап тоту өчен шәһәр жирлегенә жирле үзидарә органы белән янәшәдәге яисә беркетелгән территорияләр буларак килешү буенча ныгытыла.

7. Шәһәр территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы гражданныр (индивидуаль торак йортларның милекчеләре яисә яллаучылары), юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар каты коммуналь калдыкларны, биологик калдыкларны, медицина калдыкларын, эре габаритлы һәм төзелеш чүпләрен чыгаруны калдыклар жыю, транспортировкалау, алардан файдалану, аларны зарарсызландыру, урнаштыру эшчәнлегенә лицензиясе булган махсуслаштырылган оешмалар белән шартнамәләр нигезендә оештыралар.

8. Контейнерлар һәм бункерларны тутыру һәм күчәрәп төяү, шулай ук аларга икенче чимал булып торучы калдыкларны, ягулык-майлау материалларын, майланган жылне, авторезинаны, газ разрядлы һәм минесцентлы лампаларны ташлау тыела. Күрсәтелгән калдыклар әлеге максатлар өчен махсус бирелгән савытларда һәм биналарда сакланырга һәм калдыкларны жыю, файдалану, транспортировкалау, зарарсызландыру, урнаштыру эшчәнлегенә лицензиясе булган махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

4.2 статья

1. Жаваплы затлар жыештыралар һәм янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыралар (янәшәдәге территорияләрне жыештыру (төзекләндерү) турындагы шартнамәләр нигезендә):

1) озынлыкка - жир кишәрлегенә, бинаның, корылманың, коймаларның, төзелеш майданчыгының, сәүдә объектларының һәм башка объектларның бөтен территориясе дәвамында;

2) киңлеккә - урамның бордюр полосасына кадәр.

2. Жаваплы затлар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

территориядә урналар булуын тәэмин итәргә, ә анализланмаган биналарда, корылмаларда һәм корылмаларда - сыек калдыклар өчен жыентыклар (чүп-чар) жиһазларга (санитария таләпләренә туры китереп жиһазландырырга);

контейнерларга һәм контейнер майданчыкларына ирекле подъезд тәэмин итәргә;

ТКО жыю өчен контейнерларны, аларны тутыруны һәм шәһәр территорияләрен пычратуны юкка чыгара торган урналарны төзек хәлдә тотуны тәэмин итәргә;

чүп-чарны, контейнерларны һәм контейнер майданчыкларын, жыентыкларны (чүп-чарны) вакытында чистартуны һәм дезинфекцияләүне тәэмин итәргә;

житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларны юкка чыгару графигының үтәлешен тикшереп торуны тәэмин итәргә;

КККны үз вакытында чыгаруны башкарырга;

контейнерларның һәм контейнер майданчыкларының үз вакытында буялуын һәм юылуын башкарырга;

чүп-чарны, яфракларны, ботакларны, карны үз вакытында жыеп алырга, скребкалар астына ятты, үләннәрне 15 см дан артык үткәрмичә генә печән чаптырырга;

велосипед парковкасы (велопарклар) территориясендә булуын тәэмин итәргә.

4.3 статья

1. Җаваплы затлар җыештыру эшләрен башкаралар һәм тротуарларны карап тоту һәм җыештыру буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыралар:

1) торак һәм административ биналарның подъездларыннан турыдан-туры чыгу юллары булмаган һәм урамнары буйлап урнашкан яисә үтеп йөрү өлешеннән 3 м дан да артык булмаган һәм турыдан-туры чыгу юллары булмаган урамнарда һәм юлларга йөрү юлларына бүленгән - затларның юл өлешен җыю һәм карап тоту өчен җаваплы затларга йөкләнә;

2) инженерлык корылмаларына һәм баскычларга тоташучы - әлеге территорияләргә җыештыру өчен беркетелгән җаваплы затларга йөкләнә;

3) 3 метрдан артык газ белән йөрү өлешеннән һәм чыгу юлларыннан бүленгән һәм торак биналар, ишегалды территорияләре, ишегаллары һәм башка чыгу юллары, шулай ук йорт биләмәләре территориясендә урнашкан җәяүлеләр юллары подъездларыннан турыдан-туры чыгулары булган затлар өстенә йөкләнә.

4.4 статья

1. Шәһәр территорияләренең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне шәһәр территориясен хужалык субъектларына һәм физик затларга пычранудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында якындагы территорияләр ныгытыла.

Территорияләргә (җир кишәрлекләрен) җыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләрен җитештерү бурычлары, аларның оештыру-хокукий рәвешләренә бәйсез рәвештә, гамәлдәге җир законнары, торак урыннар территорияләрен карап тотуның санитария кагыйдәләре нигезендә физик һәм юридик затларга законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәге тәртиптә йөкләнә:

1) торак милекчеләре ширкәтләре, торак кооперативлары яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативлары һәм торак урыннар милекчеләре затыннан торак фонды белән идарә итүне гамәлгә ашыручы идарәче оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук урамның машина йөртү өлешеннән 5 м ераклыктагы җир кишәрлеге. Әгәр җир кишәрлегенең чикләре билгеләнмәгән булса, күпфатирлы торак йорт юл буйлап урнашкан - торак йорттан тротуарга кадәр (тротуар булмаган очракта) урамнар, ләкин 10 метрдан артык түгел;

2) күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затлар - биналарның бөтен озынлыгы дәвамында, киңлеге - урамның 10 м ераклыгында, әмма идарәче оешма белән шартнамә булмаган очракта, 10 м дан артык булмаган очракта (юл буйлап объект урнашкан очракта);

3) социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 5 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 5 м дан артмаган (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Гомумавыл өмәсен үткәргәндә һәм шәхси инициатива белән учреждениенең территориясе алдында төп фасад ягыннан урамга кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта), башка яктан 30 м радиуста эшләр башкарырга хокуклы;

4) сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге, керү юллары чигеннән 10 м ераклыкта якин территорияләр,

санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитария кагыйдәләре һәм нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

5) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә төзүче (подрядчы) - территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән жир кишәрлеге, керү юллары чикләреннән 15 м ераклыкта яқын территорияләр;

6) торақ йортлар хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яки, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенең факттагы чиге буенча), шулай ук жир кишәрлеге чигеннән 5 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 5 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Гомумавыл өмәсен үткәргәндә һәм шәхси инициатива белән булганда, ирекле нигездә территорияне жыештыру һәм үлән чаптыру эшләрен 5 метрдан артык башкарырга хокуклы;

7) стационар булмаган объектлар (лоткалар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары - бирелгән жир кишәрлеге территориясе, шулай ук бирелгән жир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм жирле үзидарә органы белән килештергәндә, яқындагы территорияне жыештыру эшләрен башкарырга һәм объектны урнаштыру урынының тышкы чигеннән 10 м ераклыкта үләнне чабып йөртергә хокуклы;

8) сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмалары (базарлар, кибетләр, ресторанныр, кафелар) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук бирелгән жир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм жирле үзидарә органы белән килешенгән очракта, яқындагы территорияне участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина йөрү өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) жыештырырга.

Сәүдә объектларында урнаштырылган чүп савытларын тоту - сәүдәне гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан башкарылырга;

9) биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре - бинаның, корылманың периметры яисә бирелгән жир кишәрлегенең чиге буйлап, шулай ук бирелгән жир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 метрдан артык түгел (объект юл буйлап урнашкан очракта).

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм жирле үзидарә органы белән килештергәндә, янәшәдәге территорияне участок чикләреннән 10 метрдан артык радиуста һәм урамның юл өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) жыярга;

10) автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан автомобиль заправка станцияләре, автомобиль постлары, транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү станцияләре (автосервис, шиномонтаж һ.б.), сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә урнашкан территорияләр, шулай ук янәшәсендәге территория бирелгән жир кишәрлеге чигеннән 15 м ераклыктагы һәм машина юлына кадәрге территорияләр;

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм жирле үзидарә органы белән килештереп, яқындагы территорияне участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр жыештырырга;

11) гараж кооперативлары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, аларга килү юллары, шулай ук бирелгән жир кишәрлеге, керү юллары чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 м дан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм жирле үзидарә органы белән килештереп,

кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның юл өлешенә һәм аларга килү юлларына кадәр якин территорияне җыештырырга;

12) гражданның бакчачылык, яшелчәчәлек һәм коммерциягә карамаган берләшмәләре - бирелгән җир кишәрлеге территориясе, шулай ук аңа якин урнашкан территория бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 метрдан артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештергәндә, якындагы территорияне участок чикләреннән 20 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) җыярга;

13) җирләнү урыннары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә, шулай ук янәшәсендәге территория бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, ләкин 10 метрдан да артык түгел (юл буйлап объект урнашкан очракта);

14) бүлеп бирелгән кишәрлекләр чикләрендә реклама конструкцияләре.

Шәхси инициатива ирекле нигездә һәм җирле үзидарә органы белән килештереп, 10 м радиуста территорияне җыештырырга, шулай ук әлеге конструкцияләр тирәсендә югарыда күрсәтелгән конструкцияләрдә урнаштырылган өзәлгән һәм таркалган реклама плакатларына, баннерларга һәм башка реклама плакатларына кадәр;

15) килү һәм чүп җыю техникасын туктату нокталары - 5 м, шулай ук килү нокталары тирәсендә һәм чүп җыю техникасын, таратылган һәм таркалган чүп-чарны туктату нокталары;

16) автомобиль юллары янында урнашкан чүп-чар җыю бункерлары, бирелгән җир кишәрлеге территориясендә, шулай ук бункерлар тирәсендә радиуста 10 метрга кадәр чәчәлгән һәм таркалган чүп-чарга кадәр;

17) гомуми файдаланудагы территориядә урнаштырылган чүп савытларын карап тоту - территорияне җыештыручы оешма тарафыннан шартнамәләр буенча гамәлгә ашырыла;

18) автотранспорт чараларының озак һәм кыска сроклы саклау тукталышлары хужалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта йә урамның машина юлына кадәр, әмма 10 метрдан артык булмаган (юл буйлап объект урнашкан очракта);

19) коммуналь билгеләнештәге корылмалар карамагында булган оешмалар - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта аңа якин территория;

20) идарә итүендә автоматик режимда эшләнүче (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) инженерлык корылмалары булган предприятиеләр - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук бирелгән җир кишәрлеге чигеннән 10 м ераклыкта якин территория;

21) хезмәт күрсәтү оешмасы - биләгән кишәрлекнең озынлыгы буенча ике яклы төзелешле урамнарда, киңлеге буенча - магистраль тротуарга кадәр, тротуар булмаганда - урамның машина юлының бордюр полосасына кадәр;

22) хезмәт күрсәтүче оешма - биләп тора торган участокның озынлыгы буенча берьяклы төзелешле урамнарда, ә киңлеге буенча - бөтен урамның киңлегенә, шул исәптән капма-каршы тротуарны һәм тротуар артында 10 метрны да кертеп;

23) хезмәт күрсәтү оешмасы - җир өсте өлешендәге 5 м ераклыктагы җир асты һәм җир өсте кичүләре, баскыч җыеннары һәм күчешләрнең үзләре өчен.

4.5 статья

1. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм җыештыру «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча билгеле бер башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Автомобиль юлларының юл буе полосасында яисә алар янәшәсендә урнашкан сервис (кибетләр, кафе, отельләр, АЗС, СТО, ял мәйданчыклары) объектларына бүлеп бирелгән территорияләрне тоту һәм жыештыру мондый объектларның хужасы (милекчесе) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6 статья

1. Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын тоту һәм карау түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә - жир кишәрлегенең милекчеләре яисә башка хокук ияләрә;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә - дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча билгеле бер башкаручы;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнгән урыннар чикләрендә (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) - әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә - күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар, асылда барлыкка килгән ишегалды территориясен (балалар һәм башка мәйданчыклар, рекреацион өһәмияттәге зоналар, транспорт чаралары саклау һәм туктап тору урыннары) кертәп;

5) жир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радиолинияләренең сак зоналарында күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары.

4.7 статья

1. Кювет, торбалар, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту, урамнардан һәм юллардан грунт суларын һәм жир өсте суларын бүлеп бирү, яңгыр канализациясе һәм яңгыр сулары коелары коллекторларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

2. Яшел утыртмаларны аудару рөхсәтеннән башка яшел утыртмаларның төшләре, күчәрәп утырту, аларны кисеп алу һәм зарарлау, шулай ук бирелгән рөхсәтнең шартларын һәм срокларын үтәмәү, яшел утыртмаларны рөхсәтсез юкка чыгару дип таныла. Гаеплеләр санкцияләnmәгән жимерелү өчен жаваплылыкка тартылалар, һәм зыян исәпләүнең гамәлдәге методикалары нигезендә исәпләнгән зыян түләтелә.

4.8 статья

1. Диспетчерлык пунктларын, шөһәр жәмәгать транспортының борылыш мәйданчыкларын тоту һәм жыештыру пассажирлар транспортын эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

4.9 статья

1. Ижтимагый транспортны павильоннарны тоту һәм жыештыру махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тәэмин ителә.

4.10 статья

1. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә. Санитария һәм туалетларның техник торышы өчен жаваплылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки махсуслаштырылган оешмалар китерә, аларга хезмәт күрсәтә.

4.11 статья

1. Төзеклэндерү, жыештыру һәм карап тоту эшләрен башкару ешлығы, объектларның тиешле санитария һәм техник торышын тәэмин итүне исәпкә алып, эшләр заказчысы тарафыннан билгеләнә.

4.12 статья

1. вәкаләтле органнар муниципаль берәмлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм жыештыру эшләрен башкаруны тикшереп тора.

5 бүлек. Биналар, корылмаларны карап тоту һәм алар урнашкан җир кишәрлекләре буенча гомуми таләпләр

5.1 статья

1. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм җир кишәрлекләренең эчтәлеген аларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән җәлеп итү юлы белән гамәлгә ашыралар.

2. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм җир кишәрлекләрен тоту түбәндәгеләренә үз эченә ала:

1) биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

2) җир кишәрлеген жыештыру, печән чабу һәм санитария-гигиена белән чистарту;

3) гражданныр, оешмалар һәм индивидуаль эшқуарлар эшчәнлегә нәтижәсендә барлыкка килә торган җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю һәм алып китү;

4) җир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау;

5) керү төеннәренең кар, боз һәм кузырекларын вакытында чистартырга, кар һәм карнизлардан, балконлардан һәм көймәләрдән, агачлар ябалдашларының зарарлануыннан саклану чараларын тәэмин итеп, очып китүләренә, карны һәм сосулны чистартырга;

6) кышкы чорда торак фонды белән идарә итүне гамәлгә ашыручы биналарның хужалары (арендаторлары) һәм идарәче оешмалар кар, наледи, сосулек, шулай ук алар барлыкка килгән саен кар түбәләрен һәм керү урыннары козырекларын вакытында чистарту оештырылырга тиеш;

7) тышкы сулы түбәләренә вакыт-вакыт кар катламы ясалуга юл куймыйча, 30 см дан артык калынлыктагы кар катламын чистартырга, ә жылытканда карны азрак калынлыкта ташларга кирәк;

8) җәяүлеләр зоналарына чыга торган кар, кар һәм сосулның түбәләрен, алар барлыкка килгән саен, билгеләнгән нормалар нигезендә куркыныч участокларның беренчел киртәләре белән чистартырга;

9) барлык төр түбәләрдә, балконларны һәм керү төеннәренең козырекларын да кертәп, кар өслекләре ясалуга юл куймаска;

10) урамга караган түбәнең түбәсен һәм керү узелларының козырекларын һәм тәрәзә уемнарының кар белән капланган урыннарын, аларны тротуарларга ыргытып, түбә скаты өслегеннән тротуарларга ыргытылган бозны һәм сосулны тәүлекнең якты вакытында гына чистартырга. Түбәнең калган скатларыннан кар ташлау, шулай ук яссы түбәләр эчке ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Кар ыргыту алдыннан кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итүче сак чаралары үткөрергә кирәк. Йортлардан ташланган кар, гомуми файдаланудагы юлларга жыештырылган һәм юлның алгы өлеше буйлап урнаштырылган бозлыклар, юл өлешен жыештыручы зат белән төзелгән шартнамә нигезендә кар чыгару белән бер үк вакытта чыгарыла;

11) түбәдән һәм керү төеннәренә кар салганда агачларның, куакларның, урам электр яктыртуның һава линияләренең, электр корылмаларының, реклама

конструкцияләренең, светофор объектларының, юл билгеләренең, элемент линияләренең тулысынча сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрергә тиеш.

3. Юридик затлар (индивидуаль эшкуарлар) һәм физик затлар үз милкендәге, биләгән яисә файдаланган жир кишәрлекләрендә Сосновский борщевикын юкка чыгару эшләрен башкарырга тиеш.

6 бүлек. Фасадларның тышкы күренешенә һәм эчтәлегенә, биналар, корылмалар, керү төркемнәре, түбәләр һәм йорт билгеләренә карата гомуми таләпләр

6.1 статья

1. Биналар, корылмалар фасадлары өчен төп шарт архитектура-сәнгать образының, материалларның һәм төсле чишелешнең стиль ягыннан бердәмлеге булып тора.

2. Фасадның каль участоклары, детальләр, элементлар һәм өстәмә жиһазлар комплекслы карар нигезендә урнаштырылырга тиеш.

3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары расланган дизайн-проект (паспорт) нигезендә урнаштырылырга тиеш.

6.2 статья

1. Төсле карар фасадның характеристикаларына һәм стилиенә, объектның функциональ билгеләнешенә, әйләнә-тирә мохиткә туры килергә тиеш.

2. Урамнан, стеналардан һәм арка юлларын ябудан каралган йортларның (ян фасады) сатучылары фасадның төсләр чишелеше паспорты нигезендә тулысынча төп фасад төсенә буяла.

6.3 статья

1. Биналарның, корылмаларның фасадлары төзелеш өлешендәге, декоратив бизәлештәге һәм инженерлык элементларына күренеп торган зыян китермәскә һәм тиешле эстетик халәттә ярдәм ителергә тиеш.

2. Биналарның фасадларын, аерым детальләргә бетерү яисә үзгәртү белән бәйлә корылмаларны үзгәртү норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә рәхсәт ителә.

3. Бина фасадының төсләр гаммасы бинаның фасадларының төс чишелеше паспорты нигезендә билгеләнә һәм билгеләнгән тәртиптә килештерелә. Бинаны, корылманы эксплуатацияләгәндә яисә ремонтлаганда төсләр тонын үзгәртү килештермичә рәхсәт ителми.

4. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан биналарның фасадлары бүлгә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге кануннар һәм мәдәни мирас объектларын саклау өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештереп, мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештереп гамәлгә ашырыла һәм биналарның архитектура стилиендә, шул исәптән урамнарны төзүнең гомуми стилиендә башкарыла.

5. Фасадларның әйләнәсе штукатур, канлы һәм гүзәл эшләргә кабул иткәннән соң һәм бинаның фасадларының төсләр чишелеше паспорты нигезендә генә үткәрелә.

6. Ремонттан, үзгәртеп корудан соң фасадлар алу кабул итү комиссиясе тарафыннан башкарыла, аның составы Башкарма комитет тарафыннан раслана.

6.4 статья

1. Биналарның, корылмаларның фасадларын тоту түбәндәгеләргә үз эченә ала:

1) фасадларның, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм көймә коймаларын, карнизларны, аерым баскычларны, төшү һәм баскычларны киртәләүне, витриналарны, декоратив детальләргә һәм башка конструктив

элементларны үз вакытында ремонтлауны һәм торгызуны һәм торгызуны һәм аларның төсен;

2) сулыкларның, су торбаларының һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм аларның эчтәлеген тәэмин итү;

3) герметизацияне, жөйләрне сүтеп ябыштыруны, ярыкларны һәм казылмаларны;

4) тәрәзә төпләрен һәм подвалга керү урыннарын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

5) фасадта урнаштырылган электр яктырткычын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгы төшү белән кабызу;

6) фасадларның торышына һәм эксплуатацияләү шартларына карап, өслекләрен вакытында чистарту һәм юдырту;

7) тәрәзә һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләрне вакытында юу;

8) язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук китерелгән граффитидан чистарту.

2. Фасадларның конструкторлык элементлары һәм эшләнеше аларның нормаль тузган саен торгызылырга яисә кинәт зарарлану шартлары барлыкка килгәндә (аварияләр, стихияле бәла-казалар, янгын һ.б.) әлеге хәлләр туктатылганнан соң ике ай эчендә торгызылырга тиеш.

6.5 статья

1. Түләнергә тиешле биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның фасадлары элементлары составына түбәндәгеләр керә:

1) приямкалар, подвалга керү урыннары һәм чүп-чар окамералары;

2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, култыксалар, ишек өстендәге козыреклар, коймалар, ишекләр һ.б.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) диварлар яссылыгында;

5) фасадларның чыгыш ясаучы элементлары (балконнар, көймәләр, эркерлар, карнизлар һ.б.);

6) түбәләр, шул исәптән рәшәткәләрне киртәләүче вентиляция һәм төтен торбаларын да кертеп, түбәгә чыгу һәм башкалар;

7) архитектура детальләре һәм тышкы кыяфәте;

8) чокырларны да кертеп, су үткәргеч торбалар;

9) парапетлы һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзә, балкон, билбау, цоколь, свеслар һ.б.ларның металл бизәлеше;

11) асылмалы металл конструкцияләр (әләм тотучылар, анкерлар, янгын баскычлары, вентиляция жиһазлары һ.б.);

12) панельләр һәм блоклар арасындагы горизонталь һәм вертикаль жөйләр (эре панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) пыяла, рамнар, балкон ишекләре;

14) биналарга якин урнашкан стационар киртәләр;

15) урам исемнәре һәм йорт номерлары булган күрсәткечләр.

6.6 статья

1. Тиешле вазыйфалары йөкләнгән биналарның, корылмаларның миләкчеләре, башка хокук ияләре һәм башка затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

1) кирәк булган саен, ләкин елга бер тапкырдан да ким түгел, махсус техника һәм методика буенча юу кулланып, фасадларны чистартырга һәм юарга;

2) кирәк булганда, елга ике тапкыр, язын (жылылык системаларын сүндергәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы), кагыйдә буларак, химик чаралар, тәрәзәләр пыяласының эчке һәм тышкы өслекләрен, балкон һәм көймә ишекләрен, керү ишекләрен чистартырга һәм юарга;

3) облицовка, штукатурка, фактур һәм төслә катламнарның жирле жимерелүе ачыкланган саен, штукатуркадагы ярыкларны, облицовка жөөннән эремәне, кирпич һәм вак кисәк кладкаларын аерып алуны, жыелма биналарның тулы кисемнәренә герметлаштыра торган өлөшләрән жимерүне, стеналарның калкып чыга торган өлөшләрәндә металл өслөкләренә зарарлануын яисә тузуын, су торбаларын, юеш һәм күгәргән тапларны, жылынган һәм сөрөлгән урыннарны жимерүне, өслөкнәң гомуми пычрануын, парпетларны жимерүне һ.б. бетерергә, аларны алга таба үстөрүгә юл куймыйча, аларны ачыкларга тиеш;

4) фасадның аерым элементларын (цоколь, крылец, баскычлар, приямкалар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм көймәләр, су агышлы торбалар, тәрәзә төпләрендәге отливлар, сызыкча ачышлар һәм башка конструктив элементлар) ремонтлауны кимендә өч елга бер тапкыр башкарырга;

5) чыгыш ясаучы конструкцияләр жимерелү ихтималы булган очракта, саклау-кисәтү чараларын (коймалар, сеткалар урнаштыру, элементның жимерелә торган өлөшөн демонтаж һ.б.) башкарырга.

6.7 статья

1. фасадларны эксплуатацияләгәндә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) биналарның һәм корылмаларның фасадлары стеналары өслөгөнә зарарлануы (пычрануы): подтеklar, ефәк буяулар, ярыклар булу, штукатурка, тышлау жайланмалары өзөлү, кирпич кладка зыян килү, тимер-бетон конструкцияләренә саклык катламын өзү һ.б.

2) биналарның һәм корылмаларның архитектура һәм сәнгать-скульптур детальләренә зыян китерү (аларның проект документациясә каралган очракларда булмау);

3) панераара бәрелешләрнәң герметизациясен бозу;

4) штукатуркаларның, тышчаларның, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлөшенәң бизәкле катламының зарарлануы (шартлавы, пычрануы), шул исәптән тәрәзә, керү приямкалары конструкциясенәң төзөксезлегә;

5) биналар һәм корылмалар фасадларының чыгыш ясаучы элементлары: балконнар, лоджий, эркерлар, тамбурлар, карнизлар, козыреклар зарары (пычрануы);

6) балконнарның, көймәләрнәң, парпетларның, түбәләрнәң коймаларын жимерү (булмау, пычрану);

7) фасадны һәм аның элементларын әлегә бинаның төсә буенча шул бинаның билгеләнгән бинасыннан, проект тирбөлөшлә паспортты белән корылмадан аерыла торган материалларны бизәкләү һәм буяу;

8) вәкаләтлә орган белән килештермичә, урамның, тыкрыкның, мәйданның, бинаның номерын, корылманың номерын, корпусның яисә төзелешнәң күрсәткеләрән ирекле рәсмиләштерү, урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

9) расланган үрнәкләргә туры килми торган урам исемнәре һәм йортларның номерлары белән күрсәткеләр урнаштыру;

10) бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә флаглар, флаглар тотучыларның корылмалары, флагштоklar урнаштыру һәм эксплуатацияләү, проект вәкаләтлә орган белән килештерелгән булса;

11) бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә тышкы мөгълүмат урнаштыру чараларын, вәкаләтлә орган белән килештерелгән дизайн-проекттан башка урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

12) яңа архитектура детальләрен төшерү, алмаштыру яисә урнаштыру, яңа проемотларны урнаштыру, тәрәзә рәвешләрән үзгәртү, яңа балконнарны һәм көймәләрне, эркерларны яңадан жиһазлау яисә урнаштыру, билгеләнгән тәртиптә килештермичә һәм рөхсәт алмыйча, балконнар арасында пространство төзү;

13) биналарның, корылмаларның фасадларын (житештерү, склад, индивидуаль торак төзелешеннән тыш) төрү өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы

территорияләрдә биналар, корылмалар, фасадлар белән чыга торган корылмаларны (төзелеш төзелешләреннән тыш) чикләү өчен (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юл йөрү, яр буйлары, скверлар, яшел зоналар) төзү өчен профнастилны, сайдингны, металл кәгазьләрне һәм башка шундый материалларны куллану, мәдәни мирас объектларыннан тыш;

14) жиңмерелгән яисә зыян күргән архитектура детальләрен торгызылганчы фасадларның төсө;

15) фасадларның өлешчә бизәге (биналарның беренче катларының тулы бизәге искәрмә булып тора);

16) төсләр чишелешен ирекле үзгәртү, рәсемнәр, үрелешләр калынлығы һәм фасадларның башка элементлары, шул исәптән тәрәзә һәм витриналар, ишекләр, балконнар һәм көймәләр, фасадның гомумархитектура карарына туры килми торган борылышлар һәм жиһазлар калынлығы;

17) биналарның һәм корылмаларның фасадларын төзүнең декоратив карарын һәм тышкы күренешен боза торган өстәмә элементлары һәм жайланмалары;

18) гомуми файдаланудагы территорияләрдән чыга торган һәм тикшерелә торган фасадлар булган биналарда һәм корылмаларда чукрак металл полотнолар урнаштыру, фасадның архитектур карарына туры килми торган ишек тулмаларын урнаштыру, фасадтагы башка керү юлларының характерын һәм төсләрен карап хәл итү;

19) фасад яссылыгына мөнәсәбәттә ишек блогының урнашуы һәм үзгәрүе;

20) тәрәзә һәм ишек тартмасы белән проемо арасындагы жөйләрнең сыйфатсыз карары, ул фасадның тышкы күренешен начарайта;

21) пыяла кисәкләрнең үтә күренмәләгән, төсен һәм декоратив пленкалары белән каплануын, пыяла кисәкләре белән пыяла ябыштыруын ирекле үзгәртү;

22) балконнарның нинди дә булса үзгәрешләрен житештерү, тиешле рөхсәттән башка көймә житештерү, келәмнәрне, киём-салымны, балконнарның тышкы яғыннан эчке киём, урамга чыга торган биналарның төп фасадларының тәрәзәләрен житештерү, шулай ук аларны йорт кулланылышының төрле предметлары белән тәмин итү;

23) архитектур детальләрдә, декор элементларында, кыйммәтле архитектур бизәкле өслекләрдә тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру, шулай ук архитектур өслекләргә зарарлауга китерә торган беркетү;

24) фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркеме элементлары, керү төркемнәрен урнаштырганда яңа бизәкләү һәм реклама белән капларга;

25) биналарга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары корылмаларына үз белдеге (законсыз) беркетү;

26) афишалар, белдөрүләр, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукция элү һәм ябыштыру, шулай ук биналар, корылмалар фасадларында граффити ясау.

6.8 статья

1. Антеннаны урнаштыру рөхсәт ителми:

1) төп фасадларда;

2) түбәдә, ишегалды фасадларында һәм брендмауэрларда;

3) биналарның түбәләрендә, биналарның һәм корылмаларның (манаралар, гөмбәзләр) силуэт төгәлләүләрендә, парпетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында;

4) фасадның почмак өлешендә;

5) балконнар, көймә коймаларында.

6.9 статья

1. Тышкы күзәтү видеочаралары лапаслар, козыреклар, балконнар, эркеклар, архитектур детальләрдән азат булган фасад кишәрлекләрендә, декорларда,

бизэлешнең кыйммәтле элементларында урнаштырыла. Колонналарда, фронтоннарда, карнизларда, пилястраларда, порталларда, козырекларда, балконнар цокольләрендә тышкы күзәтү камераларын урнаштыру рәхсәт ителми.

6.10 статья

1. Гамәлдәге законнар нигезендә түбәндәгеләр рәхсәт ителә:

1) керү юлларында вәкаләтле орган белән килештерелгән мөгълүмати стендлар урнаштыру;

2) урам буйлап урнашкан биналарда ишегалды фасадлары ягыннан тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру.

7 бүлек. Керү төркемнәрен карап тоту

7.1 статья

1. Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту җайланмасы, лапас (козырек), өслекләргә үзара бәйләү элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен (пандуслар, култыксалар һ.б.) белән җиһазларга кирәк.

2. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә түбәндәгеләр рәхсәт ителми:

1) фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркеме элементлары, яңа бизәкләү һәм реклама белән ябу;

2) гомуми файдаланудагы территориядә чыга торган фасадлардагы җир өсте тигезлегеннән 1,2 м дан югарырак урнашкан биналарга подвалга һәм цоколь катына керү җайланмасы;

3) җәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулый торган терәк элементларын (колонналарны, агып төшүне һ.б.) урнаштыру;

4) бина фасадының комплекслы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшкәртмичә ике һәм аннан күбрәк керү җайланмасы (булганнарын исәпкә алып);

5) тротуарлар зонасында урам-юл челтәре зонасында җиңел конструкцияләрдән (баскычлар, пандуслар, баскыч, яшелләндрәү) керү төркеме элементларының минималь норматив киңлегә 0,5 метрдан артыкка якин тротуарга урнаштыру;

6) җиңел конструкцияләрдән кәргән керү төркемнәренә кызыл линияләреннән читтә 1,5 м дан артыкка урнашуы;

7) күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренә ризалыгын алмыйча, керү төркемнән күпфатирлы йортта урнаштыру;

8) торак урын милекчесенә ризалыгын алмыйча керү төркемнән урнаштыру өчен балкон куллану;

9) күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен рәхсәтсез урнаштыру, вәкаләтле орган белән килештермичә.

8 бүлек. Түбәнә карап тоту

8.1 статья

1. Биналарның, корылмаларның түбәләре, су үткөрү системасы элементлары, төтен чыгару һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава торышы шартларында йорт һәм җәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаса тиеш.

2. Кышкы чорда кар, наледи һәм сосулның керү узелының түбәсен һәм козырекларын вакытында чистарту оештырылырга тиеш.

3. Жәяүлеләр зоналарына чыга торган якларда кар түбәсен чистарту участкалар киртәсе белән башкарылырга һәм барлык кирәкле саклык чараларын кабул итеп, бары тик тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш.

4. Башка скат түбэләреннән, шулай ук яссы түбэләрдән кар ташлау эчке ишегалды территорияләренә башкарылырга тиеш.

5. Түбәдән жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталган, карның үткән өлеше һәм кичекмәстән жыештырылырга тиеш.

6. Кар һәм наледи ташлаганда, наратларны кыяганда, түбәдә ремонт эшләрен һәм башка эшләрен башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләренең, яктырту һәм элементәнең, юл билгеләренең, юл светофорларының, юл киртәләренең һәм жайланмаларының, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, декоратив бизәкләрнең һәм инженерлык элементларының сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган очракта торгызылырга тиеш.

7. Рәхсәт ителми:

1) түбә өстендә түбәләр, түбә өчен билгеләнгән предметлар (көрәкләр, скрепкалар, ломнар), төзелеш материаллары, ремонт калдыклары, файдаланылмый торган механизмнар һәм башка предметлар төзү;

2) су үткәргеч торбалар бүрәнәләренә боз, кар һәм чүп-чар биналары түбәсеннән ташлана.

8.2 статья

1. Биналарның, корылмаларның түбәләре су үткәргечләре булырга тиеш, алар жәяүлеләр һәм жәяүлеләр зоналарына агып төшә торган суның турыдан-туры элэгүенә юл куймый. Желоба, воронка, водостоклар аерылгысыз булырга һәм жыелган су күләменең үткәрүенә исәпләнергә тиеш. Юл кырыйларына жәяүлеләр зоналары булган биналар ягына чыга торган шоферлар жәяүлеләр юлыннан читкә китергә тиеш.

9 бүлек. Йорт билгеләрен карап тоту

9.1 статья

1. Биналар, корылмалар Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Керкәле авыл җирлеген» муниципаль берәмлегенә Башкарма комитетының Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Керкәле авыл җирлеген» муниципаль берәмлегенә Башкарма комитетының 2015 елның 19 ноябрендәге 16 карары белән расланган Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Керкәле авыл җирлеген» муниципаль берәмлегендә урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткеләренә рәсмиләштерүне һәм урнаштыруны регламентлаштыручы Нигезләмәгә ярашлы рәвештә эшләнгән йорт билгеләре белән җиһазландырылырга тиеш. 2. Биналар, корылмалар унификацияләнгән (форма, зурлык, төсле чишелеш, шрифт белән язылу) адреслау билгеләре (аншлаглар һәм номер билгеләре), торак йортлар подъездлар һәм фатирлар номерлары күрсәткеләре белән җиһазландырылырга тиеш.

9.2 статья

1. Аншлаглар Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә бертөрле үлчәмдәге шрифт белән башкарыла.

2. Аншлагларны урнаштыруга гомуми таләпләр түбәндәгеләр:

1) урнаштыру урыннарын унификацияләү, урнаштыру буенча бердәм кагыйдәләренә үтәү;

2) жәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте шартларын, биналарның кабул итү дистанцияләрен, архитектурасын, яктыртылуын, яшел утыртмаларны исәпкә алып яхшы күренүчәнлек.

9.3 статья

1. аншлагларны урнаштыру түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

1) җир өстеннән биеклегә - 2,5 - 3,5 м (заманча төзелеш районнарында - 5 м га кадәр), бина почмагынан 1,0 м ераклыкта;

2) чыгыш ясаучы архитектура детальләреннән ирекле булган фасад участогында урнаштыру;

3) фасадның вертикаль күчәренә гади, архитектур эгъзаларына бәйлелек;

4) күрше фасадларда билгеләр урнаштыруның бердәм вертикаль билгесе;

5) тышкы каплагыч объектлар (агачлар, корылмалар) булмау;

6) урам исемнәре күрсәтелгән күрсәткечләр бинаның ике ягында да чатларда урнашкан биналар диварларында билгеләнә;

7) урам чатында әлеге чатка чыга торган йортлардагы күрсәткечләр билгеләнә.

2. Номер тамгалары түбәндәгечә урнаштырылырга тиеш:

1) төп фасадта - фасадның уң ягындагы простенкада;

2) транспортның берьяклы хәрәкәте булган урамнарда - транспорт хәрәкәте юнәлешенә якин булган фасада ягында;

3) төп керү юлында - уң яктан яисә проем өстеннән;

4) ишегалды фасадларында - квартал эчендәге юл читлегендә;

5) сәнәгать предприятиеләре коймаларында һәм корпусларында - төп керү, керү юлыннан уңда.

3. Подъезд һәм фатирлар номерлары күрсәткечләре аларда ишек уемы өстендә яисә ишек уемын тутыру импостенда (горизонталь табличка), яисә ишек уемынан уңда 2,0 - 2,5 м биеклектә (вертикаль күрсәтмә) урнаштырыла.

4. Аншлаглар һәм номер тамгалары чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренең чисталыгы һәм төзеклегә өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

9.4 статья

1. Флагштокларны билгеләнгән тәртиптә расланган проект буенча йорт фасадына урнаштырырга кирәк.

2. Янғын гидрантларының урнашу күрсәткечләре, полигонометрик билгеләр, геодезик тамгаларның урнашу күрсәткечләре биналарның, камераларның, магистральләренең һәм су үткәргеч һәм канализация челтәрләренең цокольләрендә урнаштырырга тиеш.

3. Югарыда күрсәтелгән тамгаларның сакланышы һәм төзеклегә өчен аларны билгеләгән оешмалар җаваплы була.

9.5 статья

1. Рәхсәт ителми:

1) чыгыш ясаучы вывескалар, консольләр, шулай ук аны кабул итүне кыенлаштыра торган объектларның номерлы билгесе белән янәшә урнаштыру;

2) фасадның чыгыш ясаучы элементлары янында яисә фасадның заглубленный участокларында, декор, кәрнизләр, капка элементларында номерлы билгеләр һәм күрсәткечләр урнаштыру;

3) аншлагларның билгеләнгән урыннан ирекле хәрәкәт итүе.

10 бүлек. Җир кишәрлекләрен, җирле эһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм янәшәсендәге территорияне төзекләндерү

10.1 статья

1. Җир кишәрлекләренең территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) көндөлек чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (наледидан) жыештыру;
- 2) юлларның, күперләрнең, урамнарның, тротуарларның, машина юлларының, жәяүлеләр территорияләренең машина юлларын юлларының бозга каршы материаллары белән эшкәртү;
- 3) кар көрөү һәм себерү;
- 4) кар һәм боз (боз берәмлекләре) кар-боз берәмлекләрен саклау һәм утильләштерү буенча махсуслаштырылган майданчыкларга чыгару;
- 5) контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп савытлары, эскәмияләр, кече архитектура рәвешләрен һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзөк хәлдә тоту;
- 6) чүп-чар жыю камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;
- 7) яңгыр суларын һәм кар суларын чыгару;
- 8) каты көнкүрөш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм алып китү;
- 9) каты көнкүрөш калдыкларын (ыргаклар, ботаклар) жыю контейнерына аудару, агач һәм куаклар кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән баулы калдыкларны (ыргаклар, ботаклар) жыю өчен чыгарылу тыела;
- 10) һаваның тузанлануын һәм дымлануын киметү өчен территорияләргә сибү;
- 11) яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны карауны тәмин итү;
- 12) коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, күперләрне, жәяүлеләр өчен кичүләрне төзөгәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзөклөндөрүнең бозылган элементларын торгызу, реставрацияләү, археологик һәм башка жир эшләрен башкару;
- 13) гамәлдәге дөүлөт стандартлары таләпләре нигезендә смотр һәм яңгыр сулары агызу коеларын (яңгыр сулары канализациясен), жир асты коммуникацияләре (корылмалары) коеларын карап тоту;
- 14) төзелеш майданчыкларының коймаларын, шул исәптән төгәлләнмәгән төзелеш объектларын карап тоту. Эшләр алып барылмаган төзелеш объектлар эстетик күренеш булган һәм кешеләрнең һәм транспортның иминлеген тәмин итүче төзелеш чөлтөрләрә белән ябылырга тиеш;
- 15) жимерелгән (сүтелгән, жимерелгән) биналарны, корылмаларны жир кишөрлекләре коймаларын урнаштыру һәм тоту, алар чит затлар территориясенә керү мөмкинлеген һәм (яисә) калдыкларны рөхсәтсез урыннарда урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгара.

11 бүлек. Юлларны карап тоту

11.1 статья

1. Юлларны тоту «Дөүлөт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмөт күрсөтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча билгеләнгән башкарма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Юл территорияләрен тоту түбөндөгеләрне үз эченә ала:

- 1) юллар, тротуарлар, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге машина юлларын ремонтлау;
- 2) тротуарлардан (жәяүлеләр зоналары, сукмаклар) һәм юлларның, ясалма юл корылмаларының пычрак, чүп-чар, кар һәм боз жыештыру;
- 3) юл өслекләрен юу һәм сиптерү;
- 4) газларны һәм яшел утыртмаларны карау;
- 5) кече архитектура рәвешләрен ремонтлау һәм буяу;

6) ясалма юл корылмалары составына керә торган смотр һәм яңгыр сулары коеларын, уен каналарын һәм ачык лоткаларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

7) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура рәвешләрен ремонтлау, ремонтлау һәм ел саен буяу.

11.2 статья

1. Транспорт чаралары милектә һәм (яисә) файдалануда булган юридик затларга, индивидуаль эшкуарларга һәм граждандарга транспорт чараларының чиста тышкы төрен тәэмин итәргә тәкъдим ителә.

11.3 статья

1. Юл капланмаларын саклау максатларында түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) йөкне сүс белән ташу;

2) рельслар, бүрәнәләр, тимер балчыклар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметларны, конструкцияләр детальләрен төяү-бушату эшләрен башкарганда аларны һәм туфракны билгеләнгән майданнарда читтә юлларда, тротуарларда, газларда жир эшләре башкарганда складлау;

3) каты өслекле юллар, чылбыр йөрешендә машиналар буенча перегон;

4) квартал эчендәге жәяүлеләр юллары, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктап тору;

5) моның өчен билгеләнгән урыннарда тыш транспорт чараларын юу;

6) үз йөреше белән асфальт өслекле юллар буйлап чылбырлы механизмлы машиналар хәрәкәте;

7) үз йөреше белән зур күкрәкле, авыр йөкле үзйөрешле машиналарның һәм механизмнарның хәрәкәте, аларның йөрү өлешенә карата чагыштырма авырлыгы билгеләнгән нормалардан һәм күрсәтмәләрдән артып китә;

8) территорияләре пычратуга юл куймый торган брезент яисә башка материал белән капланмаган грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, яфрактар йөртү;

9) кар, боз, пычрак, житештерү һәм куллану калдыклары юлларның машина юлына һәм аларга якин территориягә ташланган;

10) юлларда, тротуарларда һәм газларда кар, пычрак, чүп-чар жыеп алырга;

11) юлларның һәм тротуарларның юл өлешен жылы чорда юешсез жыештырырга;

12) юлларның машина өлешен юганда газларга, тротуарларга һәм транспорт инфраструктурасының башка объектларына пычрак һәм чүп-чарны юарга;

13) юлның машина юлына, бетон эремәнең тротуарына, транспорт чарасын йөрткәндә битумга агызып, шулай ук аларны әлегә максатлар өчен билгеләнгән булмаган транспорт чаралары белән йөртүгә;

14) теләсә нинди сыеклыкны машина юлына, тротуарга, кюветка, яшел утыртмалар булган территориягә агып төшерү;

15) юл өлешендә, тротуарларда, газларда бетон, башка төзелеш эремәләре әзерләү;

16) су саклау зоналары чикләрендә транспорт чаралары (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми;

17) транспорт чарасын ремонтлаганда Керкәле авыл жирлегетерриториясен пычрату;

18) авыр йөкле транспорт чаралары, шулай ук, муниципаль берәмлек территориясен жыештырганда чүп чыгаруны оештыручы транспорт чараларынан тыш, махсус рөхсәтсез техника йөрү;

19) төзелеш майданчыктарынан автотранспортның грунттын һәм тәгәрмәчләрне, авария хәлендәге, ремонт һәм башка төр эшләрне житештерү урыннарын алып чыгу;

20) тимер-бетон блоктар, баганалар, киртәләр кую юлы белән юлларның, тротуарларның юл өлешен үз белдеге белән ябу;

21) күпкатлы йортның керү ишеге төбөндәге майданчыкта, ел фасылларына, балалар, спорт һәм уен майданчыктарында, эчке киёмнәрне киптерү һәм келәмнәрне, тротуарларны чистарту өчен майданчыкта, кешеләр күпләп ял итә торган урыннарда, пляждарда, скверларда автотранспортның урнашу һәм урнашу вакытына карамастан;

22) шәхси автотранспорт хужаларына кышкы чорда озак вакыт (2 сәгатътән артык) урамнарның һәм торак пунктның йорт эчендәге машина юлларынан транспорт чараларын саклау һәм урнаштыру өчен файдалану тыела.

11.4 статья

1. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

1) жәяүлеләр өчен юл куймый торган металл киртәләрнең һәм тротуар баганаларының сезонлы япмасы кышкы сезон тәмамлангандан соң, төзекләндерү айлыгы уздырылган чорда ел саен гамәлгә ашырыла. Каплама алдыннан ремонтланган, пычрактан чистартылган, юылган һәм пычранган булырга тиеш;

2) барлык юл билгеләмәсе заказчы тарафыннан билгеләнгән срокларда һәм чиратлылык тәртибендә расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш;

3) юлларның юл билгеләре таләп ителә торган төсләр һәм яктылык-техника характеристикаларын, эләктерү коэффициентын, эксплуатацияләүнең бөтен чоры дәвамында майдан буенча сакланышын тәэмин итәргә тиеш;

4) юл билгеләрен беркетү конструкцияләре һәм системалары күренү шартларына һәм монтаж мөмкинлекләренә карап сайлана;

5) юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

2. Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгын китереп чыгарган сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә.

3. визуаль-коммуникация системасы элементлары (транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлегенең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре (торак пунктлар, техник объектлар һ.б.) юлларда һәм транспорт чышелешләрәндә аларга таба хәрәкәт юнәлешләрен күрсәтү өчен билгеләнә.

11.5 статья

1. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юллар) жыю автомобиль юлларын, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын, пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан ясалма юл корылмаларын даими чистарту чаралары комплексын үз эченә ала.

2. Язгы-жәйге чорда юлларны жыештыру юуны, сибүне, тузанлануны бетерүне, себерүне һ.б. үз эченә ала. Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, юлларны ком-тоз катнашмасы белән тутыруны, тротуарларны коры ком сибүне күздә тоту.

3. Экстремаль шартларда юлларны жыештыру өчен вәкаләтле орган юлларны жыештыру буенча чаралар комплексын күздә тоткан эшләрнең авария планын әзерләргә тиеш.

11.6 статья

1. Юлның машина өлешен, орлык һәм резерв полосаларын, юлларның, юлларның лотка зоналарын типтерү (якынча дымлану белән) көндөз - 8.00 дән 21.00 сәгатъкә кадәр, ә магистраль һәм транспортның интенсив хәрәкәте булган урамнарны төнлә 23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр гамәлгә ашырыла.

2. Мәйданнарның, магистральләрнең, урамнарның һәм машина юлларының, ясалма юл корылмаларының бөтен киңлегенә үтеп йөрү өлеше төнлә (23.00 дән 7.00 сәгатькә кадәр) һәм көндөзгә (7.00 сәгәттән 23.00 сәгатькә кадәр) башкарыла. Юл читендә юылганда, су агымын тротуарларга смета һәм чүп-чар агызу, газоннар төшерү, жәмәгать транспортын көтү тукталышы, биналарның фасадына якин урнашу, сәүдә объектлары һ.б. алу рәхсәт ителми. Кызу көннәрдә (һава температурасы 25 градтан югары булганда) юлның бер өлешенә су сибү 12.00 сәгәттән 16.00 сәгатькә кадәр интервал белән башкарыла.

3. Юл буенда урнашкан урналарны чистарту көненә кимендә бер тапкыр башкарыла, тукталыш мәйданчыкларында - көнгә ике тапкыр.

4. Автобусларның көтү тукталышлары, автобусларның чүп-чар чыгару мәйданчыклары тулысынча чүп-чардан чистартылырга тиеш.

5. Жәмәгать транспортының ахыргы чүп-чар чыгару мәйданчыклары калдыклар жыю өчен биотуалет һәм контейнерлар белән жиһазландырыла. Жәйге чорда мәйданчыклар пычрактан һәм тузаннан чистартыла, кышкы чорда кар чистартыла, бозлавыкта бозлавыкка каршы материаллар эшкәртелә.

11.7 статья

1. Жәмәгать транспортының көтү павильоннары тузанланмаган, буялган һәм юылган, рәхсәт ителмәгән мөгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылган булырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш. Жәмәгать транспортын көтү павильоннарын жыю - жәйге чорда айга кимендә сигез тапкыр, кышкы чорда - кирәк булган саен башкарылырга тиеш.

11.8 статья

1. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

1) үтеп йөрү өлеше төрле пычранулардан тулысынча чистартылырга һәм бөтен киңлеккә юылырга тиеш. Жайлаштыру сызыклары белән билгеләнгән көзгә, резерв полосалар комнан һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

2) ике метрлы лотка зоналарының грунт-комлы нанослар һәм пычранулары булырга тиеш түгел. Махсушлаштырылган машиналарның эш цикллари арасында барлыкка килергә мөмкин комлы кисәкчәләр һәм төрле вак чүп-чар белән пычранулар рәхсәт ителә;

3) тротуарлар һәм аларда урнашкан жәмәгать транспортын көтү тукталышлары грунт-комлы нанослардан, төрле чүп-чардан һәм юылудан тулысынча чистартылырга тиеш. Жыештыру цикллари арасында барлыкка килергә мөмкин булган вак ком һәм вак чүп-чар белән пычранулар рәхсәт ителә;

4) юл кырыйлары эре габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

5) бүлү полосалары бөтен өслектә ком, пычрак һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш. Катлаулы стеналар, металл киртәләр, юл билгеләре һәм күрсәткечләр елына кимендә ике тапкыр юылырга тиеш. Газ-ннар рәвешендә эшләнгән бүлү полосалары чүп-чардан чистартылырга тиеш, үлән капламының биеклегә 10 - 15 см дан артмаска тиеш;

6) юлларның бүленгән полосасында үлән капламы биеклегә 10 - 15 см дан артмаска тиеш.

11.9 статья

1. Кышкы чорда юлларны чистарту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) кар һәм юл йөрү өлешен чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, себерү, карны өемнәргә күчерү һәм кар чыгару;

2) юлларны, тротуарларны эшкәртү, кар яву башланган һәм бозлавык барлыкка килгән вакыттан алып жәмәгать транспортының бозга каршы материаллар белән көтүен туктату;

3) юлларның машина юлыннан кар билгелэнгән тәртиптә башкарма комитет житәкчесе күрсәтмәсе белән килештерелгән махсус билгелэнгән урыннарға чыгарылырга тиеш;

4) юлларның, тротуарларның, парковкаларның (парковка кесәләренә) юл өлешендәге кар жыештыру, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары кар капламы билгелэнгән вакыттан бирле даими рәвештә башкарылырга тиеш;

5) кар яуган вакытта тротуарларда урнашкан жәмәгать транспортының көтү тукталышларын жыештыру тәүлегенә ике тапкыр башкарылырга тиеш. Жәмәгать транспортын, юл чатларын, жәяүлеләр өчен кичүләрне көтү тукталышларынан кар тәүлек дәвамында чыгарылырга тиеш;

6) юлларның машина юлларын механикалаштырылган ысул (урыв-жыю техникасы комплекслары) белән жыештырганда һәм кар өемнәре барлыкка килгәндә жәяүлеләр өчен чыгу урыннары урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре) алдында, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, машина узу юлларында сүтәргә кирәк;

7) юлларның һәм аңа якин тротуарларның юл өлешеннән чистартыла торган кар киң урамнарда, майданнарда һәм проспектларда - аерым полосага, юлдагы юлларда, башка урамнарда - юлның алгы өлешенә (юлның бер яисә ике ягына карап) хәрәкәт итә һәм өемнәргә төзелә;

8) юллар чатларында, жәмәгать транспортының көтү тукталышларында, жәяүлеләр өчен чыгу юлларында, яңгыр сулары коелары урнашкан урыннарда кар өемнәре чистартыла: юл чатында - юл чатында, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында - утырту майданчыгының озынлыгында, жәяүлеләр өчен кичү юлларында - күчеш киңлегендә, ләкин 5 метрдан да ким булмаган жирдә, яңгыр сулары агып торган урыннарда - кимендә 1,5 м. Кар өенә киңлеге 2 м дан артмаска тиеш;

9) кар чыгару беренче чиратта күперләрдән һәм юлүткөргечләрдән, тар юллардан һәм жәмәгать транспортының маршрут хәрәкәте булган урамнардан, пассажирлар транспорты тукталышларынан һәм жәяүлеләр һәм транспорт чаралары туплану мөмкинлеге булган башка урыннардан алына;

10) кар яуган вакытта юлларның машина юлыннан кар билгелэнгән тәртиптә, ул тәмамланганнан соң алты сәгатътән дә соңга калмыйча, махсус билгелэнгән урыннарға чыгарылырга тиеш. Махсус билгелэнгән урыннар керү юллары, яктырту, көнкүреш биналары һәм киртәләр белән жиһазландырыла;

11) юлларны жыештырганда тышкы яктырту терәкләрен, янган калканнарны, идарә итү һәм башка корылмалар, агачлар, куаклар шкафларын саклауны, шулай ук юл өлеше буйлап карны механикалаштырып жыештырганда яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә кирәк.

11.10 статья

1. Рәхсәт ителми:

1) квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш майданчыкларынан, сүдә объектларынан һәм аңа янәшә территорияләрдән кар, боз, шулай ук машина юлларын жыештыруны гамәлгә ашыручы зат яисә оешма белән шартнамә булмаганда юлларның һәм транспорт йөрү юлларының бер өлешенә кар, боз жибәрергә яисә күчәргә;

2) техник тоз һәм сыек хлор кальций тротуарларда бозга каршы реагент буларак, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел утыртмалар булган территорияләрдә кулланырга;

3) ком-тоз катнашмалары белән пычранган карны, шулай ук газоннарға, чәчәкләргә, куаклыктарға һәм башка яшел үсентеләрне рота буенча күчерү һәм күчерү;

4) житештерү һәм куллану калдыктары белән пычранган кар эретү станцияләренә яисә махсус билгеләнгән кар урыннарына алу;

5) билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм ташырга.

2. Кар өемнәрен булдыру рөхсәт ителми:

1) жәмәгать транспортын көтү тукталышыннан 20 метрга яқынрак;

2) транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән жиһазландырылган юллар участокларында;

3) тротуарларда;

4) янәшәдәге территорияләргә (ишегалларына, квартал эчендәге машина юлларына һәм территорияләргә) керә.

12 бүлек. Шәхси торак йортларны карап тоту һәм янәшәсендәге территорияне төзекләндерү

12.1 статья

1. Әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, индивидуаль торак йортлар милекчеләре (яисә) яллаучылары (алга таба - торак йортлар хужалары) түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) торак йортлар фасадларының, коймаларның (коймаларның) тиешенчә торышын тәэмин итәргә, шулай ук йорт биләмәләре чикләрендә башка корылмаларның торышын тәэмин итәргә һәм аларны вакытында ремонтларға һәм буярга;

2) торак йортта номер тамгасы булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

3) тәүлекнең караңгы вакытында яктырту фонарьларын (алар булса) кертәргә;

4) йорт биләмәсе территориясен тәртиптә тотарга;

5) йорт биләмәләре чикләрендә яшел утыртмаларны тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисеп алырга, газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең саклау зонасында агач утыртмаска;

6) су агызу өчен канаулар һәм торбалар чистартырга, язгы чорда кар сулары агып төшүне тәэмин итәргә;

7) транспорт юлы тәэмин ителсен, аларда инженерлык коммуникацияләренә һәм корылмаларға керү, жәяүлеләрнең үтеп керүе һәм яшел утыртмаларның сакланышы өчен янәшәдәге территориядән чистартылган карны жыеп алырга;

8) үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә жирле канализацияне, юынгыч базны, бәдрәфне, аларны вакытында чистартуны һәм дезинфекцияләүне башкарырга;

9) каты һәм эре габаритлы калдыктарны махсус майданчыктарда урнаштырылган контейнерларга урнаштырырга;

10) билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыктарны үз вакытында жыеп алуны һәм чыгаруны тәэмин итәргә.

11) милектә, биләүдә яисә файдалануда булган жир кишәрлегендә Сосновский көрәшчесен юкка чыгару.

12.2 статья

1. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) йорт биләмәсе чикләреннән читтәге киртәләренә урнаштырырга;

2) йорт биләмәләре территориясендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, калдыктарның һәм чүп-чарны яндырырга;

3) күмер, тара, утын, эре габаритлы калдыктар, йорт биләү территориясе өчен төзелеш материаллары төзөргә;

4) йорт биләгән территория өчен транспорт чараларын юарга;

5) территория артыннан, вәкаләтле органнар белән килештермичә, ишегалды корылмаларын төзөргә, чүп-чар чокырларын корырга;

6) әлеге территориянең урамнарында махсус транспорттан һәм урып-жыю техникасынан файдалану мөмкинлеген кыенлаштыра торган яисә аларга комачаулаучы киртәләр урнаштырырга;

7) территорияне төзөкләндерү элементларын жиимергә һәм бозарга, сулыкларны тутырырга;

8) йортка ия булган территория өчен комплектланган (төзөксез) транспорт чарасын сакларга;

9) янәшәдәге территорияне теләсә нинди калдыктар белән чүплөргә.

10) каты көнкүреш калдыктарын (ыргаклар, ботаклар) жыю контейнерына ташлау, ауган агач һәм куаклар кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән.

2. Үсемлек калдыктары җайга салынмый торган бәядән тиешле рөхсәт документациясенә ия затлар (оешмалар) белән төзелгән шартнамә нигезендә чыгарылырга тиеш.

3. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә якындагы территориядә йорт биләмәсенә вакытлыча түбәндәгеләрне кушарга рөхсәт ителә: утын, черемә, төзелеш материаллары (ком, вак таш, ПГС, кирпич, блоктар, такталар) җыю (алга таба - материал), авыл хужалыгы техникасы (трактор, арба һәм авыл хужалыгы ихтыяҗлары өчен махсус чылбырның башка җайланмалары) (алга таба - техника) җирле үзидарә органы рөхсәте белән. Рөхсәт материалны бушаткан көнне бирелә:

автомобиль һәм махсус техника йөрүгә комачаулаучы материал һәм техника тупланган очракта, 8 сәгатьтән дә артык булмаган очракта һәм халык (үтеп баручылар) өчен куркынычсыз түгел;

ике айга, әгәр дә төзелә торган материал һәм техника автомобиль һәм махсус техника узуга комачауламаса, халык өчен (үтеп баручылар) куркынычсыз урнаштыру. Жыела торган материал һәм техника хужасы җирле үзидарә органына гариза бирү юлы белән рөхсәт бирүне 6 айга озайтырга хокуклы.

3. Гомуми файдалану территориясендә урнаштырылган материал һәм техника өчен аның хужасы җаваплы.

4. Милекчеләр газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләрнең һәм башка инженерлык чөптөрләрнең сак зонасында агач утыртуга юл куймаска тиеш;

5. Үзәкләштерелгән канализация булмаганда җирле канализацияне, чүп чокырын, бәдрәфне санитария нормалары нигезендә җир кишәрлеге чөкләрәндә ясыйлар;

6. Каты көнкүреш калдыктарын жыю өчен махсус контейнер мөйданчыктары булмаганда һәм каты көнкүреш калдыктарын чыгаруны махсуслаштырылган оешма белән шартнамәләр булмаганда, милекчеләр билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыктарны үз вакытында жыеп алуны һәм чыгаруны тәэмин итә.

13 бүлек. Яңгыр канализациясе чөптөрләрнең торышы

13.1 статья

1. Карау һәм яңгыр сулары коелары, җир асты коммуникацияләре коелары, люктар (рөшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жөяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итә торган төзөк хәлдә булырга тиеш.

2. Ливия канализациясе челтэрлэрнең төзек техник торышы өчен жаваплылык (шул исәптән люкларны, рәшәткөләрне үз вакытында ябу) эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

13.2 статья

1. Кабул итү кабул итү бүлмәләрен, тупик, карау һәм башка коеларны һәм камераларны тотуны, чистартуны һәм төзек техник халәттә тоту гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужаларын тәэмин итә.

2. Муниципаль берәмлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализациясен тоту һәм эксплуатацияләү жирлек элге максатларга шәһәр бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә гамәлгә ашырыла. Ведомстводагы яңгыр канализациясе челтэрләрнен тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар акчалары исәбеннән башкарыла.

3. Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тиешле куркынычсыз хәлдә ярдәм күрсәтелергә тиеш.

4. Яңгырлы коеларның репетицияләре даими рәвештә чистартылган хәлдә булырга тиеш. Өлгергәнлекне чикли торган рәшәткөләр һәм коеларны чүпләү, тыю рөхсәт ителми. Коелау канализациясенә күзәтү һәм су сиптерү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елга кимендә ике тапкыр башкарыла. Смотр һәм яңгыр сулары коеларын чистартканнан соң, барлык пычранулар махсус майданчыкларда кичекмәстән чыгарылырга һәм утильләштерелергә тиеш.

13.3 статья

1. Суүткәргеч, канализация, яңгыр җайланмаларының, системаларның, челтэрләрнең һәм корылмаларның төзексезлеге, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су агызу, агып төшү яисә агып төшү аркасында урамнарны, биналарны, корылмаларны су агызу, су агызу рөхсәт ителми.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре, вәкаләтле органнар белән килештермичә, коеларны, пешерү майданчыкларын туплау рөхсәт ителми.

13.4 статья

1. Смотр коелары люкларын бергәләштерү юл өлеше, тротуарлар, җәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар өслекле бер дәрәжәгә башкарылырга тиеш. Юл өлеше, тротуарлар, җәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артыкка булмаган яшел зоналар, су сиптерү коелары люкларын катнаштыру дәрәжәсе 3 см дан артмаска да мөмкин.

13.5 статья

1. Түбәләре яисә рәшәткөләре җимерелгән яисә булмаган коммуналь коелар файдаланыла торган челтэр оешмасы тарафыннан кичекмәстән чикленергә һәм билгеләнгән срокларда алыштырылырга тиеш.

13.6 статья

1. Инженерлык челтэрләрнен планлы эшләр башкарганда канализация суларын агызу якындагы коеларда канализация челтэре, су үткәргеч су һәм жылылык челтэрләрнен су канализацияләне (ул булса). Юлга су ташлау тыела. Башка техник калдыкларны (нефтьле сыеклыкларны, шламаларны һәм тозлы техник суны да кертеп) ташлау норматив-хокукий актлар һәм технологик регламентлар нигезендә катгый рәвештә гамәлгә ашырыла. Чигенү нәтижәләрен бетерү зыян күргән инженерлык челтэрләре хужалары акчалары исәбеннән дә башкарыла.

14 бүлек. Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

14.1 статья

1. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннары, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыю, туклыклы пунктлар, идарә әржәләре) керә.

14.2 статья

1. Торак пунктлар территориясендә урамнар, юллар, майданнар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләре, шулай ук жәмәгать һәм торак биналарның аншлагылары һәм номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, мәгълүмат һәм витриналар элементлары тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

2. Урамнарны, юлларны, майданнарны, микрорайоннар территорияләрен тышкы яктырту кичке эңгер-меңгердә табигый яктырту дәрәжәсен 20 лкага кадәр киметкәндә башкарыла, ә сүндерү - 10 лкага кадәр күтәрелгәндә иртәнге эңгер-меңгердә.

3. Торак йортларның подъездларын, аншлагыларын һәм урам күрсәткечләрен тышкы яктырту жайланмаларын, шулай ук архитектура-сәнгать яктырту системаларын кертү һәм сүндерү урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла.

4. Биналар һәм корылмалар милекчеләре, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, законда билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проект нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгать яктырткычы булуын һәм эшләвен тәэмин итәргә тиеш.

14.3 статья

1. Төп юлларда, майданнарда һәм урамнарда эшләмәүче яктырткычлар саны 3 %тан артмаска тиеш, башка территорияләрдә (квартал эчендәге машина юллары, ишегалды территорияләре) - 5%.

2. терекөмеш булган газдан бушатылган лампалар шушы максатлар өчен билгеләнгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш. Күрсәтелгән типтагы лампаларны чүплекләргә һәм чүп эшкәртү заводларына чыгару рөхсәт ителми.

14.4 статья

1. Тышкы яктырту жайланмаларының металл баганалары, кронштейннары һәм башка элементлары чисталыкта, креналары, коррозия учаклары булмау һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалар, кулланучылар) белән буялырга, ләкин кимендә өч елга бер тапкыр, һәм төзек хәлдә калырга тиеш.

2. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган юл, урам һәм йорт яны яктырткычларын тоту һәм ремонтлау «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алулар нәтижәләре буенча билгеләнгән эшне башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Торак йортларны гамәлгә кертү жайланмаларына тоташкан йорт яны яктырткычын тоту һәм ремонтлау идарәче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Керкәле авыл жирлегетерриториясендә урнашкан электр тапшыру линияләренең һәм югары вольтлы линияләренең мачталары һәм тышкы яктырту баганалары тирәсендә территорияләренә жыештырган өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләү өчен җаваплы затларга йөкләнә.

5. Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә якин территорияләренә, автоматик режимда эшләүче (хезмәт күрсәтү персоналыннан башка) башка инженер корылмаларын жыештыру өчен җаваплылык территория хужаларына, әлегә объектлар милекчеләренә йөкләнә.

14.5 статья

1. Аерым яктырткычларның яктырту вакыты төзексезлекләр ачыкланганнан яисә тиешле хәбәр алынганнан соң 10 тәүлектән артмаска тиеш.

14.6 статья

1. Чыбыкларның өзекләре, терәкләрнең, изоляторларның зарарланулары булганда, тышкы яктырту жайланмаларын эксплуатацияләү рөхсәт ителми. Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләрнең зарарлануы белән бөйлә тышкы яктырту жайланмалары эшендә тәртип бозуларны, ачыкланганнан соң ук кичекмәстән юкка чыгарырга кирәк.

2. чыбыкларны һәм кабельләрне челтәргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына рөхсәтсез тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

14.7 статья

1. Тышкы яктырту объектлары яисә тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектлар милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар:

1) урамнарны, юлларны, терәкләрнең һәм яктырту жайланмаларының сыйфатын тиешенчә яктыртуны, бозылганда яисә зарарланганда үз вакытында ремонт ясарга;

2) билгеләнгән тәртип нигезендә яктыртуны кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

3) тышкы яктыртуны һәм бизәүне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

4) тышкы яктырту фонарьларын үз вакытында алыштырырга.

15 бүлек. Кече архитектура формаларын тоту

15.1 статья

1. Кече архитектура рәвешләренә түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен жайланмалар, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, Керкәле авыл жирлегетерриториясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар.

2. Кече архитектура рәвешләрен тоту бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир кишәрлекләренә хокукка ия булучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла - муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча билгеләнгән рәвештә «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

15.2 статья

1. Кече архитектура рәвешләре хужалары түбәндәгеләргә бурычлы:

1) чиста һәм төзек хәлдә кече архитектура рәвешләрен карап тоту;

2) язгы чорда кече архитектур формаларга планлы карау башкарырга, аларны иске буядан, күгәрәктән, юудан, буядан чистартырга, шулай ук сынган элементларны алыштырырга;

3) кышкы чорда кече архитектур формаларны, шулай ук аларга кар һәм боздан якын килүләренә чистартырга;

4) тигез кырлы өслек белән комлыклар корырга, комлыкларда елына кимендә бер тапкыр ком кисәкләрен алыштырырга;

5) балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял итү майданчыклары жайланмаларының конструктив элементларының ныклык, ышанычлылык һәм иминлек таләпләренә туры килүен күзәтергә;

6) фонтаннар эшләү чорында су өслеген чүп-чардан көн саен чистартырга.

15.3 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) балалар уен майданчыкларында өлкөннөрнең ялы, спорт майданчыкларында эчке киём киптерүе һ.б. буенча кече архитектур формаларны билгеләү буенча кулланмау;

2) кече архитектура рәвешләрендә теләсә нинди мөгълүмати-басма продукцияне элэргә һәм ябыштырырга;

3) кече архитектура рәвешләрен һәм аларның конструктив элементларын сындырырга һәм жәрэхэтлэргә;

4) фонтаннарда коенырга.

16 бүлек Стационар булмаган объектларның торышы

16.1 статья

1. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый актта билгелэнгән тәртиптә урнаштыру схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Ваклап сату чөлтэре объектынның максималъ гомуми мөйданы тышкы габаритлар буенча - 60 кв. м.

3. Стационар булмаган сөүдә объектын урнаштыруга шартнамэлэр срогы тэмамлангач, стационар булмаган объект хужалык итүче субъект тарафыннан демонтациялэnergэ тиеш, э территория - азат ителгән һәм башлангыч халэткэ китерелгән: асфальт яисэ башка башлангыч катлам, газ, яшел үсентелэр торгызылган.

16.2 статья

1. Стационар булмаган объектларның милекчелэре булган юридик һәм физик затлар түбэндэгелэргэ хокуклы:

1) аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендэ билгелэнгән тышкы кыяфэтне һәм төс чишелешен саклап калуны исэпкэ алып башкарылырга тиеш;

2) янэшэдэгэ территориядэ яшел утыртмаларның, газларның, бордюр ташының, кече архитектура рэвешлэренэң (алар булса) сакланышын күзэтэргэ, күрсэтэлгән территорияне элэге Кагыйдэлэрдэ билгелэнгән талэплэр нигезендэ карап тотарга;

3) стационар булмаган объектлар янындагы урналарны урнаштырырга, чүп-чардан көндөз кирэк булган саен, лэкин тэүлеккэ бер тапкырдан да ким булмаган күлэмдэ чистартырга, урналарны елга бер тапкырдан да ким булмаган күлэмдэ буярга.

16.3 статья

1. Рэхсэт ителми:

1) тэзелешнең стационар булмаган объектларына, козырекларга, лапасларга һәм проектларда каралмаган башка конструкциялэрне тэзергэ;

2) стационар булмаган объектлар янында сөүдэ-суыткыч жайланмасы чыгарырга;

3) стационар булмаган объектларның һәм аларның түбэлэрендэ тараны, товарларны, детальлэрне, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны берлэштэрэргэ, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатларына яраклаштырырга;

4) стационар булмаган объектлар арасында жиһаз, калдыклар белэн янгынга каршы өзеклеклэр урнаштыруны;

5) биналар арканнарында, газларда, мөйданчыкларда (балалар ялы, спорт, транспорт тукталышларында), суүткэргеч һәм канализация чөлтэрлэренэң саклау зонасында, торбаүткэргечлэрдэ, шулай ук торак урыннар тэрэзэлэренэ кадэр

ераклыкта, сәүдә предприятиеләре витриналарында - 20 метрдан кимрәк, агач кәүсәләренә кадәр 3 метрдан кимрәк урнашкан объектлар урнаштырырга.

17 бүлек Төзелеш эшләрен башкару урыннары торышы

17.1 статья

1. Төзелеш майданчыкларын һәм аларга якин территорияләрне тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызу төзүчегә йөкләнә.

2. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башланганчы түбәндәгеләр кирәк:

1) төзелеш майданы территориясенә бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләре нигезендә типовой киртә урнаштырырга;

2) төзелеш майданчыгы киртәсенә гомуми тотрыклылыгын, ныклығын, ышанычлылыгын, эксплуатация куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;

3) төзелеш майданы киртәсенә тиешле техник торышын, аның чисталыгын, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чисталыгын күзәтергә;

4) төзелеш майданы территориясенә кергәндә төзелеш объектының гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә җавап бирә торган мәгълүмат тактасын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

5) җәяүлеләр өчен вакытлы тротуарлар урнаштыруны тәэмин итәргә;

6) төзелеш майданчыгы периметры буйлап тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

7) төзелеш майданчыгына төзекләндерелгән подъездлар, урамнарның (машина юлларының) алгы өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгарылмый торган юлларны, транспорт чаралары көпчәкләрен чистарту яисә юу пунктларын урнаштыру;

8) юллар һәм юлларның сакланышын тәэмин итә торган төзелеш майданчыгына керү юлларында йөк автотранспортының (10 тоннадан артык) ябык циклының хәрәкәт маршрутын килештерергә;

9) транспорт чарасы хужасына Лениногорск муниципаль районының җирле әһәмияттәге автомобиль юллары буйлап авыр йөкле һәм (яисә) эре габаритлы транспорт чарасы хәрәкәтенә вәкаләтле орган (Федераль юл агентлыгы) тарафыннан бирелгән махсус рөхсәт алырга;

10) төзелеш майданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын җыю өчен контейнерлар һәм (яисә) бункерлар булдыруны тәэмин итәргә;

11) төзелеш майданы территориясеннән билгеләнгән тәртиптә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә;

12) төзелеш майданчыгы территориясеннән җыештырылган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәэмин итәргә;

13) эшләрен башкарганда төзелеш майданчыгының, аңа һәм тротуарларга көн саен якин территорияне җыештырырга (ел (кышны, җәйне исәпкә алып));

14) эшләр башкарганда гамәлдәге җир асты инженерлык коммуникацияләренә, тышкы яктырту челтәрләренә, яшел утыртмаларның һәм кече архитектура рәвешләренә сакланышын тәэмин итәргә;

3. Төзелеш һәм (яисә) ремонт эшләрен уздыруның бөтен чоры дәвамында әлеге Кагыйдәләренә таләпләрен үтәргә, шулай ук эшләр башкарганда җимерелгән һәм җимерелгән юл өслекләрен, яшел утыртмаларны, газоннарны, тротуарларны, откосларны, кече архитектура рәвешләрен торгызырга кирәк.

4. Төзелеш материаллары, җиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшче һәм хезмәткәрләренә вакытлыча тоту өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм

туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

17.2 статья

1. Рөхсәт ителми:

1) гражданның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тәмин итүгә бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 22.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр (эш көннәрендә), 22.00 сәгатътән 9.00 сәгатъкә кадәр (ял һәм бәйрәм көннәрендә);

2) Башкарма комитетның рөхсәтеннән (күрсәтмәсеннән) башка юлларның һәм тротуарларның юл өлеше тарая яисә ябыла;

3) чүп-чар яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә;

4) грунт, чүп-чар, юылмас төзелеш материаллары, жиңел тара алып барырга, юлларны пычратмый торган брезент яисә башка материал белән капламыйча агачлар сызарга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсен, известь, бетон катнашмаларын) юлга, тротуарга, юл кырыена яисә юлга якин газ полосасына кою мөмкинлеген юкка чыгаручы чаралар күрмичә генә күчереп йөртөргә.

18 бүлек Мәет жирләү урыннарын карап тоту

18.1 статья

1. Этник, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә жирләү урыннарын тоту федераль законнар таләпләре һәм муниципаль хокукий актта билгеләнгән жирләү урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

18.2 статья

1. Күмү урыны эчтәлегенә карата таләпләр:

1) зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәфләр территорияләрендә урыннар чистартылырга тиеш;

2) зират территориясендә чүп-чар һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган саен 3 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чыгарылырга тиеш;

3) ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рөхсәт ителми. Авария агач утыртмалары жиңерелергә тиеш;

4) биек буйлы агач токымнарын (чыршы, нарат, тополь, жиләк-жимеш агачларын һ.б.) күмү урыннарында чәчәкле культуралардан һәм тәбәнәк агач куакларыннан тыш тыела;

5) зират территориясендә йорт хайваннарын көтү һәм терлекләренә көтү тыела.

2. Кышкы чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

1) зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаса, тигез кар накаты булу рөхсәт ителә;

2) үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар (комнан тыш) белән эшкәртелергә тиеш. Юлларның һәм тротуарларның юл өлешен эшкәртү кар явудан соң ук башланырга тиеш;

3) беренче чиратта кар чыгаруны, бозны кыяуны һәм үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз берәмлекләрен алып ташлауны башкарырга;

4) жәяүлеләр зоналарында янгын сүндөрү урыннарында бозга каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга складлау рөхсәт ителми.

3. Жәйге чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

1) үзек юллар, килү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләр төрле пычранулардан чистартылырга тиеш;

2) яшел утыртмаларны санитар кисеп алу, чүп үләннәрен кисү чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

4. Күмү урынына, кабер өстенә кую корылмасына (төреләр, һөйкәлләр, плиталар, склеплар һ.б.) тәрбия бирү, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту эшләре, башка тәрбия ире (ире), туганнары, вафат булучының законлы вәкиле яисә санитария таләпләрен мәжбүри үтәгән башка зат тарафыннан башкарыла.

19 бүлек Озын һәм кыска вакытлы автотранспорт чараларын саклау стоянкаларын тоту

19.1 статья

1. Автотранспорт чараларын (алга таба - туктап торы) һәм аларга якин территорияләргә озак һәм кыска сроклы саклау стоянкаларын тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянкалар урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба - хужасы) хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

19.2 статья

1. Хужалар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) территорияләргә бөтен периметры буенча киртә куеп торы урынын билгеләргә, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

2) стоянкаларның техник торышын, аларның чисталыгын, пычрактан, кардан, наледидан, мөгълүмати-басма продукциядән вакытында чисталыгын күзәтергә;

3) стоянкаларга якин урнашкан территорияләрдә һәм территорияләрдә материалларны жайга салуга, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләргә саклауга юл куймаска;

4) дежур персонал өчен бина урнаштыру. Гомуми майданы 10,0 кв. м дан артмаган персоналны кизү торы өчен, жиңеләйтелгән типтагы конструкцияләрдән эшләнгән, алга таба тышкы стеналарны нейтраль төстәге гамманың заманча бизәлеш материаллары белән жиһазландыру өчен, апиталь булмаган объектлар урнаштыру рөхсәт ителә;

5) куеп торы территорияләргә гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры килә торган яктылык тигез бүленешен тәмин итә торган тышкы яктырту белән жиһазларга;

6) проектта каралмаган башка капитал һәм вакытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, лапаслар төзү тукталышлары территорияләргә юл куймаска;

7) автомобиль стоянкалары территорияләргә ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильләр юуны һәм машина кую урыннарын булдырмаска;

8) санитария һәм янгынга каршы кагыйдәләргә үтәгән стоянкалар территорияләргә карап тоту;

9) янәшәдәге территорияләргә даими рәвештә санитар эшкәртү һәм чистарту (проектта каралган майдан чикләргә), калдыклар жыю өчен контейнерлар (урналар) билгеләргә, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими алып китүне тәмин итәргә;

10) автомобиль стоянкасының урнашу урынын һәм хезмәт күрсәтүләргә, билгеләргә, шулай ук гамәлдәге дөүләт стандартлары таләпләренә туры килә торган билгене белдерә торган каты өслекле махсус стоянкага килү юлларын ясарга.

11) транспорт чараларын, шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт

инфраструктурасы объектлары (торақ, ижтимағый һәм житештерү биналары, төзелешләр һәм корылмалары, физик-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм башка оешмалар урнашкан урыннарны да кертеп, бушлай машина кую урыны (бер урыннан ким булмаган урын) белән тәэмин итү, инвалидлар I, II төркем белән идарә ителә торған транспорт чараларын, шулай ук III төркем инвалидлары тарафыннан Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә транспорт чараларының һәм мондый инвалидларны һәм (яисә) инвалид балаларны йөртүче транспорт чараларының кимендә 10 проценты бүлеп бирелә. Күрсәтелгән транспорт чараларында «Инвалид» тану билгесә билгеләнергә тиеш.

20 бүлек Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

20.1 статья

1. Теләсә нинди хайван да хужасының милкә булып тора һәм, теләсә нинди милек буларак, закон белән саклана. Хайван хужалыктан суд карары буенча гына тартып алынырга мөмкин.

2. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченчә затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен аларның хужалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

3. Йорт хайваннары хужалары үз хайваннарының экскрементларын жыюны һәм утильләштерүне мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

20.2 статья

1. Йорт хайваннарын көтү җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торған, хужасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүендә йә терлекләргә тоткарлый торған билгеле бер территориядә терлекләргә тоту җайланмасын кулланып рөхсәт ителә.

2. Хужалар йорт хайваннары һәм ишегалларында, тротуарларда, урамнарда, паркларда, газоннарда, балалар майданчыкларында, скверларда, майданнарда, шулай ук торақ йортларның подъездларында экскрементлар пычрануга юл куймаска тиеш. Этләр, мәчеләр һәм башка вак хайваннар янганда хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый парларын тулысынча җыештыруны тәэмин итә торған булырга тиеш, алар майданчыкларда чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш.

3. Этне тезгеннән урамда гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнгән майданчыклар булмаганда, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торған буш урыннарны, көбестәләргә һәм башка урыннарда куып чыгару рөхсәт ителә.

4. Этләр Дрессировкасы яхшы корылган майданчыкларда йә муниципаль берәмлек җирлекләргә территорияләрендә Лениногорск шәһәрендә генә үткәрелергә мөмкин.

5. Керкәле авыл җирлегетерриториясендә йорт хайваннарын һәм кошларын коткару тыела. Йорт хайваннарын юлларда тәүлекнең якты вакытында гына куарга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынак юнәлтергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юлларынан һәм сукмаклардан мөмкин булганда, асфальт өслекке юл буйлап алып бару тыела.

6. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлекләргә хужалары яшел үсентеләр бозылудан һәм терлекләргә тотуга тотылган чыгымнарны каплай.

7. Йорт кәҗәләргә бары тик капка төбә территориясә эчендәгә утарларда гына яисә көтүлектә хужалар күзәтүендә генә булырга тиеш.

20.3 статья

1. тыела:

1) балалар һәм спорт майданчыкларында, пляжларда, мөгариф һәм медицина оешмалары территорияләрендә этләр йөртүне гамәлгә ашырырга;

2) гражданның күпләп ял итү урыннарында урнашкан су объектларында этләр коену;

3) иҗтимагый урыннарда этләрне табигый ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында куып чыгарган;

4) этләрне урамда карап тормыйча калдыру;

5) исерек, наркотик яки токсик исерек хәлдә булган затлар, шулай ук яшь яисә сәламәтлеге аркасында этләрнең хәрәкәтен контрольдә тоталмаган һәм урамда йөргәндә аларның агрессив тәртибен булдырмый торган затлар тарафыннан этләрне куып йөртүне гамәлгә ашырырга;

6) 14 яшкә җитмәгән затлар этләрне урамда йөртү, вак зурлыктагы этләрне урамда йөртү очрактарыннан тыш.

7) балконнарда, көймәләрдә, торақ йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында йорт хайваннарын һәм кошларын даими карап тору (арадаш фатирларның, баскыч күзәнәкләренең, чорма, подвалларның һәм башка ярдәмче биналарның коридорларында);

8) җирлекләр территориясендә йорт хайваннарының махсус чаралар уздыру урыннарыннан тыш урнашуы (күргәзмәләр һәм башкалар).

20.4 статья

1. Умарталарны тоту урыннары (алга таба - умарталыклар) түбәндәге ераклыктарга урнаштырылырга тиеш:

гражданның бакчачылыкны яисә үз ихтыяжлары өчен яшелчәчелек (алга таба - бакчачылык яисә яшелчәчелек территорияләре) алып бару территорияләрендә урнашкан торақ пунктлардагы яисә территорияләрдәге күрше җир кишәрлекләре чикләреннән кимендә 3 м, очышлар өлгәе кишәрлекләренең чикләреннән капма-каршы якка юнәлгән яисә, күрше җир кишәрлекләреннән умарталарның тоташ киртәсе 2 м булса, очышлар ераклыгы һәм юнәлеше буенча чикләүләрсез.

20.5 статья

1. Йорт хайваннары һәм кош-кортлары хужалары, аларның муниципаль берәмлек территориясендә булуларына юл куймыйча, хайваннарның кайда урнашуын даими тикшереп торырга тиеш;

20.6 статья

1. Үз территориясендә каравылчы этләр булган оешмалар, территориягә кергәндә кисәтү язуы булган очракта, эшне туктату вакытыннан алып яисә гомуми файдалану территориясеннән читтә калдырылган территориядә генә, этләрне бәйдән төшереп калдырырга тиеш.

21 бүлек. Бәйрәм бизәлеше

21.1 статья

1. Җирлек территориясен бәйрәм белән бизәү дәүләт, шәһәр һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла. Бәйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирлянд, панно вывескасы, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе җайланмасы керә.

2. Бәйрәмчә бизәләш элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен җайга салуның техник чараларының күренүен төшереп калдыру, зарарлау һәм начарайту рөхсәт ителми.

22 бүлек «Керкәле авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен җыештыру тәртибе

22.1 маддә

1. Җирлек территориясен җыештыру һәм карап тоту гамәлгә ашырыла:

1) җәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, Башкарма комитет тарафыннан төзәтелергә мөмкин.

2. Җирлек территориясен җыештыру:

- җирлек территориясен карап тоту, җыештыру буенча системалы эшләр;

- Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә берәмлек массакүләм чаралар (өмәләр).

3. Җыелган чүп-чар, смета, яфрак, чаптырылган үлән, ботаклар билгеләнгән таләпләргә туры китереп чыгарылырга тиеш.

22.2 маддә

1. Җирлек территориясен җыештыру җәйге чорда җирлек территориясенә пычрануын һәм тузанлылыгын киметү максатында җирлек территориясен юу, сугару, себерү һәм карап тоту буенча башка эшләр башкару юлы белән башкарыла» һәм үз эченә:

1) ясалма өслекле территорияләргә себерү (коры һавада сиптерү), урам-юл челтәре объектларының һәм яңгыр канализациясе белән җиһазландырылган башка ясалма өслекле территорияләргә юл өслеген тузаннан һәм пычрактан юу (23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр механик һәм кул ысулы белән башкарыла). Юл өслекләрен, майданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләргә юу өслекнең бөтен киңлегендә башкарыла;

2) яңгыр канализациясе челтәрләрен чистарту;

3) барлык территорияләрдән чүп җыю;

4) ел саен, 1 июньгә кадәр (Дата Башкарма комитетның тиешле хокукый акты белән күчерелергә мөмкин), кече архитектура формаларын, бакча һәм урам җиһазларын, урналарны, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;

5) үләнне вакыт-вакыт чабу (үләннең Биеклегә 15 см дан артыграк булганда) һәм чаптырылган үләнне тәүлек дәвамында җыю;

6) яфраклар коелган чорда-коелган яфракларны тәүлегенә бер тапкыр җыю һәм чыгару;

7) территорияләргә, шул исәптән сәүдә объектлары, оешмалар һәм предприятиеләр янында автотранспорт парковкасы урыннарын җыештыру, ул 8.00 сәгатькә тәмамланарга тиеш;

8) бордюр янындагы лотокларны юганнан соң чүп-чардан җыештыру.

22.3 статья

1. Территорияләргә җыештыру өчен җаваплы оешмалар яфрак коелу чорында

урамнар һәм юллар буйлап газлардан коелган яфракларны жыеп алып чыгалар. Яфракларны, жылылык яратучы үсемлекләрне жылыту очраklarыннан тыш, агач һәм куакларның комлевой өлешенә жыю тыела.

22.4 статья

1. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территорияне жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан чистарту;

2) скользкость яисә бозлавык барлыкка килгәндә - жәяүлеләр өчен ком зоналары, баскычлар посыпкасы, юл өслекләрен бозга каршы материал белән эшкөртү;

3) язгы чорда - кар эрү һәм кар суларының бүленгәннен оештыру.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләрә технологиясә һәм режимнары Лениногорск шәһәрә һава шартларына бәйсез рәвештә транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

3. Жәяүле тротуарларны, жир өсте кичүләрән, кышкы чорда баскычларны жыештыру үзенчәлекләре:

1) жәяүлеләр тротуарлары, жир өсте кичүләрә, баскычлар әлегә корылмаларның жәяүлеләр йөри торган өлешенәң бөтен киңлегенә яңа яуган кардан чистартыла. Якынча тыгызланган кар катламы булу рөхсәт ителә, катлам калынлыгы билгеләнгән нормалардан артмаска тиеш. Чистарту вакыты кар яуганнан соң тугыз сәгатътән артмаска тиеш;

2) интенсив кар яву чорында (тәүлегенә 10 - 15 см яңа яуган кар) жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкөртеләргә һәм чистартылырга тиеш;

3) бозлавык бозлавык материаллары барлыкка килгәндә, беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар эшкөртелә. Бозга каршы материаллар белән эшкөртү вакыты тайгак табылганнан соң дүрт сәгатътән артмаска тиеш;

4) калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган көпшәк карны яшел утыртмаларны саклау һәм кар суларын агызу шарты белән алдан билгеләнгән газга яисә урыннарға салу рөхсәт ителә. Жылытылган карның биеклегә 0,8 - 1,2 метрдан артмаска тиеш;

5) кышкы чорда юллар, бакча диваннары, урналар һәм кече архитектур формаларның башка элементлары, подъездларға керү тамбурлары, кибетләргә сәүдә павильоннары, шулай ук алар алдындагы киңлек һәм яннардан, аларға якын килү кардан һәм боздан чистартылырга тиеш.

22.5 статья

Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәрә рөхсәт ителми:

1) гомуми файдаланудагы урамнарда, мәйданнарда, яшел утыртмалары булган участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка территорияләрдә сортларға;

2) гамәлдәге законнар нигезендә бирелгән гомуми файдалану урыннарыннан читтә урнашкан территорияләрдә мемориаль намогия корылмаларын (истәлекле корылмаларны, коймаларны) билгеләргә;

3) шушы максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән жәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының соңгы пунктларында, салонны юуны, чистартуны һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтүне башкарырга;

4) биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, гомуми файдаланудагы территорияләрдә кече архитектура формаларын һәм төзекләндерүнең башка

элементларын ватарга һәм аларга зыян салырга, шулай ук аларны үз белдеге белән яңадан бүлү, үзгәртеп кору һәм үзгәртеп кору;

5) язулар, рәсемнәр төшерергә, мөгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм ябыштырырга, жәмәгать транспортын, диварларын, баганаларын, киртәләрен (коймаларын) һәм әлеге максатларда каралмаган башка объектларда граффити ясарга;

6) бирелгән жир кишәрлекләренең чикләреннән һәм (яисә) коймаларыннан читтә күчемле мөлкәтне берләштерергә һәм сакларга;

7) тротуарларда, газларда, юлларда тару, сәнәгать товарлары һәм башка сәүдә предметлары урнаштырырга һәм урнаштырырга;

8) йорт, оешма һәм учреждениеләрнең янәшәсендәге территорияләрдә кулдагы юынтык сулар, юынтык сулар һәм чүп савытлары урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын урам юлларына, йорт тирәсендәге территорияләргә, яшел утыртмаларга чыгару;

9) Керкәле авыл жирлегежирләрендә кар массасын (кар) туплау һәм урнаштыру (кар өемнәрен урнаштыру өчен билгеләнгән участоклардан тыш);

10) шәһәр территориясендә, предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм хосусый биләмәләр территорияләрен дә кертәп, калдыкларның теләсә нинди төрен яндыру;

11) чүп-чар, төзелеш калдыклары, житештерү һәм куллану калдыклары, таралар ташлау, урнаштыру һәм вакытлыча складлау, Лениногорск шәһәре территориясендә агачларны, яфракларны шушы максатлар өчен урнаштырылмаган һәм жиһазландырылмаган урында кисү.

22.6 статья

1. Муниципаль берәмлек территориясендә калдыклар (чүп-чар, кар, грунт һ.б.) ташланган очракта, Лениногорск шәһәре мондый хокук бозуларга юл куйган затлардан читтә ачыкланган хокук бозуларны 10 көннән дә артмаган вакытта бетерү буенча чаралар күрә.

2. Санкцияләnmәгән урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз исәбенә әлеге территорияне жыештыруны һәм чистартуны, ә кирәк булганда - жир кишәрлеген рекультивацияләүне үз исәбенә башкарырга тиеш. Әгәр дә 20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыкларны урнаштырган зат билгеләnmәгән булса, калдыкларны алып ташлау һәм рөхсәтсез чүпләкләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештыру өчен жаваплы оешмалар (яисә, әлеге төр хезмәт күрсәтүләренә шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

3. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле барлыкка килә торган чүпләкләрне бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

23 бүлек Кешеләрнең ял итү һәм күпләп була торган урыннарын жыештыру, санитар тоту һәм төзекләндерү

23.1 статья

1. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) урманнарда, пляжларда майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, оештырылган ял урыннары;

2) актив ял итү һәм мавыктыргыч чаралар урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ.б.

3) сәүдә объектлары территорияләре - ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган вак ваклап сату чөлтәре объектлары комплекслары, жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар - театрлар, кинотеатрлар һәм башкалар.

23.2 статья

1. Гомуми файдаланудагы майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен һәм башка территорияләрне жыюга таләпләр:

1) майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен 23.00 дән 8.00 гә кадәр жыюга кирәк. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

2) кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял итү зоналарында юлларны жыештырганда, химик реагентлары булмаган карны шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел утыртмаларны саклау һәм кар суларын агызып китүне тәмин итү шарты белән, вакытлыча салып кую рәхсәт ителә.

23.3 статья

1. Пляжларны жыю һәм санитар карап тоту:

1) пляжны төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла һәм ярны, чишенү урыннарын, яшел зоналарны һәм бәдрәфләрне жыештыру һәм дезинфекцияләүне үз эченә ала. Көндөз чүп-чар жыю һәм чүп-чар жыю калдыклары белән тулган чүп-чар жыю эшләре башкарыла. Катыйкөн күреш калдыкларын көн саен 8.00 сәгәткә кадәр ташыйлар;

2) пляж территориясә чүп-чар белән жиһазландырыла. Урманнар арасындагы ераклык 40 м дан артмаска тиеш;

3) пляжлар жәмәгать бәдрәфләре белән жиһазландырыла. Жәмәгать бәдрәфеннән су коену урынына кадәр ераклык кимендә 50 м һәм 200 м булырга тиеш;

4) пляж комының өске катламы корымланган, чүп-чарны, башка калдыкларны бетергән һәм ком алга таба көн саен тигезләнергә тиеш;

5) коену өчен билгеләнгән урыннарда кер юу һәм хайваннарны коендыру тыела.

2. Катыйкөн күреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә төземичә пляж ачу рәхсәт ителми.

23.4 статья

1. Ваклап сату базарларын жыю һәм санитар карап тоту:

1) ваклап сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндерелергә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм урналар белән жиһазландырылырга, яңгыр суларын һәм тал суларын агызу өчен катыйкөн күрешкә һәм уклоннары булырга, шулай ук суүткөргеч һәм канализациясә булырга тиеш;

2) базар территориясә һәм аның янындагы территорияне төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла. Көндөз чүп-чар жыючыларның катыйкөн күреш калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыештыру һәм чистарту эшләре башкарыла;

3) жәйгә чорда базар территориясәндә атна саен мәжбүри рәвештә дымлы жыештыру башкарыла;

4) базар территориясә 40 кв. м майдандагы бер урна исәбеннән урналар белән жиһазландырылачак, өстәвенә, алар арасындагы ераклык киштә сызыгы буйлап 10 м дан артмаска тиеш.

2. Базар территориясәндә һәм аның янәшәсәндә урнашкан оешмаларның, сәүдә һәм көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләренә, киоскларның, сәүдә палаталарының һәм павильоннарның эшчәнлегә катыйкөн күреш калдыкларын алып китү һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләргә шартнамә һәм кар чыгару буенча хезмәт күрсәтүләргә шартнамә төземичә рәхсәт ителми.

23.5 статья

1. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыю һәм санитар карап тоту:

1) сәүдә объектлары һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен һәм аңа якин территорияләренә тулысынча жыештыру тәүлегенә

кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) башкарыла. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыю эшләрә башкарыла;

2) сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына керә торган ишек янында урна билгеләнә;

3) вакытлыча урам сәүдәсе урыннарында, газ һәм тротуарларда тара һәм товарлар складлауга юл куймыйча, көн саен жыештыру уздырыла;

4) калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

2. Башка сәүдә майданчыклары территорияләрен, стационар булмаган вак жир челтәрә объектлары комплексларын, социаль-мәдәни билгеләнештәге территорияләрне жыештыру аларның елның жылы вакытында мәжбүри алдан поливка белән ябылуыннан соң башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәэмин ителә.

23.6 статья

1. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарын тәзекләндерү:

1) ял итү һәм халык күп жыела торган урыннар территориясендә тәзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекләрне тыгызлау, яшелләндерү, эскәмияләр һәм чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, кишәрлекләрне яклау элементлары (металл киртәләр, өслекнең махсус төрләрә һ.б.);

2) кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннарының барлык территорияләрендә, пляжлардан кала, каты өслеклә яисә чәчелгән үләннәр яисә яшел үсентеләр булган үсемлек җуңты булырга тиеш;

3) ял итү һәм кешеләр күпләп була торган территорияләрдә яшелләндерү участкаларын чәчәк түтәлләрә, газлар, ялгыз, төркемлә, рядовой бистәләр, вертикаль, күпкатлы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

4) кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннары, туалет урнаштыру һәм тоту таләпләрен үтәп, жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф кабиналары белән комплектланырга тиеш;

5) пычранган саен, кешеләрнең ял итү яисә массакуләм булу урыннарында фонтаннар, буалар, елга ярлары чистартылырга тиеш;

6) массакуләм чаралар уздырганда аларны оештыручылар чараны үткөрү урынын жыештырырга һәм бозылган тәзекләндерү эшләрен торгызырга тиеш. Чараны уздыру урынын жыештыру һәм бозылган тәзекләндерү тәртибен билгеләнгән тәртиптә чараны уздыруга тиешле рәхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

2. Кешеләрнең ял итү һәм массакуләм булу урыннары территорияләрендә рәхсәт ителми:

1) бу урынга билгеләнмәгән урыннарда тара һәм сәүдә жиһазларын сакларга, урнаштырырга;

2) территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

3) автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын салырга;

4) автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар уздырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

5) газларны, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

6) кече архитектура рәвешләрен зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннардан күчерергә;

7) өстәлләрдә һәм эскәмияләрнең аркаларында утырырга;

8) тротуарларга, газоннарга һәм юлларга сыек продуктлар калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан су, квас һәм сыра цистерналарын салырга;

- 9) автотранспорт чараларының түлөүлө стоянкаларын законсыз оештырырга;
- 10) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштырырга;
- 11) тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарның бөтенлеген һәм территорияләрне төзөкләндерүнең башка элементларын бозарга;
- 12) территориядә сәүдә-суыткыч жайланмасы кую;
- 13) каты көнкүреш калдыкларын халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга) калдыкларны урнаштыру өчен шартнамә булмаса, каты көнкүреш калдыкларын идарәче оешмалар белән жыю өчен каты көнкүреш калдыклары (бункерлар) берләштерергә;
- 14) пляжларда һәм скверларда транспорт чаралары хәрәкәтен, тукталышларын һәм туктап торуларын оештырырга.

24 бүлек Күпфатирлы йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзөкләндерү

24.1 статья

1. Йорт яны территориясен жыештыру:

- 1) жыештыру түбәндәге эзлеклелектә башкарылырга тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр өчен юлларны (бозлавык һәм тайгаклык очрагында - ком сибү), ә аннары - ишегалды территорияләрен;
- 2) кар яву вакытында житештерелә торган кар чистартудан тыш, жыештыру 8.00 сәгатькә кадәр үткәрелә;
- 3) машиналарны көндөз 4 км/сәг кө кадәр озату рәхсәт ителә.

24.2 статья

1. Жәйге жыештыру:

- 1) йорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: себерү, юу яисә су сибү - махсус машиналар ярдәмендә - күбесенчә иртә, иртәнге һәм соң, кичке, сәгатьләрдә башкарылырга тиеш;
- 2) тротуарлар юуны бары тик ачык тротуарларда гына (алар прилотка полосасы белән турыдан-туры чикләнә) һәм биналардан урамның машина юлына таба юнәлештә генә башкарырга кирәк;
- 3) көннең эссе вакытында тротуарларга су сибү кирәк булган саен башкарылырга тиеш, ләкин тәүлегенә ике тапкырдан да ким булмаска тиеш.

24.3 статья

1. Кышкы жыештыру:

- 1) түбәләрдә жыела торган кар үз вакытында жиргә ташланырга һәм прилот полосасына күчәргә, ә киң тротуарларда - биеклегә 1,0 - 1,5 метрдан артмаска тиешле валларга формалашырга тиеш;
- 2) чистартыла торган кар тротуарлардан алгы өлешкә, ә ишегалларында - төзелеш урыннарына күчәргә тиеш;
- 3) квартал эчендәге юллардан күчерелгән карны борт ташына параллель урнашкан өемнәргә һәм өемнәргә салырга яисә, кагыйдә буларак, ротор кар чистартучылары ярдәме белән юл буена салырга кирәк, шул ук вакытта кар биеклегә 1,5 м дан артмаска тиеш;
- 4) урамнарның машина юлыннан газлар белән аерылган 6 м дан артык киңлектәге тротуарларда карны алга таба алып ташлау өчен тротуар уртасына күчерергә рәхсәт ителә;
- 5) кар өемнәренә һәм өемнәргә салу эшләре кар яву тәмамланган вакыттан сигез сәгәттән дә соңга калмыйча, ә калган территорияләрдә - 20 сәгәттән дә соңга калмыйча тротуарларда төгәлләнергә тиеш;
- 6) ишегалларында, квартал эчендәге юлларда, газларда һәм ирекле территорияләрдә жәяүлеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортның йөрүенә

комачауламый торган кар өеп бару рөхсәт ителә, яшел утыртмаларны һәм кар суларын аерып алуны тәэмин иткәндә;

7) тротуарларны кулдан жыештырганда һәм квартал эчендәге юлларда кар, алга таба агып китү өчен кар катламын калдырып, хәрәкәт астына төшәргә тиеш;

8) юл капламаларын эшкәртүнең шомалыгы барлыкка килгәндә, ком-тоз катнашмасы белән эшкәртү бүлүчеләр ярдәмендә 0,2 - 0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

9) боз ясалу эшкәрткәннән соң йомшартылган катнашмаларны, аларның ачык грунтка, агачларга яисә газларга элэгүенә юл куймыйча, күчерергә яисә күчерергә тиеш.

24.4 статья

1. Яз җитүгә түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

1) кар суларын нормаль чыгару өчен таләп ителә торган урыннарда су агызып китүне тәэмин итү өчен, канауларны юдырту һәм чистарту;

2) кар суын люкларга һәм коеларны су белән тәэмин итү коеларына системалы рәвештә куу;

3) кар эрегәннән соң ишегалды территорияләрен, калган кар һәм боздан чистарту.

24.5 статья

1. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) даими жыештыру;

2) күзәтү һәм су сиптерү коеларын, дренажларны, лотокларны, үрелгән торбаларны ремонтлау һәм чистарту;

3) инженер челтәрләренең смотр коеларына, янгын сүндерү су белән тәэмин итү чыганакларына (гидрантларга, сулыкларга һ.б.) каршылыксыз үтеп керүне тәэмин итү;

4) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны жыю һәм алып китү;

5) яшелләндерү һәм булган яшел утыртмаларны карау;

6) кече архитектура рәвешләрен карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

24.6 статья

1. Барлык төр калдыклар су үткәрми торган өслекле контейнер һәм бункерларга каты көнкүреш калдыкларын туплау нормалары нигезендә кирәкле күләмдә жыелырга тиеш.

24.7 статья

1. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр түбәндәгеләргә бурычлы:

йорт яны территорияләрендә чисталык һәм тәртип сакларга;

2) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга гына урнаштырырга.

24.8 статья

1. Торак милекчеләре оешмаларын, ширкәтләрен, торак кооперативларын яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативларын түбәндәгеләр тәэмин итәргә тиеш:

1) 8.00 сәгатькә кадәр йорт яны территорияләрен жыештыру һәм көн дөвамында - чисталыкны саклау;

2) контейнерның милекчесен күрсәтеп, каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру;

3) расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыклар чыгару;

4) контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын, аларга килү юлларын чиста һәм төзек хәлдә тоту;

5) подъездларга, эскәмияләргә керү һәм аларны вакытында чистарту өчен чүп савытлары урнаштыру;

6) кар эрегәннән соң территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән су агызып китүне тәмин итү өчен аракыны юдырту һәм чистарту, кар эрегәннән соң территорияне чистарту һәм кирәкле башка эшләрне башкару;

7) катнаш һәм (яисә) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән тайгак кишәрлекләргә эшкәртү;

8) яшел утыртмаларның сакланышы һәм аларны тиешенчә тәрбияләү;

9) тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны караңгы төшкөч кертү;

10) жәйге чорда һәм коры көннәрдә көн саен яисә расланган график буенча газларга, чөчөкләргә, агачларга һәм куакларга су сибү;

11) төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, скола бозсыз газларның сакланышы һәм бөтенләгә һ.б.

12) яңа агач һәм куаклар утырту, юллар челтәре үзгәртү һәм жиһазларны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына яңадан планлаштыру, агротехник шартларны үтәп урнаштыру.

24.9 статья

1. Йорт алды территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) яфракларны, калдыкларның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрән яндырырга;

2) хужалык майданчыгыннан читтә керләр, киём-салым, келәмнәр һәм башка предметлар элү;

3) контейнер майданчыкларына илтә торган подъездларны томаларга;

4) урамнарның һәм юлларның юл өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) билгеләргә;

5) билгеләнгән тәртипне бозып йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдегә белән билгеләргә;

6) үз белдегә белән ишегалды корылмалары һәм палисадниклар төзәргә;

7) йорт янындагы территорияне металл ватык, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, зола һәм житештерү һәм куллану калдыклары белән капларга, тараны кушарга һәм сакларга;

8) чүплек салырга, калдыкларны һәм чүп-чарны ташларга;

9) автотранспорт чараларының түләүле стоянкасын оештырырга;

10) тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән квартал эчендәге машина юлларын үз белдегә белән ябарга.

Керү урыннарында шлагбаумнар урнаштырганда - йорт яны территориясенә чыкканда, әлегә өлкәдә гамәлдәге норматив-хокукый актлар таләпләрен төгәл үтәргә;

11) автомашиналар, ягулык һәм майлар юуны башкарырга, тавыш сигналларын, тормоз һәм двигательләргә көйләргә;

12) кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкарырга;

13) йорт яны территориясенең эчке юллары буйлап транспорт транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга.

2. Торак йорт ишегалды ягыннан жәмәгать билгеләнешендәгә урыннар өчен тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары урнашкан материалларны, продукцияне тутыру рөхсәт ителми. Йөкне тәрәзәләре булмаган торак йортлар торбаларыннан, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан башкарырга кирәк. Торак биналарда урнашкан оешмаларның турыдан-туры эшләвенә бәйле төяү-бушату яисә башка эшләр башкару мөмкин булмаган очракта, югарыда күрсәтелгән чикләүләр нигезендә, әлегә оешмаларга югарыда күрсәтелгән торак объектлар белән идарә итүче оешмалар белән килешү төзәргә кирәк.

3. Квартал эчендәге территорияләрдә транспорт чараларын урнаштыру кешеләрнең, шулай ук урып-жыю һәм махсус техниканың тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

4. Күпләгән территорияләрдә, балалар һәм спорт майданчыкларында, хайваннарны йөртү өчен майданчыкларда, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хужалык майданчыкларында транспорт чарасы урнаштыру тыела, монда:

1) яшелләнделгән территория - гомуми файдалану территориясе, табигый чыгышлы үсемлекләр урнашкан жир участкалары, ясалма төзелгән бакча-парк комплекслары һәм объектлары, бульварлар, скверлар, газоннар, чөчәкләр, аз төзелгән торак, ижтимагый, эшлекле, коммуналь, житештерү билгеләнешендәге территория, аның чикләрендә өслекнең кимендә 70 проценты үсемлекләр капламы биләгән;

2) балалар һәм спорт майданчыклары - балалар спорт майданчыгын жиһазлау һәм каплауны үз эченә алган аңлы хәрәкәт активлыгы процессында балаларның психофизик сәләтләрен үстерү өчен билгеләнгән махсус жиһазландырылган территория. Периметр буенча чикләү (бордюр) булмаганда, транспорт чарасын уен спорт комплексына (комлык, таулык, балансир, турник һәм башка кече архитектура формаларына кадәр биш метр ераклыкта урнаштыру тыела);

3) хужалык майданчыклары - электр көч приборлары урнаштыру майданчыгы, контейнер майданчыгы, кер юу майданчыгы, территориягә хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар. Майданчыкны чикләүче (бордюр) булмаганда, периметр буенча киртә хужалык майданчыгына кадәр өч метр ераклыкта транспорт чарасын урнаштыру тыела;

4) хайваннарны йөртү өчен майданчыклар - жирле үзидарә органының норматив-хокукий акты белән билгеләнә торган хайваннарны йөртү өчен махсус бүлеп бирелгән урыннар.»

24.10 статья

1. Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен яшелләндерү:

йорт яны территорияләрен яшелләндерү, яшел үсентеләрнең сакланышы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә идарәче оешмалар тарафыннан тәмин ителә;

2) йорт яны территориясен яшелләндергәндә торак йортларның стеналарыннан алып усаклы агач кәүсәләренең күчәренә кадәр ара 5 м дан да ким булмашка тиешлеген исәпкә алырга кирәк. Зуррак агачлар өчен ара 5 м дан артык, куаклыктар өчен - 1,5 м булырга тиеш. Куаклыктарның биеклегенә беренче каттагы тәрәзә уемының аскы почмагыннан артмаска тиеш.

24.11 статья

1. һәр йорт биләмәсенең территориясе түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) йорт кирәк-ярактарын киптерү өчен хужалык майданчыгын, киём-салымны, келәмнәрне һәм йорт кирәк-ярактарын чистартуны;

2) өлкәннәрне ял итү майданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларын кирәкле жиһазлау.

2. Әгәр участок территориясе күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләр йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

24.12 статья

1. Хужалык майданчыгында киптерү жайланмасы булган өстәлләр, киём киптерү өчен ыштаннар, элгечләр, чүп савытлары, эскәмияләр булырга тиеш. Майданны тере киртә белән әйләндереп алырга кирәк. Майданчыктарны, ял итү урыннары элементларын төзү һәм төзекләндерү билгеләнгән таләпләргә туры китереп башкарылырга тиеш.

2. Йортларның подъездлары каршындагы майданчыклар, юл йөрү һәм жәяүлеләр өчен юллар каты өслекле булырга тиеш. Каты өслекләр салганда, яңгыр суларын буш агызу мөмкинлеге каралырга тиеш.

24.13 статья

1. Торак йортларга төзелгән жәмәгать корылмалары йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән керү юлларына ия булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспортын кую ишегалды территориясеннән читтә булырга тиеш.

25 бүлек Шәхси торак төзелеше территорияләрен жыештыру

25.1 статья

1. Шәхси инициатива белән торак йортларның хужалары ирекле нигездә жыештыруны гамәлгә ашырырга хокуклы, йорт янындагы территорияне кардан алып урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) мөстәкыйль рәвештә яисә махсушлаштырылган оешма белән шартнамалар буенча.

2. Яқындагы территориягә индивидуаль йорт биләмәсе территориясеннән түбәндәгеләр тыела:

1) кар көрәргә, чүп ташларга, шлак ташларга, сыек көнкүреш калдыкларын агызырга;

2) ишегалды һәм аның янындагы территориядән чистартылган юлларның һәм юл йөрү юлларының һәм юлларның юл өлешенә кар һәм боз жибәрергә яисә күчерергә.

3. Яқын-тирәдәге территориядә индивидуаль йорт биләмәсенә йорт биләмәсенә капкасына, койма белән әйләндереп алынган территориягә керү һәм сул һәм уң якка чыгу (гаражга керү) өчен билгеләнгән коймадагы ишекләргә керү юлын кардан чистартырга рөхсәт ителә. Кар төбәндәге территорияне, ачык киңлек һәм янәшәдәге территориягә кагылмый торган каршыдагы йорт биләмәсенә әйләндереп алынган территориягә буйлап урнашкан юлның һәм юлның үткән өлеше өчен кар күчерергә.

4. Гомуми файдалану территориясенә йорт биләү территориясендә агач һәм куаклар аудару, агач кисү һәм кисү эшләрен башкарганнан соң барлыкка килгән порубочка калдыкларын (ыргаклар, ботаклар) ташлау рөхсәт ителми.

26 бүлек Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

26.1 статья

1. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементларының булуы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә проект документациясендә эшләнәргә һәм каралырга тиеш. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документациясә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дөүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә. Озын яисә даими файдаланудагы территорияне төзекләндерүнең стационар элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен ныгытылырга тиеш.

2. Төзекләндерү элементларының эчтөлеген, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементлары хужалары гамәлгә ашыра.

27 бүлек Үсемлекләр

27.1 статья

1. Яшел утыртмалар территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементы булып тора. Төзекләндерү эшләрен башкарганда гамәлдәге яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк саклап калырга кирәк.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре яшелләнדרүнең ике төрен кулланырга мөмкин: стационар - үсемлекләрне грунтка утырту һәм мобильгә утырту - үсемлекләрне махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һәм башкалар) утырту. Стационар һәм мобиль яшелләнדרүне рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрендә (түбә яшелләнדרү), фасадаларында (вертикаль яшелләнדרү) архитектура-ландшафт объектлары (газлар, бакчалар, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар булган мәйданчыклар) тәзү өчен файдаланалар.

3. яшелләнדרү объектларын тоту - ул яшел утыртмаларны карау һәм яшелләнדרелгән территорияләрне төзекләндерү элементлары белән эш комплексы, күләм корылмаларның конструктив элементларының аз гына деформацияләрен һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук жәйгә һәм кышкы чорда күчмә кече формаларны жыештыру.

27.2 статья

1. яшелләнדרү объектларында эшләр башкаруга таләпләр:

1) яшелләнדרү объектлары янындагы төзелеш мәйданчыкларын оештырганда проектта сакланучы, түбән һәм киң ябалдашларны өлешчә кисеп алу, агач кәүсәләрен сак белән бәйләү, куакларның ябалдашларын бәйләү, туфрак кишәрлекләрен чүпләү юлы белән туфракны чүпләү юлы белән, туфракны тыгызлауны булдырмау максатларында транспорт чаралары һәм башка техника йөрү юлы белән янәшә урнашкан үсемлекләрдә туфрак кишәрлекләренең бөтенлеген саклап калу чараларын күрергә кирәк;

2) территорияне вертикаль планлаштыру, жир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, машина юлларын һәм тротуарларны төзекләндерү яшелләнדרү алдыннан төгәлләнергә тиеш;

3) туфрак катламын бозуга бәйләү ремонт, төзелеш һәм башка эшләр башкарганда, аны алга таба яшел төзелештә файдалану өчен туфракның уңдырышлы катламын төшерергә һәм сакларга кирәк. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкарганнан соң бозылган жир кишәрлекләрен һәм утыртмаларны торгызырга кирәк. Яңадан торгызу эшләрне житештерү проектында каралырга тиеш;

4) туфракны томалауга бәйләү эшләр башкарганда яшел утыртмаларның тамыр системаларын саклау чараларын үтәргә, ә атап әйткәндә, скелет тамырларын (калынлыгын 0,5 см һәм аннан да күбрәк) аркылы кисеп алырга (тамыр юнәлеше буенча 90 градус) һәм антисептик чаралар белән эшкөртүне тәмин итәргә;

5) яфракларны һәм үләнне билгеләнгән тәртиптә туплау яисә юкка чыгару белән бергә жыярга кирәк.

27.3 статья

1. Яшел утыртмалар хужалары түбәндәгеләргә бурычлы:

1) яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны квалификацияле карауны тәмин итәргә;

2) жәй көне коры көннәрдә газоннарга, чәчәк түтәлләренә, агачларга һәм куакларга су сибүне тәмин итәргә;

3) газларның сакланышын һәм бөтенлеген, аларда төрле материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозга каршы материалларны, башка зарарлы матдәләрен, шулай ук кар, боз шуышын тәмин итәргә, әгәр бу газларга зыян китерә алса;

4) агач һәм куакларны яңа утырту һәм күчереп утырту, шулай ук юллар, мәйданчыклар, газлар челтәрләрен планлаштыруны бары тик жирле үзидарәнең башкарма органы белән килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

5) яшелләнדרү объектларында сулыклар булса, аларны чиста тотарга һәм кимендә 10 елга бер мәртәбә капитал чистартырга.

27.4 статья

1. Яшелләнדרелгән территорияләрдә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

1) төзелешләрне, яшел зоналарның эшләвен һәм аларга хезмәт күрсәтүне тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш, урнаштырырга;

2) агачларны һәм куакларны рөхсәтсез утырту һәм кисүне, газларны һәм чәчәкләрне юкка чыгаруны;

3) транспорт чараларында йөрергә һәм аларны, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очрактарыннан тыш, мәжбүри торгызу эшләрен уздыру шарты белән, газларда һәм чәчәклекләрдә куярга;

4) гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектлары булган бульварларда бакчалар, скверлар, паркларның мемориаль зоналарында ял итү һәм уеннар өчен урнаштырырга;

5) яшелләндерү объектларында чаңгыда һәм каналарда махсус билгеләнгән урыннардан тыш шуарга;

6) агачларга һәм башка яшел утыртмаларга гамак, таган, турник, кер киптерү өчен баулар тагарга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкаларын, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарыла торган конструкцияләрне, объектларга, афишаларга, игълан итү, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмати тәэмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, чәнечкеле киртәләрдән аерырга;

7) стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын билгеләргә, шул исәптән, ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

8) төзелеш материалларын һәм башка материалларны берләштерергә;

9) яшелчә бакчалары өчен казу башкарырга;

10) газоннарда һәм йорт хайваннарының чәчәкләрендә йөрергә;

11) кар чистарту машиналарын утыртмаларга кар элөгүне булдырмый торган махсус җайланмаларсыз кулланырга;

12) яфракларны, үләннәрне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларның катнашмасын лоткага һәм башка су үткөрү җайланмаларына кертергә;

13) катнашманы һәм чүпне газоннарда ыргытырга;

14) учак ягарга;

15) сок, сумала чыгару өчен агачлар кисәргә, аларга башка механик зарарланулар ясарга;

житештерү һәм кулланы калдыкларын, шул исәптән автомобиль покрышкаларын, территорияне төзекләндерү һәм клумб оештыру өчен файдалану;

17) күпъянлык чәчәкләр белән капланган җир кишәрлекләреннән кар чыгарырга, шулай ук кардан җитәрлек булмаган салкын үсентеләр утырту белән мәшгуль участкаларны ачарга;

18) санитария таләпләре югары булган урыннардан тыш (чүп контейнерларына, җәмәгать бәдрәфләренә якин булу һ.б.) агач кәүсәләрен агартырга;

19) яшелләндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт җиһазларын бозарга;

20) кәүсәдән 1,5 м ераклыкта агачларның тамырларын ачарга һәм агач муеннарын җир яисә төзелеш калдыклары белән күмәргә.

21) урман паркларының, паркларның, бакчаларның, бульварларның, шәһәр урманнарының яшелләндерелгән территорияләрендә, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкаруның мәжбүри шарты белән, транспорт чараларын, шул исәптән яңадан комплекланган (төзек булмаган) транспорт чараларын урнаштыру;

22) дөвәлау, балалар өчен уку һәм фәнни учреждениеләрнең, сәнәгать предприятиеләренең, спорт комплексларының һәм торақ кварталларның яшелләндерелгән территорияләрендә, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне

мәжбүри торгызу шарты белән башкару очраklarыннан тыш, транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (ватылмаган) транспорт чараларын урнаштыру.

28 бүлек. Коймалар

28.1 статья

1. Коймаларны төзү төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

2. Карарлар бер-берсеннән аерыла:

1) билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);

2) биеклегә (түбәнлегә - 1,0 м га кадәр, уртача - 1,1 - 1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м);

3) материалның төре (металл, тимер-бетон һ.б.);

4) күз карашы өчен сизгерлек дәрәжәсе (үтә күренмәле, саңгырау);

5) стационар (даими, вакытлыча, күчмә) һәм башка киртәләр.

3. Чикләүләргә проектлау аларның урнашу урынына һәм гамәлдәгә дәүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына бәйле рәвештә гамәлгә ашырыла. Коймаларның урта һәм югары төрләрен проектлаганда жир асты корылмалары белән кисешү урыннарында ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләргә каралган.

28.2 статья

1. мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзү элгә территорияләргә өчен билгеләнгән шәһәр төзелеш регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш. Ижтимагый, торак, рекреацион билгеләнештәгә территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау рәхсәт ителми. Сәнәгать, махсус территорияләргә ачу декоратив тимер-бетон панельләрдән башкарылырга мөмкин.

2. Агачлар интенсив жәяүлеләр хәрәкәт зонасында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләргә зоналарында үскән очракта, яклауның башка төрләргә булмаганда, 0,9 м һәм аннан да күбрәк диаметрлы, 0,8 м диаметрлы һәм яше, агач токымнарына һәм башка характеристикаларга бәйле рәвештә, саклык яны киртәләргә күздә тотарга кирәк.

29 бүлек Өслекне ябу

29.1 статья

1. Жир өсләргә ябуны муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәргә имин һәм уңайлы хәрәкәт итү шартлары тәэмин итә, шулай ук барлыкка килгән төзелешнең архитектур йөзгә формалаштыра.

2. Төзекләндерү максатларында түбәндәгә төр өслекләргә билгеләнде:

1) каты (капиталь) өслекләргә - монолит яисә жыелма өслекләргә, шул исәптән асфальт-бетоннан, цементобетоннан, табигий таштан башкарыла;

2) йомшак (капиталь булмаган) өслекләргә - табигий халәттәгә, тыгызланган яисә беркетелгән сүс материаллары белән сакланган, табигий яисә ясалма сыпучыл материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранит чөчүлекләргә, керамзит, резин валчык) башкарыла торган өслекләргә;

3) үлән капламын эзерләү һәм утыртуның махсус технологияләргә буенча башкарыла торган газ өслекләргә;

4) катнаш өслекләргә - өслекләргә үрелмәләргә тәшкит итүчә өслекләргә (рәшәткә плитәсә яисә газонга баткан газ рәшәткәсә яисә йомшак өслек).

3. Яфрак төрләргә сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

1) мөмкин булган йөклөнешләрне, характерны һәм хәрәкәт составын, проектлау вакытына гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып, каты;

2) территорияләрнең аерым төрләрән (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләрне йөртү өчен майданчыкларны, урамда йөрү юлларын) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрән исәпкә алып йомшак;

3) газлы һәм катнаш (иң экологик) күрсәткечләр.

4. Кулланучы төр өслегенә ристик карары формалаша торган тирәлекнең төсләр чишелешен исәпкә алырга тиеш.

29.2 статья

1. Ябык өслекнең кырыс төрләрәндә коры килеш эләктерү коэффициенты кимендә 0,6, юештә 0,4 булса, кытыршы өслек булырга тиеш. Жәяүлеләр коммуникацияләре, жир өсте һәм жир асты кичүләрәндә, бина түбәләренәң баскычларында һәм майданчыкларында кафель, метлах плиткасын, жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендәге ясалма һәм табигый таштан шома яисә тозланган плиталарны куллану рәхсәт ителми.

29.3 статья

1. Шәһәрнең гомуми кулланылыштагы территорияләрендә барлык киртәләр (ташламалар, баскычлар, пандуслар, агачлар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник жиһазлары), шулай ук жәмәгать транспортын көтү зоналарында һәм урам аша чыгу зоналарында тротуар кырые тактиль өслек полосалары белән аерылып тора. Тактиль өслек киртәләргә кадәр 0,8 метрдан да ким булмаган ераклыкта, урамның кырыйлары, куркыныч участокның башы, хәрәкәт юнәлеше үзгәрү һ.б. башланырга тиеш. Өгәр тактиль өслектә 15 мм киңлектәге һәм тирәнлегә 6 мм булган буй буразналар булса, аларны хәрәкәт юнәлеше буенча урнаштырырга ярамый.

29.4 статья

1. Яклауның башка төрләре булмаганда (шул исәптән ирекле рәшәткәләр, бордюрлар, периметраль эскәмияләр) куәттә урнашкан агачлар өчен радиуста көпшәдән кимендә 1,5 метр ераклыкта саклагыч өслекләр: вак таш, галечь, газ рәшәткәләре башкарыла. Яклау өслегә жәяүлеләр коммуникацияләренәң бер дәрәжәдә яисә аннан югарырак катламында башкарылырга мөмкин.

30 бүлек Өслекләренә күзәтү

30.1 статья

1. Жир өслеген үзара бәйләү элементларына гадәттә төрле борт ташлары, пандуслар, баскычлар, баскычлар керә.

30.2 статья

1. Юл борт ташлары тротуар белән юл өлеше биеклегенән кимендә 150 мм артык булган юл өлеше тоташкан урында билгеләнә, ул өслекләр ремонтланган очракта да сакланырга тиеш. Машина транспортын газ белән тоташтыру урыннарында газ белән бәрүне булдырмау өчен, югары борт ташын куллану кирәк.

2. Жәяүлеләр коммуникацияләренәң газ белән каплануын үзара бәйләгәндә, газ өсте тигезлегенән кимендә 0,5 м ераклыкта биеклегенән артыграк булган бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газны саклый һәм пычрак һәм үсемлек чүп-чарының каплауга элэгүен булдырмый, аның хезмәт итү вакытын арттыра. Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле өслекле өслекнең төрле төрләрән тоташтыру өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, таш, керамик борт һ.б.) кулланырга мөмкин.

3. жәяүлеләр коммуникацияләре юнәлешендә 60 тан артык промилле баскыч төзүне күздә тотарга кирәк.

4. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм массакуләм йөрү өчен башка объектлар урнашкан урыннарда төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә, инвалидлар йортларында һәм картлар баскычында һәм баскычларда 50 дән артык промилле

авышканда, аларны пандус белән озата бару мәжбүри. бордюр пандусының авы 1:12 кабул ителә. Баскычларның беренче баскычларын төшкәндә һәм күтәрелгәндә, ачык төстәге капма-каршы төстәге сызыклар белән аерып күрсәтергә кирәк. Бер марш чикләрендә тышкы баскычларның барлык баскычлары да баскычларның киңлегенә һәм биеклегенә буенча бертөрле итеп билгеләнә.

5. Талаучы пандус булмаганда, конструкцияләр киртәләүче бортны кимендә 75 мм биеклектә һәм тоткычларда тоту күздә тотыла.

6. Пандусның башында һәм ахырында юлның горизонталь участкалары әйләнә-тирәдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып тора.

7. Баскычның ике ягында яисә пандуста да колачлау өчен уңайлы һәм стенадан 40 мм ераклыкта торучы 800 - 920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисенте биеклегендә тоткалар каралган.

31 бүлек Мәйданчыклар

31.1 статья

1. Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлегенә территориясендә түбәндәге мәйданчыклар урнаштырыла:

- 1) балалар мәйданчыклары;
- 2) спорт мәйданчыклары;
- 3) этләрне йөртү һәм өйрәтү өчен;
- 4) автомобильләр кую өчен;
- 5) чүп жыючыларны урнаштыру өчен.

2. Теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләренең һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре зоналарының саклау зоналары чикләрендә мәйданчыклар урнаштыру һәйкәлләрне саклауның, табигатьтән файдалануның һәм әйләнә-тирә мохитне саклауның вәкаләтле органнары белән килештерергә тәкъдим ителә.

31.2 статья

1. Йорт тирәсендәге территорияләр балалар уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә һәм төзек һәм имгәнү куркынычы янаган инвентарлар белән тәэмин ителергә тиеш.

2. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

3. Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлегенә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- өслекнең йомшак төрләре;
- мәйданчыкның газонлы өслекләрен үзара бәйләү элементлары;
- яшелләндерү;
- уен жиһазлары;
- эскәмия һәм урналар;
- яктырту жиһазлары.

4. Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ара - 10 метрдан, кече һәм урта мәктәп яшендәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр кимендә 20 метрдан, комплекслы уен мәйданчыклары кимендә 40 метрдан, спорт-уен комплекслары кимендә 100 метрдан артмаска тиеш. Балалар уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнашырга тиеш.

5. Балалар мәйданчыклары түбәндәгеләргә тиеш:

- жәй көннәрендә ком белән тигезсезлекләр салынган өслек планировкасы булу;

- даими рәвештә юынырга һәм иртәнге вакытта майланырга; буялырга, майданчыкта коймаларны һәм корылмаларны буярга кимендә елга бер тапкыр гына түгел, ә ремонтларга кирәк булганда;

- транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юл йөрү юлларыннан, борылыш майданчыкларыннан, кунакчыл стоянкалардан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру майданчыкларыннан изоляцияләнергә;

- автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкалары.

6. Травматизмны булдырмас өчен, майданчык территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яисә түбән ботаклар асылынып торучы, жир өстеннән жиргә күмелмәгән иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыгы булу рәхсәт ителми (кагыйдә буларак, турникларда һәм таганнарда).

7. Янындагы территорияләргә реконструкцияләгәндә балалар майданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау рәхсәт ителми.

8. Яктырту жайланмасы майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш. Яктырту жайланмаларын 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектә урнаштыру рәхсәт ителми.

9. Уен жиһазларын урнаштыру норматив куркынычсызлык параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

10. Балалар майданчыкларын карап тоткан өчен җаваплылык һәм аларда иминлекне тәэмин итү аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

31.3 статья

1. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре физкультура һәм спорт белән шөгылләнү өчен билгеләнгән. Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) өслекнең йомшак яисә газ төрләре (жәйге чорда);

2) спорт жиһазлары.

2. Спорт майданчыклары яшелләнделә һәм челтәрсыман койма белән әйләндереп алына. Яшеллек майданчык периметры буйлап урнаштырыла, вертикаль яшелләнделерү кулланырга мөмкин. Койманың биеклегә 2,5 - 3 м, майданчыкларның бер-берсенә тоташкан урыннарында биеклегә 1,2 м.

3. Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында йө рекреацияләргә составында махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә (сәламәтлек сукмакларында) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары заводта ясалган, махсус эшкәртелгән өслеккә бүрәнәләрдән һәм бүрәнәләрдән ясалган (ярыклар, ярыклар булмау һ.б.) булырга мөмкин. Урнашканда сертификацияләнгән жиһазлар каталогларына таянып эш итәргә кирәк.

31.4 статья

1. Торак төзелеше территориясендә өлкән яшьтәге халыкның ял итү һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йортлар тәрәзәләреннән алып тын ял итү майданчыклары чикләренә кадәр ара 10 метрдан да ким булмаса тиеш, шау-шулы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаса тиеш.

2. Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының тәкъдим ителә торган исемлегә гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) каты өслек төрләре;

2) майданчыкның газ белән үзара бәйләнгән элементлары;

3) яшелләнделерү;

4) өстәлләр, эскәмияләр һәм урналар (ким дигәндә, һәр эскәмиянең берсендә);

5) яктырту жайланмасы.

3. Мәйданны каплауны плитә куәте рәвешендә проектларга тәкъдим ителә. Ял мәйданчыкларын һәм балалар мәйданчыкларын берләштергәндә, балалар уеннары зонасында өслекнең каты төрләрән урнаштырырга киңәш ителми. Парклар территорияләрендә чирәмдәге ял мәйданчыклары оештырылырга мөмкин.

31.5 статья

1. Этләрне йөртү өчен мәйданчыклар вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

2. Этләрне йөртү өчен мәйданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә:

- 1) өслекнең төрле төрләре;
- 2) киртә;
- 3) эскрементларны утильләштерү өчен эскәмияләр, урналар, контейнер;
- 4) яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары;
- 5) периметраль яшелләндерүне күздә тотарга тәкъдим ителә.

3. Этләрне йөртү өчен мәйданчыклар микрорайонның һәм торак районның гомуми кулланылыштагы территорияләрендә, яшел утыртмалардан азат булган, юлларның техник зоналарында, 110 кВт көчәнешле электр линияләре астында, беренче һәм икенче поясларны су белән тәмин итү чыганакларының санитар зонасынан читтә урнаштырылырга тиеш. Торак билгеләнештәге территорияләрдә урнашкан этләрне йөртү өчен мәйданнарның күләме 400 - 600 кв.м, башка территорияләрдә - 800 кв.м, урнашкан төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, мәйданнарның кечерәйтелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

4. Мәйданчык чигеннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара кимендә 25 метр, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт мәйданчыклары участкаларына, ял мәйданчыкларына кадәр кимендә 40 метр булырга тиеш.

5. Мәйданны төзү, кагыйдә буларак, биюклегә 1,5 м булган жиңел металл челтәрәннән башкарыла. Чикләнгән элементлары һәм секцияләре арасындагы ераклык, аның аскы кырые һәм жире хайванга мәйданчыктан чыгып китергә рөхсәт итергә яки имгәнү китерергә тиеш түгел.

6. Мәйданчыктан файдалану кагыйдәләре булган мәгълүмати стенд мәйданчык территориясендә урнаштырылырга тиеш.

7. Хайваннар хуҗалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмакка, шулай ук әйләнә-тирәдәгеләр өчен санитария нормалары нигезендә тынлыкны тәмин итергә, гамәлдәге санитария-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

31.6 статья

1. Муниципаль берәмлек территориясендә Лениногорск шәһәре автостоянкаларның түбәндәге төрләре: автомобильләренә кыска вакытлы һәм озак вакытлы саклау урыннарына урнаштырыла.

2. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) каты өслек төрләре;
- 2) өслекләренә үзара бәйләү элементлары;
- 3) чүп-чар өчен киртәләр, урналар яисә кече контейнерлар;
- 4) яктырту җайланмасы;
- 5) мәгълүмати жиһазлар (күрсәткечләр).

3. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участкаларына килү юллары җәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешмәскә тиеш. Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участогы аша җәяүлеләр өчен транзит юллар оештыру рөхсәт ителми.

4. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы башка территориядән киңлеге кимендә 3 м булган яшел үсентеләр полосасы белән аерылырга мөмкин.

31.7 статья

1. Шәһәр территорияләрендә житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен контейнерлар, бункерлар (чүп-чар жыю) майданчыклары санитария нормалары һәм кагыйдәләре таләпләре нигезендә, шулай ук вәкаләтле органнар, оешмалар белән аларның компетенцияләре нигезендә килештерелгәннән соң урнаштырылырга тиеш.

2. Майданчыкларны торак биналар тәрәзәләреннән еракта урнашкан торак йортлары, балалар учреждениеләре участкалары чикләрен, 20 метрдан да ким булмаган ераклыкта ял итү урыннарын торак төзелеше участкаларында - ерак юлдагы жәяүлеләр юлларын исәпләп, керү юлларыннан 100 метрдан да артык булмаган урыннары урнаштырырга кирәк, шул ук вакытта майданчык территориясә юлларга тоташтырырга, ләкин транспорт юлына комачауламаска тиеш.

3. Майданчыкны аерымлап урнаштырганда (юллардан еракта) контейнерларны чистарту һәм борылыш майданчыклары булу өчен уңайлы транспорт килү мөмкинлеген күз алдында тоту (12 м 12 м). Майданчыкларны транзит транспорт һәм жәяүлеләр коммуникацияләре булган күренүчән зонадан тыш, бинаның урам фасадларынан читтә урнаштыруны проектлау зарур. Майданчык территориясен күлгә зонасында (янәшәдә төзелешләр, түбәләр яки яшел утыртмалар) урнаштырырга кирәк.

4. Чүп-чар жыючыларны урнаштыру майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мөжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең каты төрләре, майданчыкның тирә-юньдәге территорияләре белән тоташу элементлары, яктырту җайланмалары һәм майданчыкны яшелләндерү.

5. Майданчыкны ябу транспорт юлларының шундый ук өслекләрен билгеләргә кирәк. Майданчыкны каплауны тоткарламас һәм контейнерның тәгәрәвенә юл өлеше ягына таба 5-10% тәшкит итүче итеп билгеләргә кирәк.

32 бүлек Кече архитектура формалары

32.1 статья

1. Кече архитектура рәвешләрен проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга тәкъдим ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекләр үзәкләре, күп функцияле зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

2. Кече архитектура рәвешләренә төп таләпләр түбәндәгеләр:

1) архитектура һәм ландшафт даирәсә характерына, территорияне төзекләндерү элементларына туры килү;

2) материалларның югары декоратив һәм эксплуатация сыйфатлары, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, озак вакыт дәвамсында аларны саклап калу;

3) конструкциянең ныклығы, ышанычлылыгы, иминлеге.

33 бүлек Жәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре

33.1 статья

1. Жәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре яктырту, навеслар, эскәмияләр, чүп-чар чүп савытлары һәм гражданның һәм оешмаларны игълан итү өчен аерым калканнар белән җиһазланырга тиеш. Павильонда тукталыш исеме, номеры һәм жәмәгать транспорты маршрутлары расписаниесе күрсәтелә.

34 бүлек Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

34.1 статья

1. Тышкы күренешкә һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру урынына карата таләпләр жирле үзидарәнең вәкиллекле органы карары белән билгеләнә.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында Россия Федерациясе законнары таләпләре, аларны саклау һәм куллану таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чараларында мәгълүмат Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш. Ике яки аннан да күбрәк тел кулланган очракта, текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча тиндәш булырга, грамоталы һәм аңлаешлы итеп башкарылырга тиеш.

2. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

3. Мәгълүмат конструкциясе хужасы иминлек кагыйдәләрен теләсә нинди бозулар, шулай ук мәгълүмати конструкцияләргә монтажлау һәм эксплуатацияләү шартларын бозганда төзексезлекләр һәм авария хәлләре өчен җаваплы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын һәм аның янәшәсендәге территорияләргә ремонтлау һәм урнаштыру урыннарын җыештырырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын тиешенчә тотмаган, жир кишәрлеген һәм аның тирәсендәге территорияне җыештыру һәм санитар карап тоту өчен тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары җаваплы.

4. Реклама конструкциясе белән мәгълүматны алып атканда, реклама кыры баннер тукыма белән якты тоннар белән капланырга тиеш.

5. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда фундамент блогы булганда, фундамент блогы белән бергә демонтацияләнергә тиеш.

Реклама конструкциясе хужасы реклама конструкциясе монтажыннан (демонтажыннан) соң өч тәүлектән дә артык булмаган вакытта реклама конструкциясе урнаштыру урынын төзекләндерергә тиеш.

6. Лениногорск шәһәре территориясендә биналарның, биналарның, корылмаларның коймаларын, стеналарын, корылмаларын, аерым торучы терәкләрне (яктырту, контакт челтәрен һ.б.лар), агачларны һәм бу максатлар өчен билгеләнгән конструкцияләрдән тыш, башка продукцияне (листовкалар, белдерүләр, афишалар һәм башка продукция) язулар, ябыштыру һәм элү тыела.

34.2 статья

1. Лениногорск шәһәре территориясендә түбәндәгеләр тыела:

1) башкарма комитет тарафыннан бирелә торган рөхсәт алмыйча реклама конструкцияләрен урнаштырырга;

2) башкарма комитетны килештермичә тышкы мәгълүмат чараларын урнаштырырга;

3) әлеге төр продукцияне урнаштыру өчен каралмаган тәрәзәләрдә, ишекләрдә, тәрәзә араларында һәм башка урыннарда мәгълүмат-реклама продукциясен урнаштырырга;

4) автотранспортның газоннарда керүе белән реклама конструкцияләрендә сурәтләр (плакатлар) алмашынуын башкарырга;

5) килештерелгән дизайн-проекттан читкә тайпылып реклама конструкцияләрен һәм аларның мәгълүмати-реклама тутырмаларын урнаштырырга;

6) өзелгән һәм жирдә яткан плакатлар, баннерлар (реклама продукциясе) һәм реклама конструкциясе тирәсәндә башка материаллар калдырырга;

7) бозылган сурәтле йә сурәтсез тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларыннан файдалану;

8) реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын тиешенчә булмаган халәттә (покраскасы булмау, күгәрәк булу, өзелгән плакатлар һ.б.);

9) газонда демонтацияләнгән реклама конструкцияләренең бетон нигезләрен калдыру;

10) реклама яисә мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырының зарарлануы, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән мәгълүматны ябыштыру, ябыштыру;

11) тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектлар корылмаларының һәм корылмаларының зарарлануы, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыклылығын киметү.

34.3 статья

1. Үз белдеге белән башкарылган язмаларны, шулай ук, ведомствога бәйсез рәвештә, барлык объектлардан үз белдеге белән урнаштырылган мәгълүмати һәм басма продукцияне алып ташлау эшләрен оештыру күрсәтелгән продукцияне урнаштырган язмаларны үтәгән затларга йөкләнә. Әлеге затлар булмаган очракта, үз белдеге белән башкарылган фасадлардан, дивардан, коймалардан язмаларны алу эшләре әлеге объектларның милекчеләре яки арендаторлары тарафыннан башкарыла.

35 бүлек Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен уздыруга төп таләпләр

35.1 статья

1. Жир эшләре вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән жир эшләрен житештерүгә язмача рәхсәт (ордер) булганда гына башкарыла.

2. Жир эшләрен житештерүгә рәхсәт (ордер) бирү башкарма комитетының карары белән расланган административ регламент нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Жир эшләрен житештерүгә рәхсәт (ордер) түбәндәге очракларда таләп ителми:

- бер объект чикләрендә юлларның, машина юлларының, тротуарларның һәм асфальт катламының калынлыгына фрезерлау кисемен, бер тәүлек эчендә өслекне торгызып яисә объектның баланс белән килештерелгән графигын торгызып;

- бер объект чикләрендә юлларның, машина юлларының, тротуарларның һәм данәле материалдан торган мәйданчыкларның өслекләрен өч тәүлек эчендә төзәтү йә баланс белән килештерелгән объектның графигын торгызу;

- юл өслегендәге ярыкларны, деформацион жәйләрне кисү;

- юл өслеген өстән эшкәртү;

- 100 м дан да артык булмаган участокларда ялгыз борт ташларын күчерү;

- коеларның, реперларның, газ һәм кабельле келәмнәрнең түбәләрен алмаштыру һәм көйләү;

- күчеш тибындагы юл өслеген профилировкалау һәм планлаштыру, беркетелгән һәм ныгытылмаган юл кырыйлары, бүлү полосалары, жир полотносы, су үткәргеч кюветлар;

- әлеге корылмаларның эшен кыенлаштыручы юл корылмаларын нанослардан, пычраклардан, чүп-чардан, чит предметлардан чистарту;

- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын тышкы ремонтлауны, аларның аерым элементларын алмаштыруны, тротуарларда һәм яшел утыртмалар зонасында 0,3 м га кадәр чистартылган юл билгеләре өчен тимер-бетон нигезле стоклар урнаштыруны;

- күперләрдә, юлүткәргечләрдә, яр буйларында, деформацион жөйләр элементларын торгызу яисә ремонтлау белән бәйлә тоннельләрдә, яктырту баганаларында, парпетларда, карниз ташларында, тротуар плиталарында, ярусларда һәм конусларда эшләр, эшләрне юл хәрәкәтен чикләмичә уздырганда;

- яшел утыртмаларны (юкка чыккан куакларны да кертеп), паркларның, бакчаларның, скверларның жәяүлеләр сукмакларын карау;

- жир эшләре башкармыйча, шулай ук 0,3 м га кадәр күләмдәге павильоннарны урнаштырганда;

- 0,3 м га кадәр заглублиенидә аерым реклама конструкцияләрен урнаштыру;

- фундаментлар (нигезләр) урнаштыру өчен жир эшләренә 0,3 м га кадәр заглубада биналар канаты керә;

- жәяүлеләр һәм көч киртәләрен, пассажир транспорты көтү павильоннарын агымдагы ремонтлауны.

35.2 статья

1. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәтсез (ордерсыз) жир эшләрен житештерү, жир эшләрен житештерүгә вакытыннан алда рөхсәт бирү (ордер), авария хәлендә план эшләрен башкару - жир эшләрен үз белдеге белән башкару - тыела һәм жир эшләрен үз белдеге белән житештерү дип таныла.

35.3 статья

1. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) бирелми:

- территорияне комплекслы үстерү зонасында жир эшләрен башкару өчен территорияне планлаштыру проект документациясен раслаганчы;

- жир эшләрен житештерүгә элек бирелгән рөхсәт (ордер) бирү срокларын һәм ябылу тәртибен бозган очракта.

35.4 статья

1. Тузган жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) рәсмиләштерүне таләп итә торган жир эшләрен авария хәлендәге жир эшләре буларак әзерләү тыела.

35.5 статья

1. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) оешманың, предприятиенең, учреждениенең яисә физик затның вазыйфаи затына - объектларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау буенча заказчыга, механикалаштырылган ысул белән дә, шулай ук кул белән дә башкарыла торган жир эшләре житештерүдә - 0,3 метрдан артык күләмдә акча бүлгәндә бирелә.

2. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт алучыларның салым, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле процентлар түләү буенча үтәлмәгән бурычы булырга тиеш.

35.6 статья

1. Жир эшләрен житештерүгә чыннан да анда күрсәтелгән заказчы, подрядчы оешмасына, эш башкаруның төренә, күләменә, срогына һәм урынына рөхсәт (ордер).

2. Заказчы яисә подрядчы функциясен тапшырган очракта, проект чишелешләре, төре, күләме, сроклары һәм жир эшләрен башкаруга күрсәтелгән эшләрне башкару урыны (ордеры) үзгәртелгән очракта, рөхсәт (ордер) башка оешмага яңадан рәсмиләштерелергә тиеш.

35.7 статья

1. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) эшләрне башкаруның тәкъдим ителгән календарь графигы нигезендә, гамәлдәге төзелеш нормаларында һәм кагыйдәләрендә каралган эшләрне башкаруның норматив дәвамлылығын исәпкә алып, билгеле бер срокка рәсмиләштерелә.

2. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт бирүдә (ордерда) күрсәтелгән эшләр башлану срогы 10 көннән артык тоткарланганда, жир эшләрен житештерүгә рөхсәт бирелгән рөхсәт (ордер) гамәлгә яраксыз дип таныла һәм вәкаләтле органга срок тәмамланганнан соң 3 көн эчендә кире кайтарылырга тиеш.

3. Эшләр тиешле срокта үтәлмәгәндә, эшләрне тәмамлау вакыты ордерында күрсәтелгән эш срогы тәмамланганчы кимендә өч календарь көн кала, эшләрне башкару срокларын озайту турында үтенеч белән вәкаләтле органга мөрәжәгать итәргә тиеш.

4. Жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) гамәлдә булу срогы узгач, жир эшләрен озайту гамәлгә ашырылмый.

35.8 статья

1. Эшләр бары тик жир эшләрен житештерүне рөхсәт итүдә (ордерда) күрсәтелгән эшләрне житештерүче генә башкарыла.

35.9 статья

1. Жир эшләре башланганчы, жир эшләрен башкаручы оешма, юридик яисә физик зат жәяүлеләрнең һәм транспортның хәрәкәте куркынычсызлығын, төзелеш зонасындагы барлык предприятияләр һәм оешмаларга, төзелеш зонасындагы учреждениеләргә керү һәм якин килүне, юл билгеләре куюны, күрсәткечләр, яктырту, мәгълүмати щитлар урнаштыруны тәэмин итәргә, эшләр башкаруның бөтен чорына мәгълүмати щитлар табличкасын эш башкаручы оешма исеме, эшләр башкаруга жаваплы затның фамилиясе, оешма телефоны номеры белән чыгарырга тиеш. Эшләрне житештерү ябылу, пассажир транспорты маршрутлары үзгәрү белән бәйле очрактарда, эш срокларын күрсәтеп, матбугатта тиешле белдерүләр урнаштырырга.

2. Ачылучы оешма эшләрне житештерү урынын төзелешне оештыру проекты нигезендә ышанычлы киртә итеп куя. Кич һәм төнлә коймаларда юл хәрәкәте кагыйдәләрендә каралган кисәтү билгеләре яктыртылырга тиеш. Караңгы төшкәч, өзелү урыннары яктыртыла.

35.10 статья

1. Жир асты корылмаларының зарарлануын кисәтү һәм аларны булдырмау чараларын күрү өчен заказчы яисә эшләр житештерүче жир эшләре башланганчы бер тәүлектән дә соңга калмыйча эксплуатацияләү хезмәтләренең һәм башка оешмаларның, учреждениеләрнең һәм физик затларның, жир асты корылмалары яисә башка объектлар булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә хәбәр итәргә тиеш.

2. Эксплуатацияләү һәм башка оешмалар житекчеләре үзләренең вәкаләтле вәкилләренең жир эшләрен житештерү урынына килүен тәэмин итәргә тиеш. Бер үк вакытта жир асты корылмаларының, коммуникацияләренең һәм башка мөлкәтнең

зарарлануларын кисәтүне тәэмин итү максатыннан жир эшләрән житештерүнең махсус шартлары язма рәвештә ачыклана һәм теркәлә.

3. Гамәлдәге жир асты инженерлык челтәрләренең, яшел утыртмаларның сакланышы, хәрәкәт иминлеген өчен төзелеш яисә төзекләндерү-торгызу эшләрән башкаручы оешма җаваплы була. Күрше яисә кисешкән коммуникацияләр зарарланган очракта, алар кичекмәстән шушы коммуникацияләрне кулланучы оешма күрсәтмәсе буенча эш башкаручы оешма көчләре һәм чаралары белән торгызылырга тиеш.

35.11 статья

1. Эшләр житештерүче эшләр башкарылган урында жир эшләрән башкаруга рөхсәтнең (ордерның) оригиналын, эшләр башкару проектын, жир кишәрлекләре һәм жир асты корылмалары хокук ияләрен килештерүне, «Керкәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә автомобиль юллары буйлап транспорт чаралары хәрәкәткә вакытлыча чикләнгән яисә вакытлыча туктатылган очракта - Башкарма комитетның транспорт чаралары хәрәкәтен һәм юл хәрәкәтен оештыру схемасын вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турындагы карары һәм жир эшләрән башкарган өчен җаваплы зат тарафыннан күзәтчелек оешмалары вәкилләренең таныклык документлары булганда беренче таләбе буенча күрсәтелергә тиеш.

2. Эшләрне башкарганда төзелеш өлкәсендәге норма һәм кагыйдәләренң мәҗбүри таләпләре үтәлергә тиеш.

3. Корылма күчәрләрен һәм коммуникацияләр трассаларын (эшләр башланганнан һәм контроль төшерү башкарылганнан алып траншеяләр күмелгәнгә һәм объектны эксплуатациягә тапшырганга кадәр) Натурага чыгару лицензияле, әлегә эшчәнлек төренә тиешле рөхсәт булган оешма көчә белән һәм проект документациясе нигезендә башкарыла.

4. Жир асты коммуникацияләр һәм корылмаларын салуның һәм үзгәртеп коруның төп ысулы-төзекләндерелгән өслекне ачмыйча ябык ысул. Ачык ысул эшләрне ябык ысул белән башкару мөмкин булмавын дәлилләү булганда гына рөхсәт ителә.

5. Муниципаль берәмлекнең яшелләндерелгән территориясендә жир эшләр башкарганда казу эшләр башкаручы оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр яисә физик затлар:

- яшел үсентеләрне сүтүгә һәм тамыр системасын ялангач калдыруга рөхсәт рәсмиләштерергә;

- төзелеш территориясендәге агачларны биеклегенә 2 м булган тоташ калканнар белән әйләндереп алырга. калканнарны агач көүсәсеннән кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштырырга, шулай ук киртә куючы өчпочмак тирәли 0,5 м радиустагы агач түшәм ясарга;

- юлларны, майданнарны, ишегалларын, тротуарларны һ. б. асфальт түшәгәндә һәм асфальт түшәгәндә агач тирәли диаметры кимендә 2 м булган буш урын калдырырга, аннары тимер-бетон рәшәткә яисә башка төрле өслек урнаштырырга;

- кабель, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеялар казырга, көүсәненң калынлыгы 15 см га кадәр булганда - кимендә 2 м, көүсәненң калынлыгы 15 см дан артканда-кимендә 3 м, куаклардан кимендә 1,5 м, кырыдагы скелет ботагы нигезеннән ераклыкны исәпләгәндә;

- төзелеш материалларын тупламаска, машиналар һәм автомобильләрне газоннарда, шулай ук агачтан 2,5 метр, куаклардан 1,5 метр ераклыкта куярга ярамый. Янучан Материалларны агач һәм куаклардан 10 метрдан да якынак җыялар;

- яшел үсентеләргә төзелеш материаллары салмаска һәм аларны пычратмаска;

- керу юлларын һәм күтәрү краннарын урнаштыру урыннарын яшеллекләр утыртылган территориядән читтә урнаштырырга һәм агачларның урнаштырылган киртәләрен бозмаска;

- агач һәм куакларның тамыр системасы зонасындагы эшләрне, тамыр системасына зыян китермичә, төп скелет тамырлары урнашканнан түбәнрәк башкарырга;

- жир эшләрен башкарганда жирнең югары уңдырышлы катламын бетерергә, бораулау һәм саклап калырга. Борауланган үсемлек грунтын әлеге яисә яңа территорияләргә яшелләндергәндә файдалану өчен вәкаләтле муниципаль оешмаларга тапшырырга;

- төзелеш эшләрен башкарганда табигатьне саклау чараларын уздыру һәм бозылган жирләрне торгызу өчен вәкаләтле орган күрсәткән урыннарда туфрак чыгаруны тәмин итәргә.

6. Камилләштерелгән өслекле урамнарда, юлларда, тротуарларда, майданнарда һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә жир эшләргә түбәндәге шартларны үтәп алып барыла:

- эшләр 300 метрлы участокларда башкарылырга тиеш;

- алдагы участокларда эшләр, территорияләргә жыештыруны һәм торгызу эшләрен дә кертеп, алдагы участоклардагы барлык эшләр тәмамланганнан соң гына рөхсәт ителә.

7. Урамнарның машина үтә торган өлешендә эшләр башкарганда, траншея чикләрендәге асфальт, бетон, вак таш түшәмәләргә сүтелә һәм эш житештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла. Бордюр, чирәм сүтелә һәм аның икенчел файдалану өчен яраклылыгы билгеләнә. Эшләрне башкаручы шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслегенең, борт ташының, баскычларның һәм түшәмәләрнең сакланышын тәмин итәргә тиеш.

8. Траншеяләрдән, котлованнардан, коелардан су суыртырга һәм яңгыр канализациягә чөптәренә жиберергә яки шланглар һәм лотоклар буенча жиберергә. Казылу урыннарында һәм аларга якин территорияләрдән коеп яуган яңгыр һәм кар суларын үткөрүне эшләрне башкаручы оешма тәмин итәргә тиеш.

9. Жир эшләрен башкарганда, уңдырышлы катламны саклап калу өчен, бу катламны алдан жиһазландырылган урыннарда алып ташларга (калынлыгы 15 см дан да ким булмаган), бораулау һәм саклап калырга кирәк. Территориягә туфрак салганда бары тик минераль туфракларны һәм туфракның югары уңдырышлы катламнарын гына файдаланырга рөхсәт ителә.

10. Траншеялар аша жәяүлеләр күперләргә ясалырга тиеш. Кышкы чорда алар системалы рәвештә кардан һәм боздан чистартылырга һәм жир эшләрен башкаручы оешма көчә белән бозга каршы катнашма сибелергә тиеш.

35.11 статья

1. Эшләр житештерүче жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) эшенең төп нөсхәсе, жир кишәрлекләргә һәм жир асты корылмаларының хокук ияләрен килештерү, эшләр башкару проекты, жир кишәрлекләргә һәм жир асты корылмалары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктату очрагында - транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында башкарма комитет карары һәм юл хәрәкәтен оештыру схемасы, аларда таныклаучы документлар булганда, күзәтчелек оешмалары вәкилләренең беренче таләбе буенча жир эшләрен башкаручы өчен җаваплы зат тарафыннан күрсәтелергә тиеш.

2. Эшләр башкарганда төзелеш өлкәсендәге нормаларның һәм кагыйдәләргә мөҗбүри таләпләргә үтәлергә тиеш.

3. Корылманың һәм коммуникацияләр трассаларының күчәргә табигатенә (эшләр башланудан һәм контроль төшерүне үтөүдән алып траншеялар салуга һәм

объектны эксплуатациягә тапшыруга кадәр) лицензиялэнгән, әлеге эшчәнлек төренә тиешле оешма тарафыннан кертелгән һәм проект документациясе нигезендә башкарыла.

4. Жир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салуның һәм яңадан урнаштыруның төп ысулы төзек өслекне ачудан башка ябык ысул булып тора. Ачык ысул эшләрне ябык ысул белән уздырмау мөмкин булмаганда гына рөхсәт ителә.

5. Муниципаль берәмлекнең яшелләндерелгән территориясендә жир эшләре башкарганга өзәлүнә житештерүче оешмалар, предприятиееләр, учреждениееләр яисә физик затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

- яшел утыртмаларны сүтүгә һәм тамыр системасын ачарга рөхсәт бирергә;

- төзелеш территориясендәге агачларны 2 м биеклектәге тоташ калканнар белән әйләндерергә. Щитларны агачтан кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштыру, шулай ук 0,5 м радиуслы өчпочмак тирәли агач настил урнаштыру;

- юлларның, майданнарның, ишегалларының, тротуарларның куәтләнүе һәм асфальтлануы һ.б. булганда, агач тирәли диаметры 2 метрдан да ким булмаган ирекле киңлекләр калдырырга, аннан соң тимер-бетон рәшәткәсе яисә башка өслек куярга;

- кабель, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеялар сатып алуны, көпшәне 2 м дан да ким булмаган ераклыкта, агач кәүсәсеннән 15 см га кадәр калынлыкта кимендә 3 м ераклыкта, куаклардан 1,5 м дан ким булмаган ераклыкта, иң кырый скелет ботагы нигезеннән ераклыкны исәпләп чыгарырга;

- төзелеш материалларын төземәскә һәм газоннарда машина һәм автомобиль тукталышлары оештырмакка, шулай ук агачтан 2,5 м һәм куаклардан 1,5 м ераклыкта. Янучан материалларны туплау агач һәм куаклардан 10 м дан да якынак житештерелми;

- төзелеш материаллары белән яшел утыртмаларны тугырмакка һәм пычратмакка;

- килү юлларын һәм күтәргеч краннар урнаштыру урыннарын яшел утыртмалары булган территориядән читтә урнаштырырга һәм агачларның билгеләнгән киртәләрен бозмакка;

- агачларның һәм куакларның тамыр системасы зонасында эшләү тамыр системасына зыян китерми торган төп скелет тамырларыннан түбәнрәк башкарырга;

- Жир эшләрен башкарганга жир катламын алу, бораулау һәм саклау эшләрен башкарганга. Үсемлекләр грунтың өлеге яисә яңа территорияләренә яшелләндерү өчен вәкаләтле муниципаль оешмаларга тапшырырга;

- төзелеш эшләрен башкарганга вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән урыннарда туфракны чыгаруны табигатьне саклау чараларын уздыруга һәм бозылган жирләренә торгызуга тәмин итәргә.

6. Үзгәртеп ябыштырылган өслекләре, майданнары һәм башка төзекләнделерелгән территорияләре булган урамнарда, юлларда, тротуарларда жир эшләре түбәндәге шартларны үтәп алып барыла:

- эшләр 300 метр жирдә башкарылырга тиеш;

- алдагы участкаларда эшләр алдагы участкаларда, торгызу эшләрен һәм территорияне жыештыруны да кертәп, барлык эшләр тәмамланганнан соң гына хәл ителә.

7. Урамнарның юл өлешендә эшләр башкарганга, өслек (асфальт, бетон, вак таш) траншея чикләрендә тикшерелә һәм эшләр житештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла. Бордюр, дерн тикшерелә һәм икенчел куллану өчен аның яраклылыгы билгеләнә. Эшләр житештерүче шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслекләрен, борт ташын, түшәмәләренәң баскычларын һәм плитәләрен саклауны тәмин итәргә тиеш.

8. Траншеялардан, котлованнардан, коелардан су агызып чыгару һәм гамәлдәге су канализациясе челтәренә жибәрү яисә шланглар һәм лоткалар буенча илтү. Су яуган һәм карлы суларны казылган урыннарда һәм алар тирәсендәге территорияләрдә агызу эшләрен башкаручы оешма белән тәэмин итәргә тиеш.

9. Жиләк-жимеш катламын саклау өчен жир эшләре башкарылганда, уңдырышлы катламны төшереп калдырырга (кимендә 15 см калынлыгы), алдан жиһазландырылган урыннарда әлеге жирнең катламын борауларга һәм саклап калырга кирәк. Территориядә жир чәчелгән вакытта бары тик минераль грунтлар һәм туфракның өске катламнарын гына кулланырга рәхсәт ителә.

10. Траншеялар аша жәяүлеләр өчен күперләр төзелергә тиеш. Кышын алар кар һәм боздан системалы рәвештә чистартылырга һәм жир эшләрен башкаручы оешма көчләре белән бозга каршы катнашма сибелергә тиеш.

35.12 статья

1. Жир эшләрен башкарганда түбәндәгеләр тыела:

- 1) янәшәдәге урамнарның пычрануы һәм яңгыр канализациясенә чүпләнүе;
- 2) суүткәргеч торбалар, кюветлар һәм газлар салу;
- 3) газүткәргечләрнең, жылылык трассаларының, электр линияләренең һәм элементларның линияләренең сак зоналарында материаллар һәм конструкцияләр урнаштыру;
- 4) жир яисә төзелеш материаллары белән люклар түбәләрен, күзәтү коеларын һәм камераларын, су агызу рәшәткәләрен, су өсте коеларын, юл буе лотокларын һәм кюветларын, киселгән торбаларны һәм дренажларны, геодезик билгеләрне, жир эшләрен башкару өчен бүлеп бирелмәгән юлның һәм тротуарларның машина юлларын һәм тротуарларын күмү;
- 5) расланган проектта каралмаган гамәлдәге жир асты корылмаларын кызыксынган оешма белән килештермичә күчерү;
- 6) гамәлдәге жир асты корылмалары (торбаүткәргечләр, коелар, кабельләр, фундаментлар һәм башкалар) тирәсендә эшләргә оештыру проектында каралмаган ераклыкта экскаваторлардан файдалану. Мондый очракларда эшләр кулдан башкарыла;
- 7) шәһәр урамнары буйлап гусеница йөрешендә транспорт һәм машиналар перегоны.

35.13 статья

1. Жир эшләре башкаручы заказчы яисә эшләр житештерүче жир эшләре башкаруга рәхсәт (ордер) гамәлдә булу срогы тәмамланганчыга кадәр бозылган төзекләндерүне комплекслы яңартырга тиеш.

2. Эшләр заказчысы яисә житештерүче траншея салганчы һәм объектны эксплуатациягә тапшырганчы башкару ысулын башкарырга тиеш.

3. Урамнарның һәм тротуарларның юл өлешенә кире кайтарып салу ком (су сиптерү) белән, кышкы вакытта - кар комы белән башкарыла. Яшел зонаны (газларны кире салып салганда) территорияне төзекләндергәндә, газ үләннәре орлыгы чәчелә торган үсемлек грунты житештерәләр. Үсемлек грунты катлавының калынлыгы 30 см дан да ким булмаска тиеш.

4. Урамнарның, юл йөрү юлларының, шулай ук тротуарларның юл өлеше астында эшләр башкарганда, өслекләргә тротуарлар белән кайтару юлларының һәм тротуарларның туры сызыклары, параллель һәм перпендикуляр күчәргә буйлап башкарыла, траншеядан ике якка да 20 сантиметрга өслекнең эшкәртелмәгән өлешен юллар буйлап 20 сантиметрга һәм бораулау жайланмасы белән ярганда 15 сантиметрга, зарарланган өслекнең бөтен киңлегенә һәм экскаватор ярганда кимендә

20 һәм 15 сантиметрга. Шул ук вакытта иске асфальтобетон киселә, чистартыла, вертикаль стеналар һәм нигез өслеге битум белән юыла.

5. Терәк-ләрне, материалларны, конструкцияләрне, төзелеш чүп-чарын һәм коймаларны торгызу эшләрәннән соң жыю мәжбүри.

6. Юлдагы өслекләрне магистральләрдә, скверларда, паркларда, жәяүлеләр өчен юлларда, шулай ук зур транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте урыннарында торгызу эшләре төзелеш оешмасы траншеяләрен салганнан соң ук, калган очрақларда траншея салганнан соң 2 тәүлектән дә артмаска тиеш.

7. Юл катламын торгызу ел әйләнәсендә гамәлгә ашырыла. Авария хәлендәге жир эшләрен уздырганда, кышкы чорда эшләр житештерүче кар һәм боздан зарарланган урыннарны тулысынча чистартырга һәм юл өслегенәң әйдәп баручы катламын торгызырга һәм кышкы чорда аның торышын күзәтергә тиеш; жылы чорда, ләкин 25 апрельдән дә иртәрәк түгел, асфальт-бетон өслекне 31 майга кадәр тулысынча яңартырга тиеш.

Асфальт-бетон өслекләрне яңадан торгызуның технологик эзлеклелеге тышкы һава температурасы +10 С тан түбән булмаска тиеш, һәм +5 С язга туры килергә тиеш. Асфальт-бетон өслекләрне торгызу мөмкин булмаган очракта, аларны тимер-бетон плиталардан ясалган жыелма өслекләргә алыштыру рөхсәт ителә.

8. Кышкы чорда тотрыклы тискәре температуралар барлыкка килгәндә бозылган төзекләндерүне торгызу, эшләрне башкару мөмкинлегенә булмау сәбәпле, вакытлыча схема буенча башкарыла һәм киләсе елның 31 маена кадәр, гарантияле хат һәм торгызу эшләрненәң календарь графигы нигезендә тулысынча торгызылырга тиеш.

9. Грунт катламы ачыкланган яисә торгызылган катламны деформацияләү ачыкланган сыйфатсыз зарарлану очрагында жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) ябылганнан соң өч ел эчендә заказчы үз исәбенә барлык дефектларны кичекмәстән бетерергә яисә аны подрядчы тарафыннан үтәүне финансларга һәм тапшыруга күрсәтергә тиеш.

10. Төзекләндерүне (юл өслеген, яшел утыртмаларны һ.б. ны) торгызу эшләрен башкару мөмкинлегенә булмаганда, оешма, предприятие, юридик һәм физик зат үз көчләре белән башкарганда, өслеге эшләрне махсулаштырылган оешмалар белән үтәүгә шартнамә төзәргә тиеш. Шартнамә төзү эшне башкаручы оешмадан төзекләндерү элементларын торгызу өчен җаваплылыкны төшерми.

Объектлар төзегәндә заказчы яки эшләр житештерүче объектлар төзегәндә шөһәр төзекләндерү элементларын (яшел зоналар, тротуарлар, борт ташлары, геодезик билгеләр, кече архитектура формаларын) саклап калу мөмкин булмаган очракта, үз исәбенә торгызыла.

11. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарыла торган эш бозылган төзекләндерү комплекслы торгызылганнан соң төгәлләнгән дип санала.

12. Эшләр тәмамлангач һәм төзекләндерүне яңарткач, заказчы подрядчы оешма белән берлектә жир эшләрен башкаруга рөхсәт (ордер) ябу өчен документлар пакетын вәкаләтле органга тапшыра. Эшләрне тәмамлау датасы булып жир эшләрен житештерүгә рөхсәт (ордер) ябуга гариза бирү датасы санала.

13. Жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хужалары юл өслекләре дәрәжәсендә смотр коеларының һәм яңгыр суларының люкларын (капкачларын) билгеләргә һәм тотарга тиеш. СНИП таләпләренә туры килмәгәндә люкларның биеклеген төзәтү тиешле органнарның 48 сәгать дэвамында беренче таләбе буенча башкарылырга тиеш. Смотр һәм яңгыр сулары белән капланган коеларның һәм камераларның ачык люклары булу, коеларның жимерелгән люклары рөхсәт ителми. Аларны алмаштыру тиешле органнар таләп иткән вакыттан 2 сәгать эчендә башкарылырга тиеш.

35.14 статья

1. Эшләр тәмамланганнан соң җир эшләрен җитештерүгә рәхсәт алган юридик һәм физик затлар вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшырырга тиеш:

- 1) җир эшләрен җитештерүгә элек бирелгән рәхсәт (ордер);
- 2) җир эшләрен җитештерүгә рәхсәт (ордер) алынган бозылган төзекләндерүне тулысынча торгызуны раслый торган эшләр башкару урыны фотосурәтләре;
- 3) электрон рәвештә (DWG/SIT формат) яисә инженерлык челтәрләренә һәм коммуникацияләренә борылыш нокталары координаталарының каталогы.

35.15 статья

1. Җир асты корылмаларында авария хәлендәге вазгыять барлыкка килгәндә, аларны эксплуатацияләү процессында инженерлык коммуникацияләрендә яисә төзелеш эшләрен башкаруга бәйле рәвештә аларның нормаль эшләвен бозуга яисә бәхетсезлек очраklары өчен алшартлар барлыкка килүгә китергән авария очраklары барлыкка килгәндә, күрсәтелгән инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрен эксплуатацияләүче оешма кичекмәстән аварияне бетерү урынына авария бригадасын җибәрергә тиеш, җаваплы зат җитәкчеләгәндә аварияне бетерү һәм аның нәтижәләрен бетерү эшенә керешергә һәм аның нәтижәләрен бетерергә тиеш.

Авария эшләре аны тулысынча юкка чыгарганчы өзлексез режимда алып барыла.

2. Казу эшләре башланганчы, авария бригадасын җибәрү белән бер үк вакытта эксплуатацияләүче оешма һәлакәт турында рәхсәтләр (ордерлар) бирүгә вәкаләтле органга хәбәр итәргә, эшләр башкару урынын төгәл географик (адреслы) бәйле авария турындагы телефонограмманы җибәрергә, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының Лениногорск районы буенча бүлегенә инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүче телефонограммасы һәлакәтте турында хәбәр итәргә тиеш (юлларны чикләү яисә ябу зарурлыгы булганда).

3. һәлакәт турында телефонограмма алганнан соң, авария урыны белән чиктәш инженерлык коммуникацияләре һәм җир асты корылмалары булган оешмалар җитәкчеләре җаваплы вәкилләренә һәлакәт урынына килүне вакытында тәэмин итәргә һәм булган коммуникацияләренә һәм корылмаларның сакланышын тәэмин итү өчен кирәкле шартлар турында язма рәвештә күрсәтмәләр бирергә тиеш.

3.1. вәкаләтле орган якындагы эш көнендә вәкаләтле органда рәхсәт (ордер) рәсмиләштерү шарты белән авария хәлендәге торгызу эшләрен башкаруга телефонограмма алу көнендә рәхсәт (ордер) ача, әгәр эшләр кичке һәм төнге вакытта башкарылса, ял һәм бәйрәм көннәрендә авария эшләрен башкарырга рәхсәт ителә.

4. һәлакәтне юкка чыгару эшләре башкарылган урында үзе янында хезмәт таныклыгы булган оешманың авария эшләрен башкаручы җаваплы вәкиле, аварияне бетерү өчен заявка, эшләр башкаруның вәкаләтле органга җибәрелгән урынын җентекле географик (адреслы) бәйләнешле телефонограмма күчермәсе булырга тиеш.

5. һәлакәт урынында төрле материаллар һәм җиһазлар җыйган йә туфрак яисә төзелеш чүп-чары отвалларын оештырган, әгәр бу авария эшләренә комачауласа, һәлакәтне бетерү эшләрен башкаручы оешма таләбе буенча кичекмәстән һәм үз исәбенә эшләр зонасын азат итәргә тиеш.

6. Аварияләр коммуникация (корылма) төренә карамастан, авария хәлендәге өзеклекләр урыннарында тулысынча төзекләндерү эшләре өч тәүлек эчендә, ә кышкы чорда биш тәүлек эчендә бетерелергә тиеш.

7. Төзекләндерүне һәм яшелләндерүне торгызу эшләре махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарылырга тиеш.

Шул ук вакытта юлларның һәм тротуарларның түшәмәләрен торгызу эшләре ел фасылларына бәйсез рәвештә 24 сәгать эчендә башкарылырга тиеш

(автотранспортның авариясез хәрәкәтен һәм механикалаштырылган жыештыру өчен).

8. Кышкы чорда эшләр башкарылганда, кече архитектур формаларны, яшел утыртмаларны торгызу мөмкин булмаганда һәм асфальт өслекне яңадан бүлү зарурлыгында эшләр житештерүче 31 майга кадәр тулысынча төзекләндерелергә тиеш.

9. Бозылган төзекләндерүне торгызу әлеге кагыйдәләрнең 36.15 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла. Par126

10. Авария булган инженерлык челтәрләре хужалары төзекләндерү торышы өчен өч ел дөвамында җаваплы булалар.

11. Авария-торгызу эшләрен үткөрү объекты һәлакәттән коткару эшләрен житештерүгә рөхсәтне (ордерны) ябу) төзекләндерүнең һәм юл-ремонт эшләренең фактта башкарылуын һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң, тикшереп торыла, бу хакта эш башкаручы оешма вәкилләре, территорияне баланста тотучы оешма вәкилләре, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының Лениногорск районы буенча бүлеге (әгәр эшләр машина йөрү өлешендә башкарылган булса) катнашында акт төзелә.

12. Эшләргә башкаручы оешма һәлакәтне вакытында юкка чыгарган һәм территорияне төзекләндермәгән өчен, шулай ук ордерны рәсмиләштермәгәндә гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы була.

13. Гамәлдәге җир асты корылмаларын һәм коммуникацияләргә зарарлаган өчен җаваплылыкны эшләргә башкаручы оешмалар һәм аларны житештерү өчен җаваплы зат алып бара.

36 бүлек Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

36.1 статья

1. Торак мохитен төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнүреш хезмәтә күрсәтү объектларын проектлаганда өлкәннәр һәм мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен торак пунктлар тирәлегеннән файдалану мөмкинлеген, әлеге объектларны югарыда күрсәтелгән затларның күчеп йөрүенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән тәмин итүне күздә тоту тәкъдим ителә.

2. Өлкән яшьтәге затларны һәм мөмкинлекләре чикләнгән затларны хәрәкәткә китерүче техник чараларны һәм җиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

37 бүлек Ярминкәләр уздырганда һәм башка массакуләм чаралар төзекләндерүне оештыру

37.1 статья

1. Ярминкәләр, күргәзмәләр, бәйрәм, күңел ачу, концерт, реклама һәм башка массакуләм чаралар уздырганда әлеге чараларны оештыручылар һәм заказчылар (авыл хужалыгы ярминкәләре очрагында - катнашучылар (сәүдә объектлары) әлеге кагыйдәләр нигезендә чисталык һәм тәртип саклауны, яшел утыртмаларны (клумб, газон, агач, куакларны) саклап калуны, үз вакытында жыештыруны, тиешле территориядән чүп-чар жыюны һәм чыгаруны тәмин итәргә, туплауга юл куймаска тиеш.

2. Күрсәтелгән массакуләм чараларны оештырганда, чисталыкны тәмин итү максатыннан, оештыручылар һәм заказчылар махсуслаштырылган оешмалар белән тиешле территориядән чүп-чарны вакытында жыештыру, жыю һәм чыгару, яшел

утыртмаларны торгызу буенча шартнамалар төзөргә тиеш. Күрсәтелгән шартнамә (шартнамалар) төземичә чаралар үткөрү рөхсәт ителми.

3. Әлеге бүлектә күрсәтелгән чаралар тәмамлангач, оештыручылар, заказчылар яисә җаваплы кешеләр кичекмәстән чүп-чарны чыгаруны, яшел утыртмаларны торгызуны тәэмин итәргә тиеш. Күрсәтелгән чаралар озынлыгы бер көннән артык булган очракта чүп-чар жыю һәм чыгару көн саен башкарыла.

4. Ярминкәләргә һәм сезонлы сәүдә, цирклар, жәнлекләргә өчен мәйданчыкларны оештыру өчен урыннар һәм башкалар күрсәтелгән территорияләргә шушы чараларны үткөрү максаты белән бирелә торган затлар тарафыннан күрсәтелә.

37.2 статья

1. Ярминкәләргә, күргәзмәләргә, бәйрәм, күңел ачу һәм башка массакүләм чаралар үткөрү вакытында калдыкларны һәм чүп-чарны вакытлыча урнаштыру өчен чүп савытлары, чүп-чар өчен контейнерлар, биотуалетлар урнаштырыла. Билгеләнгән урналар, контейнерлар һәм биотуалетлар саны территориянең чисталыгын тәэмин итәргә тиеш.

37.3 статья

1. Ярминкәләргә уздыру чорына сәхнәләргә, стендларны, жиһазларны, механизмнарны һәм конструкцияләргә, павильоннарны, тентларны һәм башкаларны, шулай ук күргәзмә, реклама, концерт, күңел ачу һәм башка массакүләм чараларны вакытлыча урнаштыру, объектлар корылмаларына куела торган норматив таләпләргә исәпкә алып, шулай ук Лениногорск муниципаль районының жириле үзидарә органнарына тиешле рөхсәтләр алу белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

37.4 статья

1. Ярминкәләргә һәм (яисә) сезонлы сәүдәгә, циркларны, жәнлекләргә оештыруга рөхсәт алучы затлар түбәндәгеләргә үтәргә тиеш:

- территориягә тиешенчә карап тотуны, шул исәптән аны санитар чистартуны тәэмин итәргә;

- каты көнкүреш калдыкларын алып китү турында шартнамә төзөргә;

- калдыклар һәм чүп-чар жыю өчен чүп-чар жыючылар (урналар) билгеләргә;

- төзекләндерүнең барлык элементларын, аерым алганда, бирелгән территориядә яшел утыртмаларны саклауны тәэмин итәргә;

- Рөхсәт тәмамлангач, оештыручылар төзекләндерү объектын торгызырга һәм зыянны тулы күләмдә башкарырга тиеш.

2. Төзекләндерү өлкәсендә тиешле бурычларны үтәмәгән яисә үз вакытында үтәмәгән очракта, күрсәтелгән чараларны оештыручылар һәм заказчылар тиешле тәртиптә тиешле функцияләргә үтәүне тәэмин итүче предприятиеләргә, тиешле территориядән чүп-чар жыюга, алып китүгә, шулай ук тиешле территориягә төзекләндерүгә бәйле башка кирәкле чараларны үтәүгә бәйле чыгымнарны каплаган тиеш.

38 бүлек Әлеге Кагыйдәләргә үтәлешен тикшереп тору һәм аларны бозган өчен җаваплылык

38.1 статья

1. Әлеге Кагыйдәләргә бозган өчен гражданның, вазыйфаи һәм юридик затларны җаваплылыкка җәлеп итү Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

38.2 статья

1. Җаваплылык чараларын куллану хокук бозучыны гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләргә нигезендә үзләренә китерелгән матди зыянны түләтүдән азат итми.